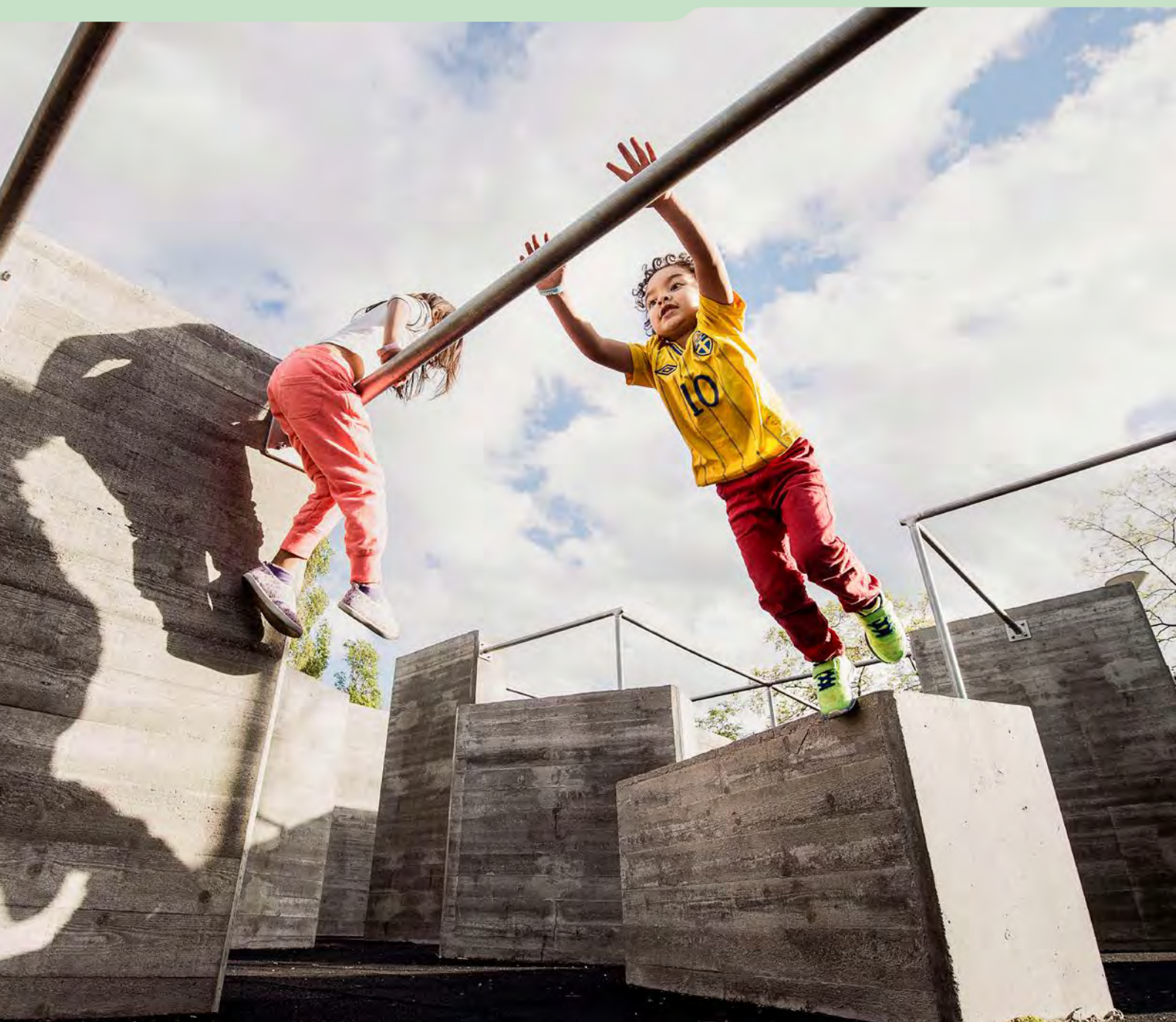

Årsredovisning 2015

01	VÅR BERÄTTELSE	5
	Fem år i siffror	6
	Vart gick skattepengarna?	7
	Året som gått	8
	Kommunstyrelsens ordförande har ordet	14
	Förvaltningsberättelse	16
02	SKATTEFINANSIERAD VERKSAMHET I NÄMNDERNA	65
03	VÅRA RÄKENSKAPER	87
	Revisionsberättelse	108
	Ordlista och förklaringar	110

VÅR BERÄTTELSE

Fem år i siffror	6
Vart gick skattepengarna?	7
Året som gått	8
Kommunstyrelsens ordförande har ordet	14
Förvaltningsberättelse	16
Samhällsekonomisk utveckling	17
Regionens utveckling	18
Befolkningen 2015	21
Boende, näringsliv och arbetsmarknad	22
Kommunens organisation	24
God Ekonomisk Hushållning (GEH)	29
- Uppföljning	30
Finansiell analys	38
Kommunen som arbetsgivare	58
Framtida utveckling – några viktiga frågor	62

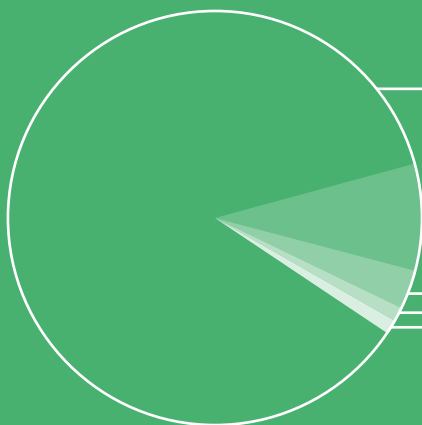
6 FEM ÅR I SIFFROR

	2011	2012	2013	2014	2015
KOMMUNENS/KONCERNENS FINANSER					
Verksamhetens nettokostnader (mkr)	4 299	4 530	4 576	4 814	4 947
	3 660	3 835	3 986	4 083	4 118
- i kronor per invånare	49 029	50 631	50 248	52 241	53 074
	41 748	42 858	43 765	44 267	44 183
Ekonomiskt resultat (mkr)	59	25	140	116	153
	222	222	432	454	548
- i kronor per invånare	674	285	1 540	1 261	1 638
	1 281	2 482	4 683	4 918	5 879
Investeringsutgifter (netto, mkr)	126	227	148	155	130
	1 135	1 152	799	927	927
- i kronor per invånare	1 437	2 535	1 628	1 684	1 390
	12 944	12 875	8 776	10 045	9 946
Egenfinansieringsgrad av investeringar (%)	100	48	100	100	100
	52	86	100	100	100
Soliditet (%)	18,3	17,7	19,4	20,8	22,1
	9,0	9,9	12,6	15,3	18,2
Total låneskuld (mkr)	11 304	11 703	11 010	10 401	10 099
- varav vidareutlånat till bolagen (mkr)	12 134	12 251	11 687	11 241	11 970
Nettolåneskuld (exkl vidareutlåning) kr per invånare	0	0	0	0	0
Borgensåtaganden (mkr)	1 424	1 678	1 600	1 740	1 689
	1 729	1 662	1 602	1 730	1 680
- i kronor per invånare	16 240	18 754	17 568	18 865	18 122
	26 169	19 718	17 590	18 756	18 025
SKATTEINTÄKTER					
Utdebitering kommunen (kr/skr)	20,13	20,13	20,13	20,13	20,13
Utdebitering totalt (kr/skr)	32,23	32,23	32,23	32,23	32,23
Skatteintäkter och utjämning (mkr)	4 200	4 411	4 623	4 820	5 043
- i kronor per invånare	47 956	49 301	50 763	52 263	54 113
PERSONAL					
Antal årsarbetare, tillsvidareanställda	4 830	4 857	4 815	4 913	5 028
Totalt antal årsarbetare	5 510	5 509	5 368	5 478	5 545
Antal anställda (snitt för året)	5 707	5 800	5 702	5 777	5 869
	6 318	6 642	6 642	6 589	6 678
Personalkostnader (mkr)	2 575	2 684	2 711	2 827	2 980
	3 124	3 257	3 276	3 390	3 554
BEFOLKNING 31/12					
Antal invånare totalt	87 685	89 473	91 072	92 235	93 202
varav 0-6 år	7 917	8 090	8 202	8 221	8 185
varav 7-15 år	8 175	9 458	9 790	10 033	10 277
varav 16-18 år	3 674	3 459	3 301	3 230	3 249
varav 19-64 år	53 167	54 334	55 191	55 956	56 429
varav 65-w år	13 754	14 135	14 588	14 795	15 062

100 KRONOR I SKATT TILL KOMMUNEN ANVÄNDES UNDER 2015 SÅ HÄR:

Grundskola.....	23,30 kr	Bibliotek, kultur, fritidsverksamhet.....	4,22 kr
Verksamhet för funktionshindrade.....	15,89 kr	Årets överskott.....	3,03 kr
Vård och omsorg om äldre.....	12,72 kr	Gator, vägar och parkering.....	2,14 kr
Barnomsorg.....	11,38 kr	Vuxenutbildning.....	1,05 kr
Gymnasieutbildning.....	7,92 kr	Räddningstjänst och skydd.....	0,88 kr
Sociala insatser för barn, ungd. och vuxna	5,78 kr	Parker och naturmark.....	0,47 kr
Försörjningsstöd.....	5,76 kr	Arbetsmarknadsåtgärder.....	0,28 kr
Övrig verksamhet.....	5,01 kr	Miljö och hälsoskydd.....	0,17 kr

SÅ HÄR FÅR KOMMUNEN SINA PENGAR

- 83 % skatter och utjämningsbidrag.
- 8 % riktade statsbidrag direkt till olika verksamheter.
- 7 % avgifter och ersättningar som kommunen får för den service som kommunen erbjuder.
- 1 % kommunens bolag.
- 1 % exploaterings- och reavinster.

Året som gått

Det hände väldigt många spännande saker i kommunen 2015. Året inleddes med öppet hus på Kulturskolan – i snöyra – och avslutades med en klimatkonferens som lockade barn från världens alla hörn till Stadshuset. Här är ett axplock på vad som hände däremellan:

JANUARI

1 Öppet hus på Kulturskolan

Den 17 januari var det öppet hus på Kulturskolan. Alla som var 3–20 år fick möjlighet att upptäcka de konstformer som erbjuds: dans, konst, teater, musikinstrument och sång med mera.

FEBRUARI

Södertälje kommun – en het arbetsplats

Karriärföretaget Jobtip slog i sin årliga ranking fast att Södertälje kommun var en av Sveriges 20 mest intressanta offentliga arbetsplatser 2015.

Serieutställning

Södertälje konsthall visade utställningen Vi har en viktig grej på gång – konsten att förändra med bild. Den innehöll verk av några av Sveriges främsta serietecknare – Liv Strömqvist, Mats Jonsson, Joanna Rubin Dranger, Julia Thorell, Hanna Gustavsson, Joanna Hellgren och Sara Granér.

2 Laddstolpar för elbilar

I början av februari kunde de medborgare som har elbil börja ladda

sina bilar på sex ställen i kommunen. Varje laddstolpe kan ladda två bilar samtidigt. För att stå på parkeringsplatserna där laddstolparna finns måste man ha en elbil och elbilen måste ladda under parkeringstiden. Det tar ungefär två timmar att ladda från tom till full.

3 Toppmöte i Södertälje om industrins betydelse för Sverige

Den 5 februari hölls Industridagen i Södertälje stadshus. Över 500 politiker, näringslivsföreträdare, fackliga ledare, myndighetspersoner samlades för att diskutera hur svensk industri ska stärka sin konkurrenskraft. Deltog gjorde bland annat statsminister Stefan Löfven, Astra Zenecas ordförande Leif Johansson, USA:s och Tysklands ambassadörer Mark Brezezinski och Michael Bock samt Centerpartiets partiledare Annie Lööf.

MARS

Unik berättarföreställning på Stadsbiblioteket

I Luna kulturhus hölls en berättarföreställning som en del av projektet al-Hakawati som syftade till att förmedla Syriens mångtusenåriga berättartradition. Föreställningen framfördes på svenska och arabiska av professionella historieberättare.

Kulturfestivalen Kul för dej å mej

För 21:a gången genomfördes kulturfestivalen Kul för dej å mej. Det bjöds på musikuppträdanden. Fart och fläkt med Kom i formgruppen från Studieförbundet Vuxenskolan uppträdde.

4 El Sistema Södertälje och Kungliga Filharmonikerna i gemensam konsert på Stockholms Konserthus

De unga musikerna från El Sistema hade övat flitigt hela våren inför den 28 mars, då de spelade två konserter tillsammans med Kungliga Filharmonikerna. På programmet stod bland annat I Bergakungens sal av Grieg och Barcarolle ur Hoffmanns äventyr av Offenbach.

APRIL

Ny yh-utbildning till Södertälje: Köksmästare med ekologi- och hållbarhetsperspektiv

Det blev klart med en ny yh-utbildning: Köksmästare med ekologi- och hållbarhetsperspektiv. Vuxenutbildningen och Folkuniversitetet hade tagit fram yrkeshögskoleutbildningen i nära samarbete med näringslivet. Utbildningen startade hösten 2015.

5 Utställning om Folkmorden 1915

Södertälje kommun uppmärksammade 100-årsminnet av folkmorden som ägde rum 1915 i dåvarande Osmanska riket. Det gjordes genom en utställning och ett seminarium med några av de främsta experterna på ämnet i Stadshuset.

Livesändning av System of a downs konsert på Estrad

Södertälje kommun tog livesändning av musik i biosalong ett steg vidare från opera, genom att sända hårdrocksbandet System of a downs konsert på Stadsscenen Estrad. Helt gratis.

1

2

3

5

4

Året som gått (forts)

6 Södertäljes skolor upp 74 platser

Det genomsnittliga meritvärdet bland Södertäljes grundskolelever ökade. På ett år klättrade Södertäljes skolor från plats 238 till plats 164 i SKL:s rapport Öppna jämförelser – grundskola 2015.

Södertörns rådslag

Kommunen arrangerade Södertörns rådslag 2015 tillsammans med Företagarna, Stockholms handelskammare, Södertörns högskola och Kungliga Tekniska Högskolan. Via en app diskuterade deltagarna hur vi skapar tillväxt och ökar attraktiviteten i regionen.

MAJ

7 Hans helighet Patriarken Ignatius Aphrem II besökte Södertälje

Den 25 maj fick Södertälje kommun besök av Patriarken Ignatius Aphrem II. Patriarken är högste ledare för Syriac Orthodox Church of Antioch vars religiösa territorium omfattar 5,5 miljoner medlemmar i länder i Europa, Asien liksom Nord- och Sydamerika.

JUNI

Södertälje lanserade ny varumärkesplattform

Den 17 juni presenterades den nya varumärkesplattformen för Södertälje. I den beskrevs vad som utmärker Södertälje som plats och vad Södertälje ska vara känt för i framtiden. Under våren 2015 hade Destination Södertälje drivit pro-

cessen tillsammans med näringsliv, föreningar, Södertäljebor, politiker och tjänstemän i kommunkoncernen.

8 1800-talsveckan växte och lyfte kvinnan i historien

Under 1800-talsveckan lyftes kvinnan i historien ytterligare. Torekällbergets friluftsmuseum arbetar aktivt med genusfrågor och ville synliggöra kvinnors liv och arbete i 1800-talets Sverige.

JULI

Seminarium om flyktingars boende hölls i Almedalen

Tar politikerna ansvar för effekterna av dagens system för flyktingars boende? Vilka beslut måste politikerna fatta för att lösa problemen och när kommer de att verkställa besluten? Om det handlade kommunens välbesökta seminarium i Almedalen.

Södertälje International Fotboll Cup

2015 blev startåret för Södertälje International Fotboll Cup – en ungdomsturnering i fotboll för både killar och tjejer. Cupen hölls under fem dagar i juli och fick en strålande start. Det är Södertäljes tre stora fotbollsklubbar arrangerar cupen och hela 131 lag från femton länder deltog.

AUGUSTI

9 Husvagn till äldreboende

Under augusti månad parkerade Kultur 365 en husvagn på vård- och omsorgsboenden och offentliga platser i Södertälje, för ett ge före-

ställningen Från beredskap till Waterloo. Genom musik, dans och teater fick publiken följa med på en svindlande resa genom 1900-talet.

10 Kringelfestivalen

Den 21–23 augusti hölls i vanlig ordning den populära Kringelfestivalen mitt i Södertälje city. Artister som Loreen, Ola Salo, Electric Banana Band och Eric Saade uppträdde.

SEPTEMBER

Startskott för bygge i centrum

Det första spadtaget för NCC:s flerbostadshus i kvarteret Venus i Södertälje centrum togs i början av september. Det kommer att bli 42 nya lägenheter och 300 kvadratmeter butiker mitt i staden. Kvarteret Venus är ett delprojekt i utvecklingsarbetet Södertälje city – i samverkan och det första stora bostadsprojektet från programmet Södertälje stadskärna 2009–2029 – program för en hållbar stadsutveckling.

Kostenheten prisades i tävlingen White Guide Junior

White Guide Junior är en tävling som ska bidra till att höja kvaliteten på den offentliga gastronomin genom att lyfta fram och sprida goda exempel från skolmatsverige. Lina grundskola blev årets skolmatsrestaurang 2015. Sara Jervfors; chef för kostenheten, blev Årets måltidschef. Det blev pallplats för Södertälje i Årets skolmatskommun och för kommunalrådet Ewa Lofvar Konradsson (MP) i Årets skolmatspolitiker.

Året som gått (forts)

11 Södertäljeelever skrev en av årets bästa faktaböcker

Konsten att skriva dikter – en handbok för nybörjare hade skrivits av elever på Wasaskolan tillsammans med läraren Mikhael Mikalides. Boken utsågs i september till en av årets böcker i kategorin faktaböcker.

Miljökontoret besökte butiker under kemikalievecka

Under vecka 38 besökte miljökontoret ett 60-tal butiker i Södertälje kommun för att kontrollera ett urval av produkter som kan påverka barns hälsa. I rapporten efter kontrollerna konstaterades behovet av kontroll av märkning inom de olika ämnesområdena.

OKTOBER

12 Kontaktcenter fyllde ett år

Kommunens kontaktcenter fyllde ett år den första oktober. Under perioden 1 oktober 2014 till 31 augusti 2015 hade kommunvägledarna tagit emot över 140 000 samtal.

Södertäljegalán

För första gången hölls Södertäljegalán där företag, organisationer och människor som gjort något bra för Södertälje lyftes fram och prisades. Bland annat delade Företagarna i Södertälje/Nykvärn ut priset till årets företagare – Liselotte Almén Malmqvist, ägare av JATC Omsorg AB.

13 Medborgardagen – av Södertäljebor, för Södertäljebor

Det här året var kulturen i fokus på

Medborgardagen och det bjöds på många spännande upplevelser och aktiviteter: show, dans, musik, konst, litteratur och film.

Södertälje kommun bytte ut trygghetslarm

Under hösten 2015, med början i oktober, bytte Södertälje kommun ut alla trygghetslarm. De nya larmen fungerar precis som de gamla men skillnaden är att de nya är digitala och ger användarna bättre möjlighet att kontrollera att utrustningen fungerar.

NOVEMBER

14 Gymnasiemässa på Campus Telge

Den 3 och 4 november ordnades en uppskattad gymnasimässa för alla elever i årskurs 9 i kommunala och fristående skolor. Mässan hölls på Campus Telge.

Södertäljelärare årets inspiratör inom offentlig sektor

Mikhael Mikalides, lärare på Wasaskolan i Södertälje, utnämndes till Årets inspiratör inom offentlig sektor på Framtidsgalan.

Beslut om Grafikens hus i Södertälje

Grafikens Hus styrelse beslutade att etablera sig i Södertälje. Tillsammans med kommunen kommer Grafikens Hus i Södertälje att fortsätta arbetet för ökad kreativitet och delaktighet. Grafikens Hus är ett museum för samtida grafisk konst som producerar, samlar och visar verk som breddar och förändrar.

– Södertälje kommun och vi på Grafikens Hus delar en gemensam syn på kulturens roll i samhällsutvecklingen. Vi verkar för att göra den grafiska konsten tillgänglig för alla och med kommunen som partner ser vi en spännande och hållbar framtid. Det känns fantastiskt roligt, säger Nina Beckmann, vd på Grafikens Hus.

DECEMBER

15 Julfrossa – en julinvasion för alla sinnen

Kultur 365 åkte i december runt i kommunen och invaderade äldreboenden och dagverksamheter. Syftet var att bjuda på en julfrossa utan dess like. Boende på äldreboenden och dagverksamheter fick en dag fylld med allt vad julen har att erbjuda våra sinnen. Julmarknad med starka dofter, belysning, kläm och känn på julprydnader.

16 Barnens klimatkonferens – Childrens Climate Conference

I december samlades 65 barn från jordens alla hörn till en klimatkonferens i Södertälje Stadshus. Barnens diskussioner resulterade i en appell som presenterades för världens ledare vid klimatkonferensen i Paris. ■

11

12

13

14

15

16

Södertälje växer

SÖDERTÄLJE KOMMUN VÄXER. På 15 år har vi blivit över 16 000 fler Södertäljebor. Inom sex-sju år beräknas vi vara över 100 000 medborgare i kommunen. Det är inte bara invånarantalet som växer, utan även vårt näringsliv utvecklas. Länets tredje största arbetsmarknad med över 44 000 arbetstillfällen fortsätter att växa med fler arbetstillfällen, fler högskoleplatser och ett ökat behov av kompetensförsörjning hos bland annat de stora tillverkningsindustrierna.

För att upprätthålla kompetensen och för att hela tiden utvecklas behövs samhällets omfamning av industrierna. Det är inte minst viktigt i en kommun som Södertälje. Rätt utbildad arbetskraft och god infrastruktur är två viktiga delar. Under 2015 har en fortsatt utveckling skett i unik samverkan mellan Scania, Astra Zeneca, KTH och kommunen kring framtidens utbildning och forskning. Hela området kring Snäckviken kommer de närmaste åren att omformas till en mötesplats för studenter, forskning och företagande. Den norra stadskärnan kommer bit för bit att växa fram.

Södertälje har ett fantastiskt läge med två europavägar, pendeltåg, fjärrtåg, hamn, inlopp till Mälaren och närhet till tre flygplatser. Men detta är inget vi kan ta för givet. När ny infrastruktur nu planeras med höghastighetståg och nya järnvägssträckningar behöver både medborgarnas och industrins behov och förutsättningar beaktas. Den dragkamp som har inletts mellan Sveriges kommuner om sträckningar och stopp är oerhört viktig för Södertälje och vårt näringsliv. Ett näringsliv som är enormt viktigt för hela landets ekonomi.

När Södertälje växer ökar också trycket på att bygga och utveckla staden. Det är tydligt att intresset från byggföretagen är stort och har dessutom ökat under 2015. Ambitionen från kommunens sida har också höjts markant och under de kommande 20 åren planeras 20 000 nya bostäder byggas. Det handlar om ett framtidsinriktat stadsbyggande med tydliga principer för att förtäta och bygga ihop stadens olika delar.

I ett växande Södertälje är den viktigaste investering vi kan göra är att satsa på våra barn och ungas

uppväxt. Därför prioriterar vi att varje barn och elev ska ges möjlighet att utvecklas utifrån sina egna behov och förutsättningar. Det är en prioritering som ger resultat. För femte året i rad har elevernas resultat förbättrats. När vi fokuserar på rätt saker – pedagogisk ledning, lärande organisation, mål- och resultatstyrning, kvalitet i undervisningen – så skapar vi ett litet försprång för våra elever.

Sverige har hösten och vintern 2015 präglats av det kraftigt ökade flyktningmottagandet. Södertälje är i denna debatt en viktig röst. Hos oss finns erfarenhet och kompetens men vi arbetar också aktivt med opinionsbildning för ett bättre flyktningmottagande i hela Sverige. Södertälje kommun är drivande när det gäller att alla Sveriges kommuner måste hjälpas åt att ta emot flyktingar och att EBO-lagen ändras till VEBO.

Södertälje växer. När man växer behöver man investera. Fler barn i förskolan, fler elever i grundskola och gymnasium, fler äldre i behov av omsorg och fler som behöver få ta del av kultur- och idrottsverksamhet ställer krav. Vi har därför under de senaste åren fattat tuffa beslut som har varit nödvändiga för kommunens bästa på lång sikt. Kort sagt, under flera år har vi prioriterat ekonomiskt ansvarstagande. Steg för steg har kommunkoncernens ekonomi förbättrats. De goda ekonomiska resultaten för kommunen och bolagen under 2015 är ett kvitto på att vi är på rätt väg. Detta är nödvändigt för att kunna göra viktiga investeringar på ett ekonomiskt ansvarsfullt sätt. Den kommun vi lämnar över till kommande generationer ska vara ekonomiskt men också socialt och ekologiskt hållbar.

Slutligen vill jag rikta ett stort tack till alla kompetenta medarbetare inom kommunal förvaltning och bolag. Det är genom den professionalism och det engagemang som uppvisas av medarbetarna varje dag som vi kan fullgöra vårt viktiga samhällsuppdrag gentemot medborgarna. ■

FOTO: SAM MURADI/CRISP FILM

Boel Godner
Kommunstyrelsens
ordförande (S)

DET ÄR TYDLIGT ATT
INTRESSET FRÅN
BYGGFÖRETAGEN ÄR STORT
OCH HAR DESSUTOM
ÖKAT UNDER 2015

FOTO: PONTUS ÖRBE

Samhällsekonomisk utveckling

Svensk ekonomi mot högkonjunktur

Den svenska ekonomin utvecklas för närvarande betydligt starkare än ekonomin i de flesta andra länder. En starkt bidragande faktor är en mycket stark utveckling av investeringarna och då inte minst investeringarna i nya byggnader och anläggningar. Särskilt bostadsbyggandet har under de senaste två åren ökat mycket kraftigt.

I år bedöms exporten och hushållens konsumtionsutgifter växa i ungefär samma takt som under 2015.

Mest anmärkningsvärt för i år är den offentliga konsumtionens mycket starka tillväxt. Sammantaget beräknas ökningen i år uppgå till drygt 5 procent, vilket är det högsta ökningstalet sedan 1970. Särskilt stor beräknas ökningen bli i kommunerna. Den starka utvecklingen förklaras till betydande del av det omfattande flyktingmottagandet.

Även fortsättningsvis beräknas utvecklingen av kommunal konsumtion bli snabb, med ökningstal kring 3 procent per år. Samtidigt ökar antalet invånare i landet med omkring 2 procent årligen. De historiskt stora ökningstalen är en följd av en förutsedd mycket omfattande nettoinvandring.

Större befolkning och högre sysselsättning

Den starka tillväxten innebär också att sysselsättningen fortsätter att öka. Antalet arbetade timmar förväntas öka med 2 procent i årstakt under 2016, vilket även innebär att antalet arbetade timmar blir högre. Till största delen förklaras det av att befolkningen i åldern 15–74 år blir nästan 3 procent större.

Skatteunderlaget ökar mycket starkt ...

Skatteunderlagets reala ökning var stark 2015 och skjuter ytterligare fart 2016. Accelerationen beror främst på att sysselsättningen tar rejäl fart, men påverkas även av att indexeringen av inkomstanknutna pensioner blir mer gynnsam.

Sveriges Kommuner och Landsting (SKL)

	2015	2016	2017	2018	2019
SKL, feb 2016	4,9	5,6	5,6	5,2	4,4
SKL, dec/okt 2014	4,9	5,4	4,4	4,6	4,3
ESV, dec 2015	5,2	5,2	4,6	4,2	3,8
BP, sep 2015	5,0	5,3	5,2	4,7	3,9

Olika skatteunderlagsprognoser – procentuell förändring

... men det gör i ännu högre grad kostnaderna

Före 2013 uppgick de demografiskt betingade behovsökningarna till cirka en 0,5 procent per år i kommunerna och 1 procent i landstingen. Den situationen har förändrats dramatiskt. De närmaste åren ökar behoven med 2–2,5 procent per år.

Flyktinginvandringen påverkar beräkningarna av kommunernas och landstingens kostnader på flera sätt. Under den första tiden som kommunplacerade asylsökande påverkas mottagningskostnaderna. Ökade kostnader uppstår i socialtjänsten som blir hårt belastad av exempel mängden ensamkommande barn. I barnomsorgen och skolan behöver det beredas ett stort antal nya platser och sjukvården ska kunna ta emot asylsökande med stora vårdbehov.

Staten ersätter kommuner och landsting för mottagandekostnaderna under en begränsad tid. Det är inte förrän de som sökt asyl också får uppehållstillstånd, som de ingår i befolkningen. Beräkningen av de demografiskt betingade behoven påverkas därmed först med något års eftersläpning. Kraftigt ökat antal invånare innebär högre kostnader och intäkter för kommuner och landsting. Huruvida dessa ökade kostnader på längre sikt motsvaras av ett större skatteunderlag (tack vare större arbetskraft) är en öppen fråga.

Kostnadsutveckling och demografiska behov (källa SKL)

Procentuell förändring, fasta priser

	2015	2016	2017	2018	2019
Kommuner					
Kostnader	2,9	6,2	3,7	3,2	2,7
Demografi	1,2	1,9	2,4	2,6	2,6

Den snabbt växande verksamheten innebär ökade behov av personal, vilket redan i utgångsläget i vissa fall är svårt att rekrytera. På kort sikt är det inte finansieringen som är problemet, staten ersätter kommuner och landsting för mottagandekostnaderna. Men frågan är om det överhuvudtaget är möjligt att expandera verksamheten så snabbt. De finansiella svårigheterna uppkommer på lite längre sikt, när statens ersättningar för mottagandet upphör men belastningarna på verksamheterna finns kvar. Tillfälliga förstärkningar löser inte detta problem eftersom kommuner och landsting behöver långsiktiga lösningar.

Slutsatsen är att visserligen växer skatteunderlaget snabbt, men kostnaderna stiger ännu snabbare. ■

Regionens utveckling

Stockholms län i korthet

- Svarar för 49 procent av Sveriges totala befolkningsökning
- Står för 30 procent av landets BNP
- Har 34 procent av Sveriges nyföretagande
- Har Sveriges högsta sysselsättningsgrad
- Mest kunskapsintensiva regionen utanför USA
- Har 17 universitet och högskolor

Stockholms län konkurrerar inte med andra regioner i Sverige utan med andra regioner i Europa och i världen. Visionen enligt den regionala utvecklingsplanen (RUF2010) är att bli Europas attraktivaste storstadsregion.

Befolkningsökningen fortsätter

Stockholms läns kraftiga befolkningsutveckling fortsätter. Under 2015 ökade befolkningen med 33 395 personer i Stockholm län. Det är en något lägre ökning än 2014. Länets befolkning uppgår därmed till 2 231 439 personer vid utgången av 2015. Södertäljes befolkning ökade med 967 personer till 93 202 personer. Södertäljes ökning är den femte högsta i länet vilket är en förbättring jämfört med den 10:e plats Södertälje hade året innan.

Fortsatt alltför lågt byggande av bostäder

Under år 2015 påbörjades nästan 13 000 nya bostäder i Stockholms län. Det är färre än året innan men högre än de föregående åren. Det är dock betydligt färre än antalet inflyttare. Bostadsbyggandet i Södertälje sjönk jämfört med 2014 och det är också här för lågt jämfört med befolkningstillväxten.

Fortsatt befolkningstillväxt ställer höga krav på utveckling inom samtliga samhällsområden

Befolkningstillväxten i Stockholms län ställer inte bara krav på ett ökat bostadsbyggande. Utveckling krävs även inom en rad olika samhällsområden som exempelvis: förskolor och skolor, högre utbildning, sjukvård, kollektivtrafik och infrastruktur.

Södertälje och statlig infrastruktur

Ostlänken och arbetet med nya stambanor

Ostlänken är en ny järnvägsförbindelse mellan Järna och Linköping via Nyköping och Norrköping. Under 2015 har Trafikverket utarbetat ett förslag till sträckning från Järna och söderut som varit ute på samråd. Ostlänken är en del i det planerade nya höghastighetssystemet mellan Stockholm och Göteborg och Malmö.

Övriga Järnvägssatsningar

Under 2015 har dubbelspårsutbyggnad på Svealandsbanan förbi Strängnäs utförts vilket kommer att göra det möjligt att köra fler tåg i rusningstid.

Sjöfarten i Södertälje

Arbetet med ombyggnaden av farleden genom Södertälje, har genomförts, och under 2015 gav Mark- och miljödomstolen klartecken till Södertälje sluss och farleden i Mälaren. Dessutom påbörjades förberedelser för en framtida ombyggnad av farleden in från Landsort.

Södertälje och Stockholmsregionen

Stockholm läns landsting (SLL) påbörjade arbetet med ansökan om regionbildning som skickades ut på remiss till samtliga kommuner i länet under 2015. Ansökan avser att ta över det regionala utvecklingsansvaret, inklusive upprättande av länstranportplan, från länsstyrelsen.

Tillväxt och regionplaneförvaltningen (TRF)

SLL har under 2015 påbörjat en översyn av den Regionala utvecklingsplanen för Stockholmsregionen (RUF2010). Under 2015 har ett förslag till samrådshandling för den nya versionen RUF2050 arbetats fram för att under 2016 kunna gå ut på bred remiss. Visionen är som tidigare att bli Europas attraktivaste region. Södertälje kommun har tagit aktiv del i framtagandet och fokuserat på deltagande inom följande områden:

- Förutsättningar för att möta bostadsbehoven
- En hållbar utveckling av länets landsbygd
- Trafik- och transportsystemen
- Inkludering och jämlikhet
- Storregional samverkan

Utgångspunkten för den nya RUF2050 är de tre hållbarhetsbegreppen, ekologisk, social och ekonomisk hållbarhet. Den nya RUF2050 kommer att beskriva hur Stockholmsregionen ska utvecklas avseende befolkning och företag och vilka krav det ställer på bland annat nya bostäder, arbetsplatsområden, skolor och omsorg med människan i fokus. En viktig del är hur den flerkärniga strukturen ska utvecklas med en central och åtta regionala stadskärnor, varav Södertälje är en.

Sociala skillnader inom länet ökar

Samtidigt som mycket i utvecklingen är positivt, ökar de sociala skillnaderna inom regionen. Det handlar både om rumsliga skillnader och om skillnader mellan olika

FOTO: SANDRA WESTERGAHL

befolkningsgrupper. Medan länet har landets högsta sysselsättningsgrad har Södertälje den högsta arbetslösheten i landet. Södertälje kommun bedriver arbete med att stärka den regionala utvecklingen främst inom arbetet med framtagandet av en ny regional utvecklingsplan för Stockholms län RUF5 2050.

Stockholms läns landsting, Trafikförvaltningen

Under 2015 har trafikförvaltningen (TF) genomfört flera översyner av kollektivtrafiken i länet, både som en del i förberedelserna inför öppnandet av citybanan men också för att minska kostnaderna. Inför öppnandet av citybanan har TF genomfört en remiss kring trafikupplägg både för pendel- och regionaltågen. I korthet kan nämnas att Södertälje i denna remiss förordat ett upplägg för pendeltågen där vissa tåg inte stannar på samtliga stationer för att minska restiden till Stockholm (så kallade Skip-stoptåg).

Under året har också TF genomfört försämringar i busstrafiken, bland annat nedläggning av busslinjen mellan Södertälje syd och AstraZenecas fabriker i Gärtuna.

Södertälje och Södertörnssamarbetet

De åtta kommunerna i Södertörn; Botkyrka, Nykvarn, Nynäshamn, Haninge, Huddinge, Salem, Södertälje och Tyresö har en lång tradition av samarbete för att stärka den kommunala och regionala utveckling som gynnar Södertörn och dess kommuner. Samarbetet sker inom flera områden där ett samlat Södertörnsagerande stärker samtliga kommuners förhandlingsläge. Under 2015 har arbetet fokuserats på framtagandet av RUF52050 samt att vara pådrivande kring de infrastruktursatsningar som krävs för att det planerade bostadsbyggandet på Södertörn ska kunna genomföras. ■

**Invånare med utländsk bakgrund
31 december 2015, efter ursprungsland**

	Antal
Irak	10 570
Syrien	9 318
Finland	5 823
Turkiet	5 338
Polen	2 239
Libanon	2 035
Tyskland	1 195
Chile	877
Jugoslavien	757
Bosnien och Hercegovina	552
Övriga länder och territorier	8 658
Totalt	47 362

Befolkningen 2015

UNDER 2015 ÖKADE ANTALET SÖDERTÄLJEBOR med 967 personer, eller en procent. Folkmängden i Södertälje kommun uppgick således till 93 202 personer den 31 december 2015.

► [Se diagram 1](#)

Folkmängden i Sverige uppgick till 9 851 017 personer vilket var en ökning med 103 662 personer eller 1,1 procent. Befolkningsökningen i Södertälje kommun kan härledas till både naturlig befolkningsökning, det vill säga fler personer föds än avlider och ett positivt flyttnetto, det vill säga fler personer flyttar in till kommunen än flyttar ut.

► [Se diagram 2](#)

Antalet levandefödda barn i Södertälje under 2015 var 1 191 och antalet avlidna var 714 vilket gav ett födelseöverskott på 477 personer.

Antalet inflyttare uppgick till 6 934 och antalet utflyttare till 6 438 vilket gav ett positivt flyttningnetto på 496 personer. Inflyttningen från övriga länet och riket ökade samtidigt som inflyttningen från utlandet ökade. Utflyttningen till övriga länet och övriga riket ökade samtidigt som utvandringen minskade något.

Flyttningnetto 2015, totalt	496
<i>Därav mot:</i>	
Stockholms län	-498
Övriga Sverige	-471
Utlandet	1 465

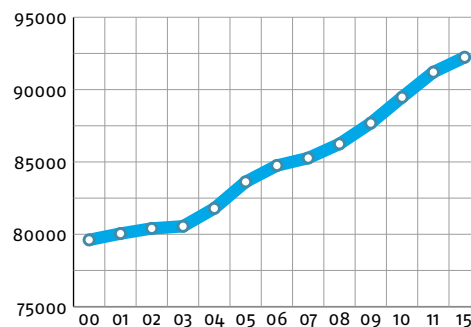
Befolkningssammansättning

Befolkningen i Södertälje kommun är yngre jämfört med riket. År 2015 låg medelåldern i Södertälje på 38,3 år bland männen, 40,1 år bland kvinnorna och för män och kvinnor totalt på 39,2 år. I riket låg medelåldern på 40,3 år bland männen, 42,2 år bland kvinnorna och för män och kvinnor totalt på 41,2 år.

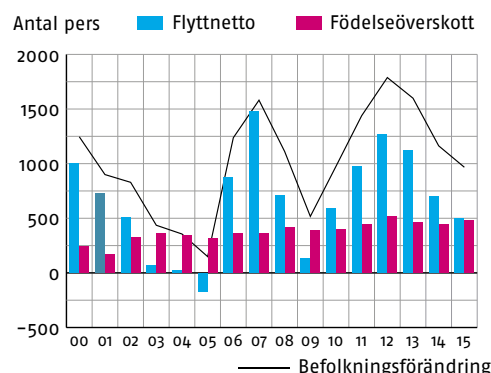
► [Se diagram 3](#)

Vid årsskiftet hade cirka 51 procent av Södertäljeborna utländsk bakgrund, vilket definieras som personer födda utomlands eller personer födda i Sverige vars båda föräldrar är födda utomlands. Personer med ursprung i Irak utgör den största enskilda gruppen av personer med utländsk bakgrund följt av personer med bakgrund i Syrien. ■

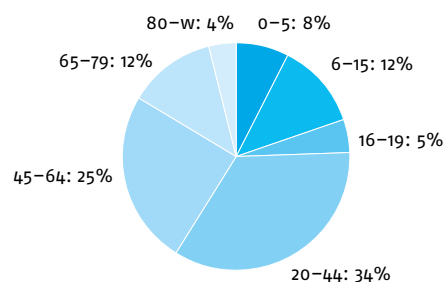
1 Befolkningsutveckling 2000–2015

2 Förklaringsvariabler till Södertälje kommuns befolkningsutveckling 2000–2015

3 Åldersfördelning år 2015

Boende, näringsliv och arbetsmarknad

Bostäder

Under 2015 färdigställdes 255 nya bostäder i Södertälje. Det är färre än de 402 bostäder som färdigställdes under 2014. Bland större färdigställda projekt finns andra etappen av Lejonet samt ett stort antal småhus i Glasberga.

Södertäljes översiktsplan Framtid Södertälje 2013–2030 (ÖP) antogs av kommunfullmäktige och trädde ikraft i slutet på 2013 och är nu ett viktigt styrdokument för all planering.

Bygglov och detaljplaner

Förändringarna i plan- och bygglagen från 2013 gav kommunerna ett utökat uppdrag att övervaka byggprocessen. Lagen anger också att den maximala tiden, från det att bygglovsansökan är komplett och remissbehandlad till svarsbesked om beslut, får vara högst tio veckor. Andelen ansökningar som besvarades i tid under 2015 uppgick till 93 procent, två procentenheter högre än 2014, trots att antalet ärenden fortsatte att öka kraftigt under året. Den höga inströmningen av bygglovsansökningar stämmer

FOTO: PONTUS ÖRBE

SÖDERTÄLJE VAR 2015, LIKSOM TIDIGARE ÅR, DEN TREDJE STÖRSTA ARBETSMARKNADEN I STOCKHOLMS LÄN MED 47 377 ARBETSTILLFÄLLEN

överens med höga intäkter på bygglov. Under 2015 inkom 1 397 bygglovsärenden. Det är 21 procent fler än under 2014, då 1 159 ärenden kom in.

Under 2015 kom det in 47 nya förfrågningar om planbesked. Året innan inkom 48 förfrågningar. Planbeskeden ska enligt plan- och bygglagen besvaras inom fyra månader. 40 av inkomna planförfrågningar har fått planbesked i tid och övriga har fått beskedet att förfrågningarna måste utredas vidare innan svar kan ges.

Arbetet med ett 80-tal detaljplaneprojekt har pågått under året. 15 nya planer har vunnit laga kraft 2015. De största som vunnit laga kraft är två Almnäsplaner samt en plan för bostäder på Stockholmberget.

Under året har arbetet med ett program för Östertälje stationsområde med utblick mot Fornhöjden påbörjats. Likaså programarbete för en förtätning i Västra Blombacka samt stadsutvecklingen i Södra och Hall. Detaljplan för kvarteret Orion antogs 2015 men överklagades, och har inte vunnit laga kraft ännu.

Den fördjupade översiktsplanen för Järna tätort med omnejd antogs i juli 2014. Som en fortsättning på arbetet med att planera centrala Järna pågår ett arbete för att prioritera i vilken ordning detaljplanerna ska påbörjas. Inom programmet för förnyelse av stadskärnan fortsätter arbetet med detaljplaner som på sikt kan ge förutsättningar för 350 nya bostäder i stadskärnan.

► [Se diagram 1](#)

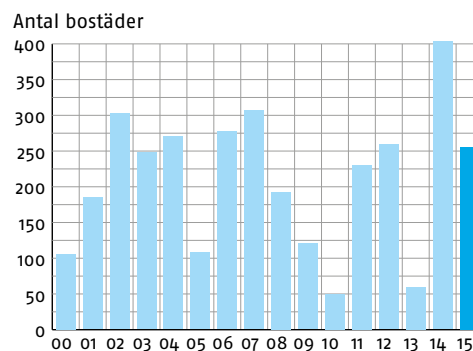
Näringsliv och arbetsmarknad

Södertälje var 2015, liksom tidigare år, den tredje största arbetsmarknaden i Stockholms län med 47 377 arbetstillfällen.

Södertälje är en viktig arbetsmarknad för regionen och arbetspendlingen är omfattande. Enligt den senaste registerbaserade statistiken som avser 2014 pendlade 20 661 personer in till Södertälje medan 14 622 pendlade ut ur kommunen. Antalet Södertäljebor 16 år och äldre som bor och arbetar i kommunen uppgick till 26 716 personer (SCB).

Näringslivet i Södertälje är varierat vad gäller branscher och storlek på företag, även om de två största företagen Scania och Astra Zeneca klart dominerar.

1 Färdigställda bostäder i Södertälje kommun 2000–2015

Näringslivets utveckling har varit positiv med 7 663 registrerade arbetsställen år 2015 (2014 7 613).

Tillverkningsindustrin utgör den största branschen med 14 578 arbetstillfällen. De andra stora branscherna i Södertälje är handeln med 4 000 arbetstillfällen och byggindustrin med 3 184 arbetstillfällen, utbildning med totalt 3 997 och vård och omsorg med 7 586 arbetstillfällen.

Destination Södertälje är kommunens näringslivskontor och i uppdraget ingår även att i samverkan med företag, föreningar, m.fl. marknadsföra Södertälje som plats. Ett arbete pågår för att stärka bilden av Södertälje med syfte att bl.a. attrahera fler företagsetableringar. Dessutom pågår arbete att utveckla Södertälje Science Park, en regional nod och mötesplats för samarbete mellan näringsliv, samhälle och akademi.

Mark för företagsetablering

Ytan kommunägd mark för företag har minskat med 6,2 hektar jämfört med 2014. Under året har kommunen sålt 7 hektar mark bland annat i Moraberg (ICA och Bilema) och Vasa. Vid årets slut är ytan planlagd mark 42,6 ha och ytan etableringsklar mark är 20,2.

I framtiden blir Almnäs kommunens stora område för företagsetableringar. Tre detaljplaner har antagit under 2015 varav två är avser kommunens mark. En av dessa är överklagad. Tillsammans ger detaljplanerna drygt 80 hektar ny företagsmark i Almnäsområdet. ■

Kommunens organisation

FOTO: HANNA RICHTER/GRIP FILM AB

De ordinarie ledamöterna i kommunstyrelsen. Bakre raden från vänster: Tage Gripenstam (C), Boel Godner (S), Elof Hansjons (S), Staffan Norberg (V), Mats Siljebrand (L). Främre raden: Anne-Marie Larsson (M), Beata Kuniewicz (SD), Marita Lärnestad (M), Susanne Bergström (S).

Politisk ledning

Kommunfullmäktige är Södertälje kommuns högsta beslutande instans, en lokal riksdag om man så vill. Kommunfullmäktiges 65 ledamöter väljs av medborgarna vart fjärde år samtidigt som valet till riksdag och landsting äger rum.

Mandatfördelning i kommunfullmäktige

Perioden 14 oktober 2014 till och med 14 oktober 2018

	Mandat
Socialdemokraterna (S)	23
Moderaterna (M)	12
Sverigedemokraterna (SD)	9
Miljöpartiet (MP)	6
Liberalerna (L)	4
Vänsterpartiet (V)	4
Kristdemokraterna (KD)	3
Centern (C)	3
Realistpartiet (RP)	1
Totalt	65

Kommunfullmäktige har det yttersta ansvaret för att den kommunala servicen är likvärdig i hela kommunen, att lagar och förordningar följs och att skattemedlen används effektivt. Kommunfullmäktige beslutar om skatteuttaget, nivån på taxor och avgifter och fastställer budget för kommunens nämnder och avkastningskrav för aktiebolagen. Besluten i kommunfullmäktige verkställs av kommunens nämnder, styrelser och bolag.

Kommunstyrelsen är det ledande och samordnande

organet. Kommunstyrelsen ska leda förvaltningen och ha uppsikt över verksamheten i kommunens bolag och nämnder, följa frågor som kan inverka på kommunens utveckling och ekonomiska ställning m.m.

Kommunstyrelsen har elva ledamöter och elva ersättare. Antalet ledamöter från varje parti är proportionellt till mandatfördelningen i kommunfullmäktige.

De olika nämnderna är organiserade i nio facknämnder och fyra kommundelsnämnder. Facknämnderna är: utbildningsnämnd, socialnämnd, omsorgsnämnd, arbetslivsnämnd, kultur- och fritidsnämnd, äldreomsorgsnämnd, stadsbyggnadsnämnd, teknisk nämnd och miljönämnd. De fyra kommundelsnämnderna finns i kommunens ytterområden, Enhörna, Hölö-Mörkö, Järna och Vårdinge-Mölnbo. Dessutom finns överförmyndarnämnd, valnämnd och arvodesnämnd.

Förvaltningsledning

STADSDIREKTÖR: Marin Andreae.

Södertälje kommuns verksamheter leds av stadsdirektören.

Kommunkoncernen

Södertälje kommunkoncern omfattar kommunen och de bolag i vilka kommunen har ett väsentligt inflytande. De bolag som kommunen äger tillsammans med andra aktörer anses ingå i koncernen motsvarande den ägda andelen.

► [Se organisationsschema på nästa sida](#)

KOMMUNFULLMÄKTIGE

KOMMUNREVISION

KOMMUNSTYRELSE

NÄMNDER

Utbildningsnämnd

Äldreomsorgsnämnd

Socialnämnd

Omsorgsnämnd

Arbetslivsnämnd

Kultur- och fritidsnämnd

Teknisk nämnd

Stadsbyggnadsnämnd

Miljönämnd

Enhörna
kommundelsnämnd

Järna
kommundelsnämnd

Hölö-Mörkö
kommundelsnämnd

Vårdinge-Mölnbo
kommundelsnämnd

Valnämnd

Överförmyndarnämnd

Arvodesnämnd

KONTOR

Utbildningskontor

Social- och
omsorgskontor

Arbetslivskontor

Kultur- och fritidskontor

Samhällsbyggnadskontor

Lantmäterikontor

Miljökontor

HELÄGDA KOMMUNALA BOLAG

Södertälje kommuns
förvaltnings AB

Telge (i Södertälje) AB

Telge Energi AB

Telge Nät AB

Telge Återvinning AB

Telge Kraft AB

Telge Bostäder AB

Telge Fastigheter AB

Södertälje Hamn AB

Telge Hamn AB

Tom Tits Experiment AB

Telge Hovsjö AB

Telge Inköp AB

DELÄGDA BOLAG

Söderenergi AB (42 %)

SYVAB (16,7 %)

Glasberga Fastighets AB
Kommunen 25 %
Telge Bostäder 25 %

Telge Tillväxt AB (93 %)

Södertörns
Brandförsvarsförbund

Samordningsförbundet
i Södertälje

KOMMUNALA UPPDRAGSFÖRETAG

Politisk verksamhet
samt infrastruktur, skydd
m.m. 42 mkr, 9 %

Pedagogisk verksamhet
152 mkr, 5 %

Äldreomsorg
181 mkr, 16 %

Insatser till personer med
funktionsnedsättning
419 mkr, 36 %

Vuxenvård (IFO)
8 mkr, 10 %

Barn- och ungdomsvård
66 mkr, 29 %

Särskilda riktade insatser
och övrigt 18 mkr, 9 %

*Friskolor och köp av andra
kommuner ingår ej.*

SKATTEFINANSIERAD VERKSAMHET

Kommunfullmäktige

ORDFÖRANDE: Besim Aho (S).

Kommunfullmäktige är kommunens högsta beslutande organ. Kommunfullmäktige har 65 ordinarie ledamöter och sammanträder elva gånger per år. Mötena är öppna för allmänheten.

Kommunrevision

ORDFÖRANDE: Christer Björk (M).

Kommunrevisionen är det samlade namnet för de elva av fullmäktige valda revisorerna. Revisorerna är självständiga och oberoende i förhållande till fullmäktige, styrelsen och nämnderna samt till granskade bolag. I enlighet med kommunallagen har kommunrevisorerna i uppdrag av kommunfullmäktige att granska och främja hela den kommunala verksamheten. Revisorernas årliga revisionsberättelse till fullmäktige ligger till grund för ansvarsprövningen av styrelsen och nämnderna.

Kommunstyrelse

ORDFÖRANDE: Boel Godner (S).

Kommunstyrelsen är kommunens ”regering” med uppdrag att bereda alla ärenden som ska beslutas i kommunfullmäktige och svara för finansiell styrning och samordning. Kommunstyrelsen svarar också för verkställigheten av kommunfullmäktiges beslut. Kommunstyrelsen har elva ledamöter.

Överförmyndarnämnd

ORDFÖRANDE: Barbro Hedlund (S).

Överförmyndarnämnden har tillsyn över gode män, förvaltare och förmyndare. Dessa hjälper personer som inte själva kan ta tillvara sin rätt eller förvalta sin ekonomi.

Valnämnd

ORDFÖRANDE: Gunilla Andir (S).

Enligt vallagen skall det finnas en valnämnd i varje kommun. Valnämndens huvuduppgift är att svara för det praktiska genomförandet av de allmänna valen i respektive kommun, till exempel val till riksdag, landsting, kommunfullmäktige och till EU.

Arvodesnämnd

ORDFÖRANDE: Alf Eriksson (S).

Arvodesnämnden bereder frågor om ekonomiska förmåner till kommunens förtroendevalda såsom bestämmelser om arvodenas storlek och konstruktionen av arvodena.

Utbildningsnämnd

ORDFÖRANDE: Elof Hansjons (S).

UTBILDNINGSDIREKTÖR: Peter Fredriksson.

Utbildningsnämnden är ansvarig för förskola, skolbarnomsorg, grundskola samt särskola i Södertälje med undantag av de yttre kommundelarna Järna, Hölö-Mörkö, Enhörna och Vårdinge-Mölnbo. Nämnden har även ansvar för gymnasieskolan i hela kommunen.

Äldreomsorgsnämnd

ORDFÖRANDE: Kerstin Pettersson (S).

SOCIALDIREKTÖR: Lenita Granlund.

Äldreomsorgsnämnden är ansvarig för äldreomsorgen i Södertälje med undantag av de yttre kommundelarna, Enhörna, Hölö-Mörkö, Järna och Vårdinge-Mölnbo.

Socialnämnd

ORDFÖRANDE: Rose-Marie Jacobsson (S).

SOCIALDIREKTÖR: Lenita Granlund.

Socialnämnden är ansvarig för individ- och familjeomsorg (utredning, vård och behandling samt ekonomiskt bistånd). Nämnden har även ansvar för psykiatri.

Omsorgsnämnd

ORDFÖRANDE: Peter Friström (S).

SOCIALDIREKTÖR: Lenita Granlund.

Omsorgsnämnden är ansvarig för verksamhet för personer med funktionsnedsättning.

Arbetslivsnämnd

ORDFÖRANDE: Nils Carlsson Lundbäck (S).

TF ARBETSLIVSCHEF: Johan Kvist.

Arbetslivsnämnden är ansvarig för arbetsmarknadsfrågor, vuxenutbildning och introduktion för flyktingar och andra invandrare.

Kultur- och fritidsnämnd

ORDFÖRANDE: Anna Bohman (S).

KULTUR- OCH FRITIDSCHEF: Staffan Jonsson.

Kultur- och fritidsnämnden ansvarar för, kommunens fritidsgårdar, Torekällbergets museum, Luna kulturhus, kulturskolan, Estrad och program och konferens. Idrottsanläggningar och det kommunala föreningslivet ligger även inom nämndens ansvarsområde. Ansvaret för verksamheten i de yttre kommundelarna ligger på respektive kommunalnämnd.

Teknisk nämnd

ORDFÖRANDE: Ewa Lofvar Konradsson (MP).

SAMHÄLLSBYGGNADSDIREKTÖR: Kenneth Hagström.

Tekniska nämnden ansvarar för kommunala gator och vägar. Ansvaret för gator och vägar i kommundelarna ligger på kommunalnämnderna i Enhörna, Järna, Hölö-Mörkö och Vårdinge-Mölnbo. Den tekniska nämnden har också ansvaret för exploateringsfrågor, trafiksäkerhetsfrågor och parkeringsövervakning.

Stadsbyggnadsnämnd

ORDFÖRANDE: Håkan Buller (S).

SAMHÄLLSBYGGNADSDIREKTÖR: Kenneth Hagström.

Stadsbyggnadsnämnden ansvarar för plan- och byggverksamhet samt mät- och kartverksamheten i kommunen. Ansvaret för plan- och byggverksamhet i de fyra kommundelarna ligger på kommunalnämnderna.

Miljönämnd

ORDFÖRANDE: Patrik Waldenström (MP).

MILJÖCHEF: Helena Götherfors.

Miljönämnden fullgör kommunens uppgifter inom miljö- och hälsoskyddsområdet. Nämnden utför också de miljöuppgifter som enligt lag ska verkställas av den kommunala nämnden inom plan- och byggnadsväsendet.

KOMMUNDELSNÄMNDER

Det finns fyra kommunalnämnder, som ansvarar för stora delar av verksamheterna ute i kommundelarna; förskola, grundskola, äldreomsorg samt vissa delar av den tekniska verksamhet och kultur- och fritidsverksamhet. Den personal, som arbetar inom nämndens ansvarsområden har sin organisatoriska tillhörighet i de fackkontor där verksamheten finns samlad.

Enhörna kommunalnämnd

ORDFÖRANDE: Johan Ögren (S).

Järna kommunalnämnd

ORDFÖRANDE: Hanna Klingborg (MP).

Hölö-Mörkö kommunalnämnd

ORDFÖRANDE: Kerstin König (S).

Vårdinge-Mölnbo kommunalnämnd

ORDFÖRANDE: Björn Å Eriksson (S).

KOMMUNÄGDA BOLAG

Södertälje kommuns Förvaltnings AB

STYRELSEORDFÖRANDE: Boel Godner (S).

VD: Stefan Hollmark.

Södertälje kommuns Förvaltnings AB är ett ägarbolag som äger Telge (i Södertälje) AB. Bolaget har till föremål för sin verksamhet att äga och förvalta aktier i aktiebolag som Södertälje kommun använder för sin verksamhet.

Telge (i Södertälje) AB

STYRELSEORDFÖRANDE: Boel Godner (S).

VD: Stefan Hollmark.

Telge (i Södertälje) AB är moderbolag för koncernen. I Telge samordnas koncernens stabsfunktioner.

Telge Energi AB

STYRELSEORDFÖRANDE: Staffan Norberg (V).

VD: Mats Fagerström.

Telge Energi AB bedriver elförsäljning i hela Sverige. Bolaget säljer enbart förnyelsebar el. Bolaget äger och driver två vindkraftverk varifrån kunderna kan köpa vindandelar.

Telge Nät AB

STYRELSEORDFÖRANDE: Erik Andersson (S).

TF VD: Håkan Karlsson.

Bolaget ansvarar för fjärrvärme, fjärrkyla, elnät, VA-nätet och ett lokalt bredbandsnät i Södertälje. Bolaget bedriver energiproduktion och energidistribution inom områdena gas, kyla, el- och fjärrvärme och ansvarar för Va-nätet samt stadsnätet som bl a levererar data-, telefoni- och TV-tjänster.

Telge Återvinning AB

STYRELSEORDFÖRANDE: Mats Greger (MP).

TF VD: Håkan Karlsson.

Bolaget bedriver insamling och behandling av avfall och tillhandahåller återvinningslösningar till hushåll, företag och offentlig förvaltning i Södertälje kommun och i regionen.

Telge Kraft AB

STYRELSEORDFÖRANDE: David Strömberg (S).

VD: Frans Lundquist.

Telge Kraft är ett konsultbolag som på kraftmarknaden bl.a. ansvarar för kraftinköpen åt sin ägare och förvaltar el-portföljer åt nationella kunder. Bolaget bedriver även värdepappersrörelse i dotterbolag.

Telge Bostäder AB

STYRELSEORDFÖRANDE: Ingela Nylund-Watz (S).

TF VD: Janette Jardefalk.

Telge Bostäder är ett allmännyttigt bostadsföretag som äger och förvaltar flerfamiljshus och radhus.

Telge Fastigheter AB

STYRELSEORDFÖRANDE: Kerimo Yilmaz (S).

VD: Liselott Nilsson.

Bolaget är lokalförstärkt åt Södertälje kommun vad avser skolor, äldreboende och kontor. Dessutom hyrs kommersiella lokaler ut såsom kontors- och butikslokaler i såväl centrala lägen som i lokala stadscentra.

Södertälje Hamn AB

STYRELSEORDFÖRANDE: Claes Hellgren (S).

VD: Erik Froste.

Bolaget bedriver hamn-, stuveri-, terminal- och godsvårdsverksamhet samt i anslutning härtill transport-, lagrings- och speditjonsverksamhet.

Telge Hamn AB

STYRELSEORDFÖRANDE: Boel Godner (S).

Bolaget har till föremål för sin verksamhet att inom Södertälje kommun äga, förvärva, bebygga, förvalta och försälja fastigheter och tomträtter för att därpå uppföra och förvalta bostadsfastigheter, kommersiella lokaler och därmed förenlig verksamhet.

Tom Tits Experiment AB

STYRELSEORDFÖRANDE: Anders Lago (S).

VD: Elin Lydahl.

Tom Tits Experiment är ett Science Center med experiment och en kultur- och utbildningsverksamhet. I verksamheten ingår även butik, restaurang och café, olika arrangemang och program samt turnéverksamhet med mobila utställningar. Tom Tits bedriver även enskild förskola med naturvetenskaplig och teknisk inriktning.

Telge Hovsjö AB

STYRELSEORDFÖRANDE: Pontus Åström (S).

VD: Petra Karlsson Ekström.

Telge Hovsjö skall genom att förvalta bostäder, lokaler och grönområden skapa unika samarbeten med skolan, föreningslivet, myndigheter m fl för att utveckla bostadsområdet i Hovsjö.

Telge Inköp AB

Styrelseordförande: Mats Pertoft (MP)

VD: Anna Karin Renström.

Bolaget bedriver inköpsverksamhet för Södertälje kommun och de kommunägda bolagen, samt i förekommande fall till andra närliggande kommuner.

Telge Tillväxt AB

STYRELSEORDFÖRANDE: Boel Godner (S).

VD: Ewert Sjöstrand.

Bolaget har till föremål för sin verksamhet att, inom Södertälje kommun, anställa arbetslösa ungdomar och göra dem anställningsbara genom att kombinera uthyrning för arbete med praktik, utbildning, yrkesutbildning, svensk-undervisning mm och därmed minska arbetslösheten. Telge Tillväxt ägs av Telge AB tillsammans med Coop Butiker & Stormarknader AB, Sodexo AB, Mekonomen AB, Scania AB, Peab AB, SPP Liv Fondförsäkring AB. Telge AB äger 93 procent och övriga delägare äger 1 procent vardera.

ÖVRIGA INTRESSEBOLAG

Söderenergi AB

STYRELSEORDFÖRANDE: Boel Godner (S).

VD: Karin Medin.

Söderenergi AB har till uppgift att på miljömässigt och effektivt sätt producera värme. Telge i Södertälje AB äger 42 procent av aktierna i bolaget, med ett röstvärde som motsvarar 50 procent vid bolagsstämman. Huddinge och Botkyrka kommuner äger resterande del.

SYVAB (ägs till 16,7 %)

STYRELSEORDFÖRANDE: Anders Lago (S).

VD: Carl-Olof Zetterman.

SYVAB, Sydvästra stockholmsregionens VA-verksaktiebolag, bedriver ett avancerat avloppsreningsverk med fosfor- och kväverening i Himmelfjärdsverket. Telge AB:s ägarandel är 16,7 procent. Övriga ägare är kommunerna Botkyrka, Huddinge, Nykvarn, Salem och Stockholm.

Glasberga Fastighets AB

Styrelseordförande: Bengt Bengtsson.

VD: Annelie Scheu.

Ägarnas intentioner med Glasberga Fastighets AB är att skapa en ny attraktiv stadsdel inom Glasberga. Bolaget ägs av Södertälje kommun, Telge Bostäder AB, Riksbyggen Ekonomisk förening och JM Byggnads AB med vardera 25 procent av aktierna. ■

God Ekonomisk Hushållning (GEH)

Sammanfattning och bedömning

I förvaltningsberättelsen i årsbokslutet görs en utvärdering om kommunens mål för god ekonomisk hushållning har nåtts. En samlad bild ska lämnas av hur väl kommunfullmäktiges mål och inriktning för ekonomi, personal och verksamhet har uppnåtts. Utvärderingens fokus ska vara att visa om kommunen utfört sin verksamhet väl och om man har kunnat betala för den verksamhet man haft och inte skjuta betalningsansvaret på framtiden.

För Södertälje kommun innebär god hushållning att verksamheten bedrivs effektivt, d.v.s. den kommunala servicen ska infria kommuninvånarnas behov och förväntningar och dessutom bedrivs på ett kostnadseffektivt sätt. För att nå god hushållning krävs ett systematiskt arbete efter den styrmodell med målstyrning och rambudget som fastställts av kommunfullmäktige och att kommunen har förmåga att anpassa sig efter förändrade förutsättningar under året. Ekonomisk hushållning ska ses i två dimensioner; att hushålla i tiden och över tiden för att varje generation bär sina egna kostnader. Det vill säga att väga ekonomi mot verksamhet på kort sikt, samt att väga verksamhetens behov nu mot verksamhetens behov på längre sikt.

Uppföljningen och utvärderingen utifrån perspektivet GEH utgår från **TRE DELOMRÅDEN**:

- Finansiella mål
- Kommunfullmäktiges verksamhetsmål
- Södertälje kommun som arbetsgivare

Varje delområde följs upp och utvärderas och en sammanvägning av delområden görs till en helhet av God Ekonomisk Hushållning.

Uppföljning – sammanfattning

Finansiella mål:	Bra
Kommunfullmäktiges verksamhetsmål:	Ok
Södertälje kommun som arbetsgivare:	Ok
Sammanvägd bedömning av GEH	Ok

Kommunfullmäktiges verksamhetsmål:

Område	Läge 2015
Ekologisk, ekonomisk och social hållbarhet	Ok
Utbildning	Ok
Näringsliv och högskola	Ok
Arbete och försörjning	Har brister
Omsorg om barn, ungdomar och vuxna	Ok
Verksamhet för personer med funktionsnedsättning	Ok
Äldreomsorg	Ok
Kultur- och fritid	Ok
Samhällsbyggnad och offentlig miljö	Bra

God Ekonomisk Hushållning 2015

En samlad bild för Södertälje 2015 är att kommunen uppnår en God Ekonomisk Hushållning ställt mot kommunfullmäktiges mål.

De finansiella målen uppnås. 2015 års resultat beror i stort sett uteslutande på poster av engångskaraktär. Nämnderna redovisar sammantaget ett underskott på 46 mkr.

Samtliga verksamhetsmål, förutom Arbete och försörjning som inte når måloppfyllelse, visar lägesbedömningen **Ok**.

Arbetsgivarmålen visar efter en sammanvägning **Ok**.

HELHETSBEDÖMNINGEN AV GEH FÖR KOMMUNEN 2015 MOT KOMMUNFULLMÄKTIGES MÅL ÄR Ok.

En del av bedömningen av God Ekonomisk Hushållning är att följa hur kostnadseffektiviteten utvecklas. Ett sätt att följa upp kostnadseffektiviteten är att jämföra Södertäljes verkliga kostnader med verksamheternas standardkostnader för Södertälje i kostnadsutjämnings-systemet. Standardkostnaden är den kostnad som kommunen skulle ha om man bedrev verksamheten på en genomsnittlig avgifts-, ambitions- och effektivitetsnivå.

UPPFÖLJNING

Uppföljning

Mål 1.

Finansiellt mål för Södertälje är att kommunen ska uppnå ett resultat på 99 mkr 2015.

UPPFÖLJNING: Kommunens resultat för 2015 är 134 mkr exklusive reavinster som uppgår till 19 mkr. Målet på 99 mkr uppnås. Målet är satt efter nivån på balanskravsresultet. Utfallet för 2015 mot balanskravet är 135 mkr. Kommunens resultat inklusive reavinster är 153 mkr.

Kommunens resultat innehåller engångsposter på sammanlagt plus 168 mkr. Det underliggande resultatet hamnar på -15 mkr, vilket är en försämring med 101 mkr mot 2014.

Kommunen har 81 procent av sina tillgångar placerade i de kommunala bolagen. De kommunala bolagen har ett resultat efter skatt på 383 mkr.

Kommunkoncernens goda resultat på 548 mkr beror till 153 mkr på engångseffekter.

GEH-bedömningen **Bra** förstärks av ett gott resultat i de kommunala bolagen.

LÄGESBEDÖMNING I BOKSLUTET 2015 FÖR MÅLET: Bra

Mål 2.

Kommunens nettokoncernskuld per invånare ska över tiden minska och högst uppgå till 174,2 tkr per invånare 2015.

UPPFÖLJNING: Nettokoncernskulden per invånare för 2015 är 169 761. Det är en minskning jämfört med 2014 när nettokoncernskulden per invånare var 176 583 kr. KFs målnivå är 174 200 kr/invånare. Målet uppnås.

En större amortering av låneskulden än prognostiserat har skett under året pga bättre resultat och lägre investeringstakt. Den externa låneskulden var 10,1 mdkr vid årets slut. En minskning med 2,6 procent. Nettokoncernskulden per invånare sjönk från 176,6 tkr till 169,8 tkr.

LÄGESBEDÖMNING I BOKSLUTET 2015 FÖR MÅLET: Bra

Mål 3.

Soliditeten i kommunkoncernen ska öka under budgetperioden.

UPPFÖLJNING: Koncernens balansomslutning var 31 december 17 427 mkr jämfört med 17 210 mkr samma period föregående år. Soliditeten exkl. pensionsåtaganden uppgick

till 18,2 procent jämfört med föregående år då den låg på 15,3 procent. Förändringen beror på positiva resultat och minskad låneskuld.

Kommunens resultat för 2015 är 152,6 mkr, exkl. jämförelsestörande poster är resultatet -15 mkr. SKF-koncernens resultat efter beräknad skatt 2015 uppgår till 383,1 mkr, före skatt 491,8 mkr. Kommunkoncernen uppvisar ett positivt resultat på 547,9 mkr. Föregående års resultat för samma period var 453,6 mkr. Totalt för koncernen är de jämförelsestörande posterna 102,8 mkr 2015 jämfört med 107,8 mkr 2014.

LÄGESBEDÖMNING I BOKSLUTET 2015 FÖR MÅLET: Bra

Mål 4.

Investeringar riktade mot den skattefinansierade verksamheten ska över en rullande treårsperiod vara självfinansierade till 100 procent med kommunens eget kassaflöde och med kassaflödet från SKF-koncernen.

UPPFÖLJNING De senaste tre åren inklusive 2015 har självfinansieringsgraden varit över 100 procent och amortering av låneskulden med ca 1 700 mkr har skett. Målet är uppfyllt.

LÄGESBEDÖMNING I BOKSLUTET 2015 FÖR MÅLET: Bra

SÖDERTÄLJE KOMMUN SOM ARBETSGIVARE

Mål 1

Sjukfrånvaron ska minska varje år för att på lång sikt för kommunen totalt ligga på högst 5 procent.

UPPFÖLJNING: Sjukfrånvaron i kommunen uppgick den 31 december 2015 till 8,18 procent. (Sjukfrånvaron 2014 uppgick till 7,6 procent för kommunen totalt)

LÄGESBEDÖMNING I BOKSLUTET 2015 FÖR MÅLET: Har brister

Mål 2

Index för hållbart medarbetarengagemang ska bibehållas eller öka för verksamheter med låga värden.

UPPFÖLJNING: Index för hållbart medarbetarengagemang har ökat under 2015, från 75 till 77 för kommunen totalt.

LÄGESBEDÖMNING I BOKSLUTET 2015 FÖR MÅLET: Bra

FOTO: JESSE BERGSTRÖM

Mål 3

Kommunen ska ha en god personalförsörjning av de nyckelgrupper som identifierats i prognoserna för framtida bemanning.

UPPFÖLJNING: Brist råder inom vissa identifierade yrkesgrupper, vilket leder till svårigheter att rekrytera.

Tillgången på efterfrågad kompetens inom identifierade nyckelgrupper är ett problem i hela landet.

LÄGESBEDÖMNING I BOKSLUTET 2015 FÖR MÅLET: Har brister

Mål 4

Lika lön för likvärdiga yrken och kvinnors totala medianlön i förhållande till männens totala medianlön ska öka.

UPPFÖLJNING: 2015 uppgick kvinnors medianlön till 94,4 procent av männens. Jämfört med föregående år samma period är det en ökning med 0.4 procentenheter.

LÄGESBEDÖMNING I BOKSLUTET 2015 FÖR MÅLET: Bra

LÄGESBEDÖMNING SAMMANTAGET FÖR OMRÅDET SÖDERTÄLJE KOMMUN SOM ARBETSGIVARE: Ok

KOMMUNFULLMÄKTIGES VERKSAMHETSMÅL EKOLOGISK, EKONOMISK OCH SOCIAL HÅLLBARHET

Mål 1

Kommunkoncernen ska bli fossilbränslefri.

UPPFÖLJNING: Målet är prioriterat och genomförs. Ett arbete har pågått för framtagandet av nya riktlinjer för fordon och drivmedel med stort fokus på elfordon och förnyelsebart bränsle. Kommunen har upphandlat och börjat använda HVO, ett fossilfritt drivmedel för tunga transporer. Under 2016 kommer andelen HVO fortsätta öka. Kommunen tankar även Evolution diesel som innehåller 50 procent tallolja (fossilfritt). Flera elfordon är inköpta till organisationen. Ett arbete har även påbörjats för att stärka kommunens arbete med hållbara tjänsteresor genom att få flera att resa kollektivt, cykla och gå i tjänsten. Inom uppvärmning av fastigheter ser målet ut att kunna nås till 2020.

Bostadsbolagen står för merparten av koncernens energianvändning och koldioxidutsläpp. Fastighetsbolagen optimerar sin energianvändning kontinuerligt. Sedan flera

år pågår ett systematiskt arbete med att driftoptimera och energieffektivisera fastighetsbestånden och några av de åtgärder som är vidtagna under verksamhetsåret för att minska mängden energiförbrukning och fossila bränslen är pågående modernisering av miljonprogramsområden. Modernisering innefattar tilläggsisolering, fönsterbyte, återvinning av värme i frånluft, vattensparåtgärder och ökad täthet av klimatskalet. Södertälje hamn har ersatt diesel med HVO under året. Koncernens övriga dieselförbrukning är till övervägande del Evolution diesel vilket också kommunens använder. Koncernen fortsätter att köpa en elmix av vind och vatten.

LÄGESBEDÖMNING I BOKSLUTET 2015 FÖR MÅLET: **Ok**

Mål 2

Andelen kretsloppslösningar av totalantalet beviljade tillstånd för enskilda avlopp ska årligen öka.

UPPFÖLJNING: Andelen kretsloppslösningar var 43 procent år 2014 och blev 35 procent år 2015. Antalet kretsloppslösningar var ungefär lika många de båda åren, medan det totala antalet beviljade tillstånd har ökat. Nya avloppsanläggningar ska i första hand utföras med kretsloppsanpassade lösningar.

LÄGESBEDÖMNING I BOKSLUTET 2015 FÖR MÅLET: **Har brister**

Mål 3

Kommunen ska öka skyddet av värdefull natur.

UPPFÖLJNING: Ett förslag om naturreservat i Brandalsund har tagits fram och varit på remiss under hösten. Flera insatser har gjorts för att restaurera och öka arealen hagmarker och återskapa betesmarker, vid Lina, Skillebyholm, intill Kalkberget och vid Trindborgen Brandalsund. Vandringslederna Täljeleden och Måsnarenleden har blivit röjda och bra ledmarkerade. Arbete pågår med flera områden där naturreservat är påtänkta.

LÄGESBEDÖMNING I BOKSLUTET 2015 FÖR MÅLET: **Ok**

Mål 4

Kommunens inköp av ekologiska och lokalproducerade livsmedel ska öka.

UPPFÖLJNING: Andelen inköpta ekologiska livsmedel under perioden 1 januari – 31 december uppgick till 56 procent (47,3 % 2014). Andelen ekologiska frukt och grönt inkl. potatis uppgår till 52 procent. Ekologiskt kött uppgår till 43 procent, fryst fisk till 79 procent, mejerivaror uppgår till 77 procent och ägg till 91 procent.

Kommunen har under året fått ett nytt livsmedelsavtal med ett stort antal ekologisk artiklar till bra priser, samt att kostenheten arbetat målmedvetet utifrån hållbarhetskonceptet "Östersjövänlig mat. Detta koncept innebär att maten som tillagas och serveras är näringsriktig och god, och att livsmedel som är ekologiska/närproducerade i säsong används

LÄGESBEDÖMNING I BOKSLUTET 2015 FÖR MÅLET: **Bra**

Mål 5

Andelen barn i ekonomiskt utsatta familjer och barn i familjer med långvarigt bistånd (fattigdom) ska minska.

UPPFÖLJNING: Statistiken från SCB har en eftersläpning på två år, vilket innebär att de uppgifter som redovisas avser 2013.

Sammantaget lever 31 procent av barnen i Södertälje i ekonomiskt utsatta familjer, det är samma andel som under 2009. Indikatoren visar hur stor andel av barnen som lever i de hushåll som har de lägsta inkomsterna i samhället. Barn med utländsk bakgrund är särskilt utsatta. Det skiljer 33 procentenheter mellan dessa och barnen med svensk bakgrund. 2013 levde 49 procent av barnen i Södertälje med utländsk bakgrund i ekonomiskt utsatta familjer. För barnen med svensk bakgrund var andelen 15 procent. Skillnaderna mellan barn med olika bakgrund har generellt sett varit bestående över tid. Sedan 2009 har dock andelen barn med utländsk bakgrund i ekonomiskt utsatta familjer minskat med 3 procentenheter.

LÄGESBEDÖMNING I BOKSLUTET 2015 FÖR MÅLET: **Ok**

Mål 6

Människors upplevda trygghet ska öka.

UPPFÖLJNING: Följs upp via ett Nöjd-Region-Index (NRI) i SCB medborgarundersökning. Den upplevda tryggheten har ökat från 41 vid 2013 års mätning till 45 2015. Nästa undersökning genomförs våren 2017.

LÄGESBEDÖMNING I BOKSLUTET 2015 FÖR MÅLET: **Ok**

Mål 7

Människors upplevda inflytande (information, kontakt, påverkan, förtroende) i kommunen ska öka.

UPPFÖLJNING: Nöjd-Inflytande-Index (NII) följs upp via SCB medborgarundersökning. Betygsindex för Södertälje kommun 2015 var 34, en ökning jämfört med 2013 då indexet var 31. Nästa undersökning genomförs våren 2017.

LÄGESBEDÖMNING I BOKSLUTET 2015 FÖR MÅLET: **Ok**

LÄGESBEDÖMNING SAMMANTAGET FÖR OMRÅDET EKOLOGISK, EKONOMISK OCH SOCIAL HÅLLBARHET: **Ok**

UTBILDNING

Mål 1

Resultaten i förskolan och skolan ska förbättras.

I förskolan följs varje barns lärande och utveckling utifrån förskolans prioriterade kunskapsområden *Språkutveckling, Lek och samspel, Matematik* samt *Naturvetenskap* och *teknik*. Resultatet har jämfört med 2014 förbättrats något för alla områden.

Meritvärde i årskurs 9

Meritvärdet har förbättrats. Läsåret 2014/2015 var meritvärdet i de kommunala skolorna 213,4. Det ska jämföras med siffran 211,2 för läsåret 2013/2014.

Behörighet för fortsatta studier – samtliga kommunala skolor
Andelen elever med behörighet för högskoleförberedande program eller yrkesprogram är i stort sett densamma 2015 som 2014. Trots detta är det 21,2 procent av eleverna som inte har behörighet till gymnasiets nationella program.

Andelen med högskolebehörighet inom gymnasieskolan
Från och med 2014 har förutsättningarna för högskolebehörighet och examen förändrats för eleverna som lämnar gymnasieskolan. År 2015 är därför det första året som en jämförelse kan göras.

När det gäller högskoleförberedande program så måste eleverna uppnå högskolebehörighet för att få en slutexamen. År 2015 har 68 procent av eleverna som gått högskoleförberedande program uppnått högskolebehörighet och därmed också fått slutexamen. Det är en minskning med 8 procentenheter jämfört med föregående år. Samtidigt har jämförelsetalet (f.d. meritvärdet) ökat under 2015, vilket då innebär att de som uppnått behörighet har gjort så med högre avgångsbetyg. När det gäller yrkesprogrammen kan eleverna få en examen från sitt program utan att få en högskolebehörighet. Av de elever som avgått med examen har 37 procent även en behörighet till högskola, vilket är en ökning med 8 procentenheter. Av eleverna på yrkesprogrammen är det 68 procent fått sin examen och det är en ökning med 6 procentenheter jämfört med 2014.

LÄGESBEDÖMNING SAMMANTAGET FÖR OMRÅDET UTBILDNING: **Ok**

NÄRINGS LIV OCH HÖGSKOLA

Mål 1

Tillväxten och konkurrenskraften hos Södertäljes företag ska öka.

UPPFÖLJNING: Utvecklingen bland Södertäljes företag har senaste åren gått i positiv riktning vad gäller tillväxt och branschbalans. Näringslivet i Södertälje växer mer än riksgenomsnittet både i lönsamhet och i antal anställda. Utvecklingen följs upp årligen med hjälp av bl.a. SCB och Bisnode Simpler.

LÄGESBEDÖMNING I BOKSLUTET 2015 FÖR MÅLET: **Bra**

Mål 2

Antalet företag, arbetsställen och anställda i Södertälje ska öka.

UPPFÖLJNING: Följs upp via SCB Näringslivsregionalt Siffror inom parentes avser 2014

År 2015 var antalet arbetsställen 7 663 (7 613)

År 2015 var antal anställda 45 648 (439 25)

År 2015 var antalet inflyttade arbetsställen 265 (215)

LÄGESBEDÖMNING I BOKSLUTET 2015 FÖR MÅLET: **Bra**

Mål 3

Företagsklimatet i Södertälje ska förbättras (exempelvis bemötande, tillgänglighet och effektivitet).

UPPFÖLJNING: Södertälje kommun använder NKI-mätningar som utgångspunkt i förbättringsarbetet i samtliga processer inom samtliga områden och följa ambitionerna i Stockholm Business Alliance (SBA) har som långsiktigt mål angett NKI 75 för samtliga områden.

Den uppföljning som gjorts för 2015 avser 2014 och visar att områdena har ett lägre NKI förutom området miljö- och hälsoskydd som är oförändrat.

Brandtillsyn NKI	78 (79)
Bygglov	53 (56)
Markupplåtelse	63 (68)
Miljö- och hälsoskydd	65 (65)
Serveringstillstånd	58 (65)

Siffror inom parentes avser (2013)

LÄGESBEDÖMNING I BOKSLUTET 2015 FÖR MÅLET: **Har brister**

Mål 4

Antalet utbildningar och studenter vid Campus Telge ska öka.

UPPFÖLJNING: Under 2015 var det 475 (2014, 370) programstudenter på Campus Telge varav 123 är studenter inom yrkeshögskolan. KTH-studenterna var 516 (2014, 611). Det innebär att det finns totalt 991 helårsstudenter i Södertälje som på något sätt är knutna till KTH eller Campus Telge. Övriga registrerade studenter som använder lokaler och tentamensmöjligheter på Campus Telge var 362 (2014, 230)

LÄGESBEDÖMNING I BOKSLUTET 2014 FÖR MÅLET: Ok

LÄGESBEDÖMNING SAMMANTAGET FÖR OMRÅDET NÄRINGS LIV OCH HÖGSKOLA: Ok

ARBETE OCH FÖRSÖRJNING

Mål 1

Andelen Södertäljebor som har arbete och egen försörjning ska öka.

UPPFÖLJNING: Andelen södertäljebor som uppstår försörjningsstöd har minskat jämfört med förra året med 0,4 procentenheter. I december 2015 var det 6,2 procent som har fick försörjningsstöd, att jämföra med december 2014 som då låg på 6,6 procent. Genom internutbildning och bättre egenkontroll säkerställs att rätt utbetalning görs i allt större utsträckning. Ett förändrat arbetssätt som innebär fler fysiska möten med försörjningsstödstagare har också bidragit till att vända den negativa trenden.

LÄGESBEDÖMNING Ok

Arbetslivsnämndens bidrag till målet är att få människor till egen försörjning eller vidare till insatser hos arbetsförmedlingen. Målet som följs upp är att andelen deltagare inom kommunala arbetsmarknadsinsatser som avslutas till egen försörjning eller program på arbetsförmedlingen ska öka. Resultatet 2015 är 33 procent jämfört med 38 procent under 2014. Målet var satt till 55 procent, vilket inte uppnåtts. **LÄGESBEDÖMNING Har brister**

LÄGESBEDÖMNING I BOKSLUTET 2015 FÖR MÅLET: Ok

Mål 2

Antalet hushåll med långvarigt bidragsberoende ska minska.

UPPFÖLJNING: Antalet hushåll med längre bidragsberoende än 10 månader uppgår i snitt under året till 1 522, vilket är

21 färre än snittet 2014. Andelen långtidshushåll av alla hushåll har endast minskat marginellt jämfört med 2014.

LÄGESBEDÖMNING Har brister

Arbetslivsnämndens mål är att 25 procent av deltagarna i en arbetsmarknadsinsats ska avslutas till arbetsförmedlingen, resultatet för året uppgick till 6 procent.

LÄGESBEDÖMNING Har brister

LÄGESBEDÖMNING I BOKSLUTET 2015 FÖR MÅLET: Har brister

Mål 3

Antalet unga med försörjningsstöd ska minska.

UPPFÖLJNING: Antalet unga vuxna har minskat under året från i snitt 195 unga vuxna med försörjningsstöd per månad att jämföra med 170 per månad 2014.

LÄGESBEDÖMNING Ok

Arbetslivsnämnden bidrar till målet genom att ungdomar inom Ung i Tälje ska avslutas till egen försörjning eller gå vidare till insatser hos arbetsförmedlingen. Andelen deltagare som avslutats till egen försörjning uppgick för året till 26 procent vilket är 14 procentenheter under målet. Andelen deltagare som fullföljt insatsen var 92 procent vilket ligger under målet på 95 procent. **LÄGESBEDÖMNING Har brister**

SAMLAD LÄGESBEDÖMNING I BOKSLUTET 2015 FÖR MÅLET: Ok

Mål 4

Andelen deltagare inom kommunala arbetsmarknadsinsatser som avslutas till egen försörjning eller program på arbetsförmedlingen ska öka.

UPPFÖLJNING: Se uppföljning under mål 3

LÄGESBEDÖMNING I BOKSLUTET 2015 FÖR MÅLET: Har brister

Mål 5

Resultaten inom vuxenutbildningen ska förbättras

UPPFÖLJNING: Andelen studerande som fått godkända betyg inom vuxenutbildningen är densamma som för 2014 medan det har minskat med 3 procentenheter till 86 procent inom grundläggande och gymnasial Inom Sfi avslutas 80 procent inom utsatt tid, något fler jämfört med 2014, dock under målet på 85 procent.

LÄGESBEDÖMNING I BOKSLUTET 2015 FÖR MÅLET: Har brister

LÄGESBEDÖMNING SAMMANTAGET FÖR OMRÅDET ARBETE OCH FÖRSÖRJNING: Har brister

OMSORG OM BARN, UNGDOMAR OCH VUXNA

Mål 1

Andelen öppenvårdsinsatser ska öka i förhållande till slutenvårdsinsatser.

UPPFÖLJNING BARN- OCH UNGDOMSVÅRD: Andel barn som får krisstöd i de ärenden där polisanmälan skett p.g.a. barnmisshandel ligger på 96 procent. De ökade öppenvårdsinsatserna når fler på hemmaplan. Verksamheterna ska fortsätta att utveckla anpassade insatser för målgruppernas behov för att nå måluppfyllelsen. Nya öppenvårdsinsatser som startat för barn och ungdomar är Nätverkslag och Krisstöd. **LÄGESBEDÖMNING Ok**

UPPFÖLJNING VUXENVÅRD MISSBRUK: Andel brukare som påbörjat erbjuden insats inom missbruksöppenvården uppgick till 83 procent vilket är högre än målnivån på 70 procent, **LÄGESBEDÖMNING Bra**

UPPFÖLJNING VUXENVÅRD OCH SOCIALPSYKIATRI: Andelen brukare som erbjudits insats enligt behovsbedömning uppgick till 100 procent **LÄGESBEDÖMNING Bra**

SAMLAD LÄGESBEDÖMNING I BOKSLUTET 2015 FÖR MÅLET: Bra

Mål 2

Fler brukare får ett sammanhållet stöd utifrån individuella behov.

UPPFÖLJNING BARN- OCH UNGDOMSVÅRD: Barn med behov av sammanhållet stöd ska ha en sammanhållen plan (Min plan). 91 procent har fått en plan, vilket är högre nivå än målet på 85 procent. **LÄGESBEDÖMNING Bra**

UPPFÖLJNING VUXENVÅRD MISSBRUK: Under året har i genomsnitt 80 procent av brukarna med behov haft en sammanhållen individuell plan (SIP). **LÄGESBEDÖMNING Ok**

UPPFÖLJNING VUXENVÅRD OCH SOCIALPSYKIATRI: Under året har i genomsnitt 80 procent av brukarna med behov haft en sammanhållen individuell plan (SIP), vilket är målnivån på 80 procent. **LÄGESBEDÖMNING Ok**

SAMLAD LÄGESBEDÖMNING I BOKSLUTET 2015 FÖR MÅLET: Ok

Mål 3

Brukarinflytandet ska öka.

UPPFÖLJNING BARN- OCH UNGDOMSVÅRD: Andelen barn som kan ska ha kommit till tals i utredning och insats uppgår till 93 procent. Målet var satt till 80 procent. **LÄGESBEDÖMNING Bra**

UPPFÖLJNING VUXENVÅRD MISSBRUK: Andelen brukare som är nöjda med delaktigheten i planeringen av insatserna uppgår till 94 procent. Målet var satt till 95 procent.

LÄGESBEDÖMNING Ok

UPPFÖLJNING VUXENVÅRD OCH SOCIALPSYKIATRI: Andelen brukare som är nöjda med delaktigheten i planeringen av insatserna uppgår till 94 procent. Målet var satt till 95 procent.

LÄGESBEDÖMNING Ok

SAMLAD LÄGESBEDÖMNING I BOKSLUTET 2015 FÖR MÅLET: Ok

Mål 4

Antal externa placeringar för skola, vård och behandling ska minska.

UPPFÖLJNING: Antalet externa placeringar har ökat på grund av ökat inflöde som beror på en stor efterfrågan i hela landet.

SAMLAD LÄGESBEDÖMNING I BOKSLUTET 2015 FÖR MÅLET:

Har brister

LÄGESBEDÖMNING SAMMANTAGET FÖR OMRÅDET OMSORG OM BARN UNGDOMAR OCH VUXNA: Ok

VERKSAMHET FÖR PERSONER MED FUNKTIONSNEDSÄTTNING

Mål 1

Brukarinflytandet ska öka.

UPPFÖLJNING: Målet har delvis uppfyllts. 95 procent av brukaren har genomförandeplaner där det framgår hur brukaren varit delaktig. Målet var satt till 85 procent. Målet att brukarna ska delta i brukarforum har däremot inte uppnåtts.

LÄGESBEDÖMNING I BOKSLUTET 2015 FÖR MÅLET: Ok

Mål 2

Fler brukare får ett sammanhållet stöd utifrån individuella behov

UPPFÖLJNING: Målet följs upp genom att se på andelen brukare med beslutad insats som har behov av en samordnad individuell plan (SIP) som avgörs av brukaren själv. Målet har inte uppnåtts.

LÄGESBEDÖMNING I BOKSLUTET 2015 FÖR MÅLET: Har brister

Mål 3

Kompetensen för medarbetaren ska öka för att kunna se brukaren i ett helhetsperspektiv.

UPPFÖLJNING: Andelen av medarbetarna som har en individuell kompetensutvecklingsplan uppgår till 93 procent. Målet var satt till 90 procent.

LÄGESBEDÖMNING I BOKSLUTET 2015 FÖR MÅLET: **Ok**

LÄGESBEDÖMNING SAMMANTAGET FÖR OMRÅDET VERKSAMHET FÖR PERSONER MED FUNKTIONSNEDSÄTTNING: **Ok**

ÄLDREOMSORG**Mål 1**

Brukarinflytandet ska öka

UPPFÖLJNING: En lokal värdighetsgaranti för vård- och omsorgsboende, hemtjänst och biståndshandläggning har införts. Garantierna omfattar delaktighet, bemötande och trygghet. **UPPFÖLJNINGAR** visar att brukarna till stora delar upplever att garantin är uppfylld.

LÄGESBEDÖMNING I BOKSLUTET 2015 FÖR MÅLET: **Ok**

Mål 2

Fler brukare får ett sammanhållet stöd utifrån individuella behov

UPPFÖLJNING: Hemtagningsteamet "Trygg och säker hemgång" startade 1 maj 2015. Syftet med teamet är att underlätta behovsbedömningen i samband med att en person kommer hem från sjukhus. Arbetet har givit gott resultat.

LÄGESBEDÖMNING I BOKSLUTET 2015 FÖR MÅLET: **Ok**

Mål 3

Kompetensen för medarbetaren ska öka för att kunna se brukaren i ett helhetsperspektiv

UPPFÖLJNING: Under 2015 har nästan all omvårdnadspersonal inom äldreomsorgen genomgått värdegrundsbildning samt utbildning i psykisk ohälsa. 80 procent av handläggarna har genomgått demens ABC plus-utbildning. Enhetschefer i hemtjänsten har även genomgått en fördjupad utbildning i Äldrecentrums regi.

Andelen medarbetare med adekvat utbildning uppnår målnivån i vård- och omsorgsboende, men däremot inte i hemtjänsten. Där har andelen medarbetare minskat från 72 procent år 2014 till 61 procent år 2015.

LÄGESBEDÖMNING I BOKSLUTET 2015 FÖR MÅLET: **Ok**

LÄGESBEDÖMNING SAMMANTAGET FÖR OMRÅDET ÄLDREOMSORG: **Ok**

KULTUR OCH FRITID**Mål 1**

Variationen inom utbudet för barn och ungdomar ska öka.

UPPFÖLJNING: Satsningen på ökade möjligheter till spontanidrott har fortsatt och Ung fritid spelar en viktig roll i arbetet med ett utökat utbud för ungdomar. Under perioden har ett flertal nya samarbetspartners knutits till verksamheten som tillsammans har bidragit till större variation i utbudet. El Sistema har fortgått under året och utvecklats ytterligare genom att utöka antalet platser och fått nya inriktningar. Södertälje International Football Cup (SIFC) har för första gången genomförts där bland annat Ung Fritid deltog med flera lag.

LÄGESBEDÖMNING I BOKSLUTET 2015 FÖR MÅLET: **Bra**

Mål 2

Flickors deltagande i idrottsaktiviteter ska öka.

UPPFÖLJNING: Antalet unga flickor som deltar i idrottsaktiviteter har ökat med drygt 5 procent jämfört med föregående år.

LÄGESBEDÖMNING I BOKSLUTET 2015 FÖR MÅLET: **Ok**

Mål 3

Andelen Södertäljebor som nyttjar kultur- och fritidsutbudet ska öka.

UPPFÖLJNING: Nyttjandet av kommunens anläggningar har ökat med 8 procent under året och besöken till fritidsgårdarna med cirka 19 procent. Antalet besök till programverksamheten, Kultur 365 och kulturskolan har minskat under året. Biblioteket har sett på helår ökat både i utlåning och antalet besökare och avviker från den nationella trenden av minskat intresse för biblioteken.

LÄGESBEDÖMNING I BOKSLUTET 2015 FÖR MÅLET: **Ok**

Mål 4

Andelen Södertäljebor som är nöjda med kultur- och fritidsutbudet ska öka.

UPPFÖLJNING: Mätning sker i SCB:s medborgarundersökning som sker nästa gång under våren 2017. Resultatet för 2015 visade ett index på 62.

Resultatet innebär att målet "Andelen Södertäljebor som är nöjda med kultur- och fritidsutbudet ska öka" är uppfyllt då betygen för både kultur- och idrotts- och motionsanläggningar ökar sen senaste undersökningen. De satsningar, speciellt inom Idrotts- och motionsanläggningar, som genomförts har haft effekt på Södertäljebornas nöjdhet.

LÄGESBEDÖMNING I BOKSLUTET 2015 FÖR MÅLET: **Ok**

LÄGESBEDÖMNING SAMMANTAGET FÖR OMRÅDET KULTUR OCH FRITID: **Ok**

SAMHÄLLSBYGGNAD OCH OFFENTLIG MILJÖ

Mål 1

Medborgarnas uppfattning om Södertälje som en plats att bo och leva i ska förbättras (Bostäder, kommunikationer, gator och vägar, gång- och cykelvägar, trafiksäkerhet och parker).

UPPFÖLJNING: I SCB:s medborgarundersökning våren 2015 ger medborgarna sitt "betyg" på Södertälje kommun som en plats att leva och bo i. Indexet har utvecklats mellan åren 2011, 2013 och 2015. Samtliga områden har ett något bättre betyg än 2013 utom bostäder som har försämrats kontinuerligt sedan 2011.

LÄGESBEDÖMNING I BOKSLUTET 2015 FÖR MÅLET: Bra

Mål 2

De tjänster och uppdrag som genomförs inom samhällsbyggnadsprocessen ska uppfylla lagens krav och kommunens garantitider.

UPPFÖLJNING: Vad avser ansökan om bygglov har 93 procent fått svar i tid vilket innebär att målet är nått. Målet för svarstiden enligt PBL:s 10-veckorsgaranti är att 90 procent ska få svar inom 10 veckor.

För planbesked om detaljplan har 94 procent fått/får besked inom 4 månader, d.v.s. över målet på 90 procent.

Handläggningstiderna för nybyggnadskartor uppnår inte målet om max 15 dagar på grund av den kraftigt ökade ärendevolymen. 62 procent av kartorna har tagit längre tid att leverera och medelvärdet ligger på 19 arbetsdagar

Målet för tjänstegarantin för markupplåtelse är att 80 procent ska få svar inom garantitiden 5 dagar. 87 procent av yttrandena har lämnats inom de 5 arbetsdagar som tjänstegarantin anger.

LÄGESBEDÖMNING I BOKSLUTET 2015 FÖR MÅLET: Bra

Mål 3

Antalet nybyggda bostäder per år ska öka

UPPFÖLJNING: Under 2015 har 255 nya, färdiga bostäder inrapporterats; 203 i småhus och 52 i flerbostadshus. Det är fler än den bedömning som gjordes i början på året; på cirka 180 nya bostäder. De nya bostäderna finns huvudsakligen i Glasberga sjöstad, Ritorp och i kv. Lejonet. 2015 är ett mellanår då flera projekt har dragits igång men få färdigställts.

LÄGESBEDÖMNING I BOKSLUTET 2015 FÖR MÅLET: Ok

Mål 4

Ytan planlagd mark för företag ska vara minst 20 ha varav minst 10 ha ska vara byggklar.

UPPFÖLJNING: Under 2015 har kommunen sålt drygt 7 ha, främst i Moraberg samt en tomt i Vasa.

Vid årets slut har kommunen 43 ha planlagd mark för företag varav 20 ha är etableringsklar. Av dessa finns 16 ha inom Södertälje tätort. Det finns 4 ha i Järna som är etableringsklart men efterfrågad mark ligger i området som reserverats för Ostlänkens eventuella dragning. I Hölö finns 2,8 ha i anslutning till trafikplatsen men de kan inte tas i anspråk förrän spårdragningen för Ostlänkskorridoren är beslutat.

LÄGESBEDÖMNING I BOKSLUTET 2014 FÖR MÅLET: Bra

LÄGESBEDÖMNING SAMMANTAGET FÖR OMRÅDET SAMHÄLLSBYGGNAD OCH OFFENTLIG MILJÖ: Bra

Finansiell analys

EN BEDÖMNING AV KOMMUNENS FINANSIELLA SITUATION grundar sig på flera aspekter. Ofta läggs fokus enbart på resultatet, inte minst efter statens krav på att kommunerna ska uppnå balans mellan intäkter och kostnader. Andra lika viktiga aspekter är kapacitetsutvecklingen på lång sikt, riskförhållandena samt kommunens förmåga att styra och kontrollera den ekonomiska utvecklingen. Bedömningen måste göras utifrån hela kommunkoncernens perspektiv.

SAMMANSTÄLLD REDOVISNING – SÖDERTÄLJE KOMMUNKONCERN

Södertälje kommunkoncern består av ett trettiotal företag som tillsammans med kommunen utgör en ekonomisk enhet gentemot omvärlden. Kommunkoncernen omfattar kommunen samt de företag i vilka kommunen har ett väsentligt inflytande eller där kommunens andel uppgår till minst 20 procent. De bolag som kommunen äger tillsammans med andra aktörer ingår i koncernen motsvarande den ägda andelen. Syftet med den sammanställda redovisningen är att ge en samlad bild av den totala kommunala verksamhetens ekonomi och åtaganden, oavsett i vilken juridisk form den bedrivs. För presentation av de kommunägda bolagen se vidare under organisationsavsnittet.

Positivt resultat

Kommunkoncernen uppvisar ett positivt resultat på 548 mkr jämfört med ett resultat på 454 mkr för år 2014. Årets resultat hänför sig bland annat till att kommunen uppvisar ett positivt resultat på 153 mkr. Bolagskoncernen Södertälje kommuns Förvaltnings AB har ett positivt resultat efter skatt på 383 mkr. Söderenergi redovisar ett positivt resultat på 34 mkr. Då vi äger Söderenergi till 42 procent innebär det att ett positivt resultat om 14 mkr ingår i Södertälje kommunkoncern. I kommunkoncernen görs också interna justeringar som minskar resultatet med cirka 2 mkr.

Engångsposter skapar resultatförbättring

Det goda resultatet påverkas av engångseffekter, så kallade jämförelsestörande poster på 153 mkr i koncernen där kommunen står för 168 mkr och SKFAB har netto-reaförluster om 15 mkr.

Resultat, mkr	2011	2012	2013	2014	2015
Totalt	+112,3	+222,0	+431,9	+453,6	+547,9
exkl jämfstör.	+13,4	-4,6	+100,0	+345,8	+395,1

*Resultatet är omräknat utifrån nya regler i K3

Intäkterna minskar

Årets intäkter uppgår till 10 931 mkr, vilket är en minskning med 1,8 procent mot förra årets 11 135 mkr. Skatteintäkterna och generella statsbidrag som uppgår till 5 043 mkr ökade med 223 mkr och utgör 46 procent av kommunkoncernens intäkter. Verksamhetens intäkter består av hyror, taxor och avgifter för bland annat energi och återvinning. Kommunens intäkter, inklusive skatter står för drygt hälften av kommunkoncernens intäkter.

► [Se diagram 1](#)

Även kostnaderna minskar

Årets kostnader uppgår till 10 005 mkr mot 10 397 mkr för år 2014, en minskning med 3,8 procent. I kostnaderna ingår avskrivningar med 591 mkr (588 mkr). Kommunen står för drygt hälften av kostnaderna.

► [Se diagram 2](#)

Både kostnader och intäkter har minskat. Det beror i huvudsak på att Telgekoncernens intäkter består till drygt 50 procent av elhandel i Telge Energi och Telge Kraft. Elpriserna har generellt sjunkit, i snitt cirka 30 öre/kWh år 2014 till cirka 20 öre/kWh år 2015. År 2014 var det varmaste året sedan mätningarna startade i Sverige och 2015 var det nästintill lika varmt. Detta innebär att både inköp och försäljning av el sker till låga volymer och även låga priser. Att intäkterna inte minskar lika mycket som kostnaderna beror bland annat på att skatteintäkter och statsbidrag ingår i intäkterna som har ökat med 4,6 procent inkl jämförelsestörande poster.

Finansnettot försämrat

Kommunkoncernens finansnetto blev -274 mkr, vilket är en försämring med 80 mkr jämfört med föregående år. År 2014 fanns reavinster som uppstått i samband med försäljning av finansiella anläggningstillgångar i SKFAB på 129 mkr. Om finansiella jämförelsestörande poster utesluts blir nettoeffekten att finansnettot förbättrats med 49 mkr. Detta beror bland annat på en fallande ränta och en något lägre låneskuld.

Finansnettots utveckling, mkr

Resultat, mkr	2011	2012	2013	2014	2015
Totalt	-406	-425	-204	-194	-274
exkl jämfstör.	-406	-425	-428	-323	-274

*Resultatet är omräknat utifrån nya regler i K3

Den genomsnittliga räntesatsen på all upplåning uppgick till 2,6 procent vilket är lägre än föregående år då den låg på 3,1 procent. Kommunen begränsar sin ränterisk genom att sprida räntebindningen över tiden. Vid årsskiftet var räntebindningstiden i genomsnitt 2,4 år, föregående år var den 3,3 år. Kapitalbindningstiden var 3,3 år vid årsskiftet jämfört med 4 år 2014.

Soliditeten förbättras

Kommunkoncernens balansomslutning har sedan föregående årsskifte ökat med 217 mkr till 17 427 mkr. Ett positivt resultat har gjort det möjligt att minska låneskulden något. Soliditeten uppgick till 18,2 procent vid utgången av år 2015, en ökning med 2,9 procentenheter.

► Se diagram 3

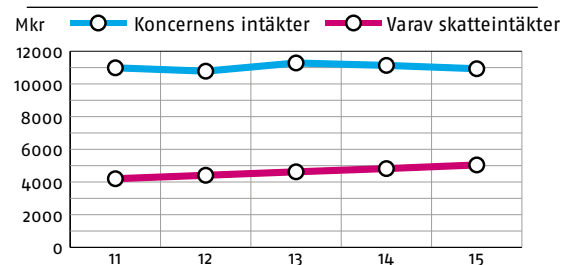
Kommunkoncernens upplåning

Kommunkoncernen Södertälje kommun är en stor låntagare och hade en nettoskuldportfölj (lån från kreditinstitut och obligationslån) per den 31 december 2015 på 10 099 mkr. Den externa nettoskulden har under året minskat med 2,6 procent. Den är därmed lägre än år 2010.

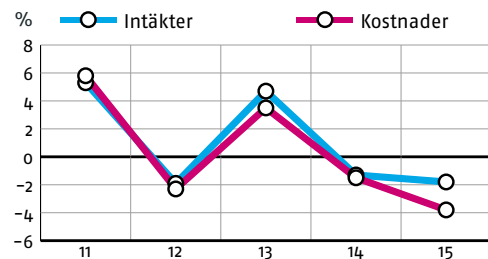
► Se diagram 4

Under året kommer lån att förfalla om 3,8 mdkr, vilka kommer att refinansieras. Därtill bedöms nyupplåning ske på cirka 330 mkr under 2016.

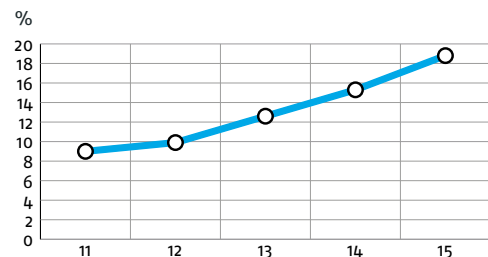
1 Koncernens intäkter 2011–2015

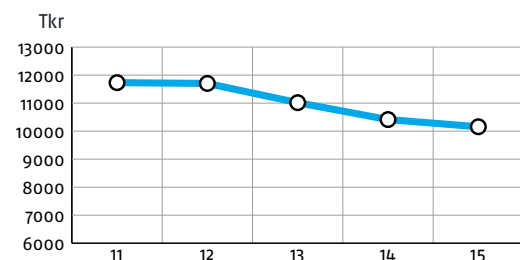
2 Intäkts- och kostnadsutveckling 2011–2015

3 Soliditet 2011–2015

4 Koncernens skulder 2011–2015

Genom en högre självfinansieringsgrad på investeringarna har nettokoncernskulden per invånare fortsatt att minska. Under 2015 minskade den med ca 6,8 tkr per invånare till 169,8 tkr per invånare. Genom kraftiga prioriteringar av investeringar och strävan om en hög självfinansieringsgrad är målsättningen att nettokoncernskulden ska stabiliseras på en nivå som kommunen långsiktigt tål att bära.

Finanspolicyn sätter ramarna

Finanspolicyn sätter ramarna för den finansiella verksamheten och anger mål och riktlinjer. All finansiell verksamhet är förknippad med risker. Hur dessa risker ska hanteras anges i finanspolicyn. Riskerna följs upp löpande och rapporteras till kommunstyrelsen. Kommunfullmäktige fastställer låneramar för bolagen och kommunen garanterar upplåningen till bolagen via sin internbank.

► Se diagram 5

Internbanken ska, enligt finanspolicyn, eftersträva en jämn förfalloprofil med hänsyn till ränte- och kapitalbindningstiden.

År 2011 gjordes en kreditbedömning av kommunen av Standard & Poor´s. Betyget blev AA+, vilket är det näst högsta betyget. Varje år sker en uppföljning av betyget och 2015 kvarstår AA+. Ett officiellt kreditbetyg gör det lättare att låna pengar och dessutom till en lägre kostnad.

Kommunen har flera bra finanseringskällor såsom kommuncertifikat, svenskt obligationsprogram, utvecklad investerarmarknad i Tyskland och Norge samt är medlem i Kommuninvest. Under 2015 skedde all refinansiering direkt på kapitalmarknaden eller från Kommuninvest. Andelen traditionella banklån kommer att fortsätta minska. Fördelningen vid årsskiftet var 1 201 mkr i certifikat, 4 489 mkr i svenska obligationer utställda under MTN-programmet, 2 875 mkr i direktplacerade obligationer, 600 mkr i lån från Kommuninvest och 933 mkr via traditionella banklån. Denna upplåning sker för kommunkoncernen och för kommunens andel av Söderenergi.

Upplåningen görs i både fast och rörlig ränta. För att minska ränterisken används derivatinstrumentet ränteswap, varvid räntan omvandlas från rörlig till fast ränta eller tvärtom. Internbankens lånestock baserat på ränte- och kapitalförfall fördelade sig 31 december 2015 enligt följande:

Förfall per år –

andel av lånen	Kapitalförfall	Ränteförfall
2016	38 %	44 %
2017–2018	23 %	36 %
2019–2020	15 %	14 %
2021–framåt	24 %	6 %

Investeringsutgifter

Sedan kommunens verksamhetsfastigheter flyttats till bolag inom Telgekoncernen görs merparten av investeringarna i bolagen.

I kommunen görs investeringar i huvudsak i infrastruktur, inventarier och transportmedel. Kommunkoncernens investeringar uppgick till 927 mkr (927 mkr), varav 130 mkr (155 mkr) i kommunen. Telgebolagen står för 757 mkr, vilket är cirka 82 procent av kommunkoncernens investeringar.

Söderenergi har investerat för 97 mkr varav 42 procent ägarandel utgör 41 mkr.

De bolag som har högst investeringar är Telge Nät 238 mkr (218 mkr), Telge Bostäder 177 mkr (210 mkr) och Telge Fastigheter 277 mkr (213 mkr) inklusive förvärv av Scaniarinken, tidigare Axa Sportcenter och Södertälje fotbollsarena om 111 mkr. Årets investeringar har till fullo investerats med egna medel.

För Telgebostäder har fokus legat på modernisering av projekten i Fornbacken och Järna. Telge Hovsjös investeringar var 37 mkr (55 mkr) och rör huvudsakligen fastighets- och lägenhetsunderhåll. Telge Näts investeringar styrs bland annat av kommunens exploateringsbeslut. Investeringarna bestod av reinvesteringar enligt plan för att säkerställa driften av näten men även slutförande av exploateringar som Glasberga Gård, Dammkärr/Vattubrinken samt en utbyggnad av statsnätet i bland annat Järna. Telge Fastigheter har lagt ned 132 mkr i kommunala fastigheter och 34 mkr i kommersiella fastigheter. Bland de kommunala investeringarna kan nämnas ombyggnad av Mariekällgården, Björkens förskola, Igelsta grundskola och återuppbyggnad av Västergårdshallen.

Avskrivningarna har ökat med 0,5 procent mellan 2014 (588 mkr) och 2015 (591 mkr). De senaste fem åren har avskrivningarna ökat med 40 procent beroende på stora investeringsvolymerna. Investeringar som är pågående nyanläggningar börjar inte avskrivas förrän de är färdigställda, vilket medför att för viss del av investeringarna har inte avskrivningar börjat belasta resultatet än.

► Se diagram 6

FINANSIELL ANALYS – KOMMUNEN

Analysen och bedömningen i detta kapitel omfattar den kommunala förvaltningen samt relationerna med bolagskoncernen.

RESULTAT OCH KAPACITET

Ett positivt resultat på 153 mkr

Resultatet för kommunen blev 153 mkr 2015, vilket är 49 mkr bättre än budget och 37 mkr bättre än föregående år. Resultatförbättringen jämfört med förra året beror på stora skillnader i de jämförelsestörande posterna som detta år förstärkt resultatet med 168 mkr mot endast 31 mkr 2014. Resultatet exklusive jämförelsestörande poster har därmed försämrats med 101 mkr och uppgår till -16 mkr. Resultatförsämringen beror på ökade kostnader inom verksamheten samt att finansnettot har försämrats med 58 mkr genom att kommunen inte längre har någon avkastning från bolagskoncernen. Resultatförsämringen inom verksamheten är en följd av att nettokostnaderna ökat med 42 mkr mer än skattetillväxten. Årets nettokostnadsutveckling uppgår till 4,4 procent (215 mkr), medan skatterna ökat med 3,6 procent (173 mkr). Både nettokostnader och skatter är exklusive jämförelsestörande poster.

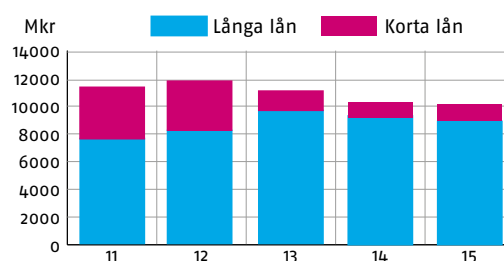
Engångsposterna skapar en resultatförbättring

De jämförelsestörande posterna har tillsammans bidragit med 168 mkr till årets resultat. Av dessa avser 50 mkr som ett extra statsbidrag för flyktingsituationen och återfinns under skatter. Jämfört med förra året har totalt sett de jämförelsestörande posterna förbättrat resultatet med 137 mkr. Den största posten som påverkat verksamhetens nettokostnad är exploateringsintäkter på 60 mkr att jämföra med 2014 då dessa var 19 mkr. I år fick vi återigen (senast 2013) en återbetalning av betalda premier avseende AFA-försäkringen som uppgick till 28 mkr. Realisationsvinsterna uppgår till 18 mkr, vilket är 9 mkr mer än förra året. Under 2014 hade vi övriga jämförelsestörande poster på -9 mkr, vilka bestod av en nedskrivning av fordran på SSK Arena AB (-31 mkr), statligt stimulansbidrag för utsatta stadsdelar (13 mkr) samt intäkter från projekt för flyktingar ankomna 2007 (8 mkr). Dessutom har finansnettot påverkats positivt i förhållande till 2014 med 1 mkr för värdering av lån.

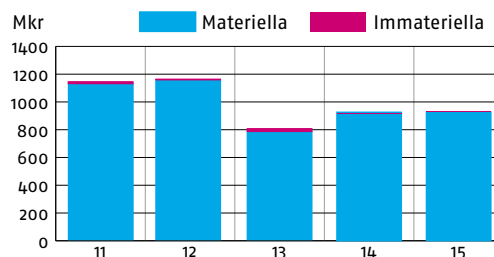
Kommunen klarar balanskravet

För kommunernas ekonomi gäller ett lagstadgat balanskrav från och med år 2000. Vid avstämning av balanskravet ska realisationsvinster dras ifrån årets resultat. Vid negativt resultat ska det återställas senast inom tre år.

5 Kort- och långfristig låneskuld i kommunen

6 Koncernens investeringar 2011–2015

Årets balanskravsresultat blev 135 mkr efter justeringar för reavinster. Både 2013 och 2011 återopades synnerliga skäl för att exkludera den kostnad, på 34 mkr respektive 22 mkr, som uppstod när diskonteringsräntan för pensioner sänktes. Resultatmässigt innebar det en engångseffekt dessa år. Räntesänkningen speglar dock ett mycket långsiktigt åtagande (40–50 år), medan balanskravets regelverk har ett 1–3 års perspektiv.

Balanskravets regler ger kommunerna möjlighet att ”öronmärka” vissa resultat för särskilda framtida ändamål. Av 2011 års resultat avsatte kommunen 24 mkr till en social ”fond” för trygghetsskapande insatser. Dessa medel har ännu inte använts varför 24 mkr kvarstår.

Under 2013 avsatte kommunen 19 mkr avseende medel till utsatta stadsdelar. Under 2014 har 6 mkr disponerats, och under 2015 har 7 mkr disponerats. Resterande del kan användas under 2016.

Det ackumulerade resultatet på 494 mkr ska framöver kunna användas för att garantera en långsiktigt jämn servicenivå till kommuninvånarna. Tanken är att kommunen på så sätt ska kunna styra verksamheten mer långsiktigt utan att behöva panikbromsa ett enskilt år, särskilt då svängningarna i ekonomin är så betydande. Kommunen har inte fattat något beslut om att använda sig av resultatutjämningsreserv (RUR).

► **Se diagram 7**

Stora resultatsvängningar i Södertäljes ekonomi

Årets resultat innebär att kommunen för sjätte året i rad har ett positivt resultat. Fyra av de senaste sex åren uppvisar kommunen positiva resultat även exklusive de jämförelsestörande posterna, vilket fallet inte är för 2015. Övriga år på 2000-talet (2000–2010) har kommunen brottats med underskott som vissa år varit stora. Detta har gjort att kommunen inte har kunnat bygga upp reserver för att skapa en hållbar ekonomi, trots att man haft stora extraintäkter. Vid en jämförelse av tillväxten av det egna kapitalet under 10 år i förhållande till skattetillväxten ser man att det egna kapitalet bara vuxit med 18 procent medan skatterna ökat med 64 procent.

Kännetecknande för Södertäljes ekonomi är att stora svängningar sker mellan åren, som dels beror på stora variationer i de jämförelsestörande posterna, dels hur väl kommunen lyckats hantera nettokostnadsutvecklingen i verksamheten. Under flera år under 2000-talet har kommunen klarat det totala resultatet genom stora intäkter av jämförelsestörande karaktär. Det har varit problematiskt

för kommunen att resultaten för den löpande verksamhetens nettokostnad varierat så kraftigt mellan åren, vilket gjort att det inte varit någon lugn utveckling, snarare har det varit vanligt att resultaten svängt med +/-100 mkr mellan åren.

► **Se diagram 8**

Under 2010 skedde en inbromsning i kommunens kostnadsutveckling genom effekter av besparingsarbete, som tillsammans med statens tillfälliga konjunkturstöd till kommunerna ledde till ett överskott och en väsentlig resultatförbättring. Under 2011 tog kostnadsutvecklingen åter fart, som dock kunde finansieras genom att Södertälje fick kraftigt ökade bidrag i kostnadsutjämningsystemet. Kostnadsutvecklingen fortsatte öka under 2012 med försämrat resultat som följd, för att 2013 åter igen bromsa in kraftigt då nettokostnaderna endast ökade med 2 procent samtidigt som kommunen hade stora jämförelsestörande intäkter. Under 2014 har de jämförelsestörande posterna sjunkit, men kommunen lyckades ändå bibehålla ett positivt resultat i och med att nettokostnadsutvecklingen var lägre än skatteutvecklingen. Under 2015 har nettokostnaderna fortsatt växa i snabbare takt än skatterna, men resultatet räddas av jämförelsestörande intäkter.

Kommunernas ekonomi är konjunkturkänslig genom att skatteintäkterna i grunden bygger på sysselsättningen i landet. Södertäljes ekonomi är även konjunkturkänslig på kostnadssidan genom att den höga arbetslösheten i stor utsträckning påverkar våra kostnader för försörjningsstöd. En befolkningstillväxt av kommuninvånare som har stort behov av kommunens tjänster och insatser ställer också extra krav på kommunens ekonomi. Kommunen behöver därför ha marginaler i sin ekonomi för att parera de stora resultatsvängningarna och växande behoven. Kommunen måste säkerställa en resultatnivå som är långsiktigt hållbar för att kunna garantera en bibehållen servicenivå för kommande generationer utan att behöva uttaxera en högre skattenivå. Enligt budgeten för 2015 är målet att uppnå ett resultat (exkl reavinster) som motsvarar 2,0 procent av skatter och generella statsbidrag, att jämföra med det faktiska utfallet på 2,7 procent. Föregående år var resultatet 2,2 procent. Årets resultat exkl samtliga jämförelsestörande poster är -0,3 procent av skatter och generella statsbidrag. Målnivån 2016 är 1,5 procent och ska öka till 2,5 procent i slutet av planeringsperioden.

Resultat, mkr	2011	2012	2013	2014	2015
Totalt	+59	+25	+140	+116	+153
exkl jämfstör.	+34	-67	+36	+85	-16
Kr/inv.	+674	+285	+1 540	+1 261	+1 638
Resultatet per invånare uppgår till 1 638 kr (1 261 kr 2014).					

Nettokostnaderna ökar mer än skatteintäkterna

För att få en sund hållbar ekonomisk utveckling måste skatteintäkterna öka mer än nettokostnaderna varje år. Skatterna har ökat med 4,6 procent under 2015 då inkluderades 50 mkr i engångsbelopp avseende flyktingmottagande. Exkluderas den jämförelsestörande skatteintäkten har skatterna ökat med 3,6 procent medan nettokostnaderna ökat med 4,4 procent, vilket innebär att relationen mellan skatternas utveckling och nettokostnaderna är negativ. Sett i ett längre perspektiv – de senaste fem åren – har skatterna haft en bättre utveckling än nettokostnaderna, mycket tack vare den låga kostnadsutvecklingen under 2013.

Både skatte- och nettokostnadsökningen påverkas av befolkningstillväxten. Under 2015 ökade befolkningen med 967 personer eller 1,0 procent och på två år med 2 130 personer. Södertälje kommun skulle utifrån befolkningsprognosen ha ökat med 1,1 procent. I Stockholms län ökade befolkningen med 1,5 procent och i riket med 1,1 procent.

	Förändring 14–15	Förändring 11–15
Skatteintäkter	4,6 %	20,1 %
Skatteintäkter exkl extra flyktingbidrag	3,6 %	18,9 %
Verksamhetens nettokostnader	2,8 %	14,9 %
Verksamhetens nettokostnad exkl jämförelsestörande poster	4,4 %	16,7 %
Finansnetto (positivt)	-51,1 %	64,6 %
Finansnetto exkl. jmfst poster	-51,0 %	-64,8 %

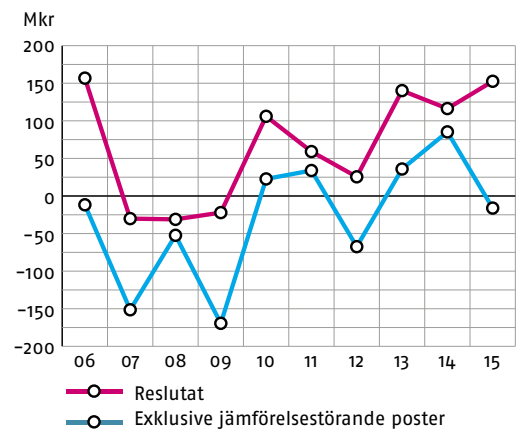
Finansnettot som alltsedan 2001 varit positivt bidrar till att finansiera verksamheten. Det positiva finansnettot har ökat år efter år för att från och med 2012 börjat minska.

► Se diagram 9

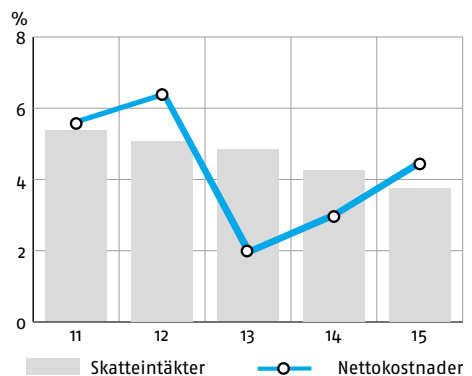
7 Resultatutredning 2011–2015

	2011	2012	2013	2014	2015
Resultat enl. resultaträkning	59	25	140	116	153
<i>Balanskravsjusteringar:</i>					
Reavinster försäljning av anläggningstillgångar	-9	-18	-6	-10	-18
Orealiserade förluster i värdepapper				1	
Resultat efter balanskravsjusteringar	50	7	134	107	135
Reservering/användning av resultatutjämningsreserv			0	0	0
Balanskravsresultat	50	7	134	107	135
<i>Justering av synnerliga skäl:</i>					
Sänkning av diskonterings- ränta pensioner	22		34		
Resultat efter synnerliga skäl	72	7	168	107	135
<i>Avsättning/disposition av resultat:</i>					
Avsättning till/anspråk- tagande av social fond	-24				
Avsättning/användning av medel 2013 till utsatta stadsdelar			-19	+6	+7
Akkumulerat balansresultat	83	90	239	352	494

8 Resultat inkl. och exkl. jämförelsestörande poster

9 Nettokostnads- och skatteutveckling

44 FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

Vart går pengarna?

Största delen av skattepengarna (80 %) går till kärnverksamheten – vård, omsorg och skola. Den pedagogiska verksamheten är störst och svarar för 45 procent av kommunens verksamhet. I tabellen nedan återfinns fördelningen av nettokostnaderna för verksamheterna i kommunen 2015.

Nettokostnader 2015	mkr	Andel (%)	Förändr. föreg. år mkr	år %
<i>Pedagogisk verksamhet</i>				
• Förskola	574	12	+14	+2
• Grundskola	1 124	23	+95	+9
• Gymnasieskola	369	7	+1	0
• Vuxenutbildning	51	1	+8	+20
• Särskola	84	2	-1	-1
<i>Individ och familjeomsorg</i>				
• Arbete och försörjning	305	6	+8	+3
• Barn- och ungdomsvård	221	5	+17	+8
• Vuxenvård	70	1	+1	+2
<i>Vård och omsorg</i>				
• Funktionshindrade LSS	638	13	+25	+4
• Övriga funktionshindrade < 65 år	163	3	6	+4
• Äldreomsorg	641	13	+17	+3
Kultur och fritid	213	4	+18	+9
Samhällsbyggnad/ miljö/skydd	118	2	-33	-22
Övrigt inkl finansnettot	353	8	+7	+2

Alla verksamheter har haft en nettokostnadsökning bortsett från särskolan och samhällsbyggnad/miljö/skydd som minskat sina nettokostnader. Den största procentuella ökningen har skett inom vuxenutbildningen (+20 %) och motsvarar en ökning med 8 mkr. Det verksamhetsområde som i kronor mätt ökat mest är grundskolan med 95 mkr, vilket motsvarar en 9 procentig ökning under året. Nedan redovisas respektive verksamhetsområde utifrån årets nettokostnadsökning.

VUXENUTBILDNINGEN är den verksamhet som procentuellt ökat mest, 20 procent (8 mkr). Det beror på att intäkterna minskat på grund av lägre tilldelning av schablonersättning för flyktingar. Även kostnaderna för Komvux har minskat bl.a. genom lägre interna köp från gymnasieskolan. SFI-kostnaderna har dock ökat liksom kostnaderna för högskolan. Flytten till Snäckviken har medfört ökade kostnader för både reception och lokaler.

Därefter är det verksamhetsområdet **KULTUR OCH FRITID** som ökat mest med 9 procent (18 mkr). Kommunen har genom sitt fastighetsbolag Telge Fastigheter övertagit både fot-

bolls- och ishockeyarenan. Detta har medfört såväl ökade intäkter som kostnader. Intäkterna för hyror och arrenden har ökat med 7 mkr beroende på dessa idrottsanläggningar. Samtidigt har kommunen fått ökade kostnader för lokaler samt köp av verksamhet för driften av Scaniarinken med 3,4 mkr. Scaniarinkens ägarförändring har medfört en nettomerkostnad på 7 mkr för kommunen under 2015. Den kostnad som i särklass ökat mest inom detta område är de lämnade bidragen, som ökat med 52 procent, vilket motsvarar 10 miljoner kronor. Ökningen av bidragen mellan åren har främst gått till Friluftsförbundet (2,3 mkr), Södertälje Sportklubb (1,5 mkr), Oktoberteatern (1,7 mkr), Korpen (0,4 mkr), Assyriska föreningen (0,2 mkr) med fler.

GRUNDSKOLAN är det verksamhetsområde som även i år ökat mest i kronor, 95 mkr vilket motsvarar en ökning på 9 procent. Här har de externa intäkterna ökat med 43 procent (23 mkr) och avser främst driftbidrag från Skolverket (14 mkr) samt ökade driftbidrag från Migrationsverket (4 mkr). På kostnadssidan har köp av verksamhet ökat med 18 procent (39 mkr). Det är framförallt skolplatser hos privata aktörer som ökat, men även från andra kommuner och staten har en ökning skett. Köp av skolplatser från föreningar och stiftelser minskar. Samtidigt som köp av externa elevplatser ökat har även våra egna personalkostnader och lokalkostnader ökat. Personalkostnaderna har ökat med 54 mkr (9,5 %) till följd av elevökning, men även som ett led i genomförda satsningar för att öka måluppfyllelsen hos eleverna genom tvåläraresystem. De högre personalkostnaderna beror även på löneavtalet för lärarna samt i viss mån även löneglidning. Lokalkostnaderna har ökat med 13 mkr (8 %) genom den nya Pershagenhallen (3 mkr) samt ombyggnad av Oxbacksskolan (2 mkr) och utbyggnaden av Igelsta grundskola (9 mkr). Elevantalet har ökat med 354 vilket motsvarar en ökning på 3 procent. Andel egen regi är 79,3 procent och har minskat med 1,3 procent. Fler elever väljer annan utförare än kommunen.

BARN OCH UNGDOMSVÅRDEN har en nettokostnadsökning med 8 procent (17 mkr). Samtidigt som man haft intäktsminskningar, framförallt driftsbidrag, så har kostnaderna fortsatt att öka. Både köp av verksamhet från staten (3,6 mkr) och privata företag (4,5 mkr) ökar avseende familjehemsvård och institutionsvård. Personalkostnaderna för vår egen verksamhet för institutionsvård, familjehemsvård, jourhem och familjerätt har ökat med 4 mkr. Samtidigt har lokalkostnaderna minskat med 9,6 procent (1,1 mkr). Övriga externa kostnader har minskat med 3 mkr (25 %) och avser kostnader för administrativa bemanningstjänster samt diverse övriga kostnader.

Nettokostnaderna för **OMSORG OCH SERVICE ENLIGT LSS** har ökat

FOTO: POINTUS ONLINE

STÖRSTA DELEN AV SKATTEPENGARNA (80 %) GÅR TILL KÄRNVERKSAMHETEN – VÅRD, OMSORG OCH SKOLA

med 4 procent, vilket motsvarar 25 mkr. Köp av externa platser står för merparten av ökningen (18 mkr) både vad gäller boende och personlig assistans. Köpen från föreningar och stiftelser minskar medan köpen från privata företag ökar. Finansieringsbidragen kommunen betalar till försäkringskassan avseende personlig assistans har ökat med 3 mkr, samtidigt som vi erhållit 2 mkr mer i intäkter från dem. Personalkostnaderna har ökat med 3,5 procent. De statliga driftbidragen ökar med 7 mkr, varav 5 mkr från Migrationsverket. Nettokostnadsökningen beror i huvudsak på att de kostnadsdrivande insatserna bostad med särskild service, personlig assistans och daglig verksamhet, i genomsnitt har kostat mer än tidigare. Antalet aktuella personer är i det stora hela oförändrade.

Nettokostnaderna för **ÖVRIGA FUNKTIONSHINDRADE UNDER 65 ÅR** har även de ökat med 4 procent (6 mkr). Ökningen har framförallt skett inom socialpsykiatri med både ökande personalkostnader samt externa köp. Personalkostnaderna har ökat med 5 procent, bl a genom flera projektanställningar då antalet vård dygn har ökat med 1 605 (9 procent), varav 262 (9 %) utförs i extern regi. Kostnaderna för de externa köpen har ökat med 24 procent (2,5 mkr) och har i huvudsak köpts från privata företag. Driftbidragen till

verksamhet för övriga funktionshindrade har minskat med 2 mkr och gäller ersättning för återsökning av kostnader hos Migrationsverket.

Verksamhetsområdet **ARBETE OCH FÖRSÖRJNING** har ökat med 3 procent (8 mkr). De externa intäkterna har minskat med 14 mkr främst avseende driftsintäkter för EU-bidrag (-10 mkr) samt statliga bidrag för sysselsättningsåtgärder. I området Arbete och försörjning ingår arbetsmarknadsåtgärder som ökat med 36 procent (12 mkr). Statsbidragsintäkterna har minskat med 31 mkr, men kostnaderna har inte minskat i samma utsträckning vilket innebär att nettokostnaderna ökat. Att statsbidragsintäkterna minskat beror på att flera stora projekt avslutades förra året samtidigt som kommunen då erhöll stimulansbidrag för utsatta stadsdelar. Ett annat område är ekonomiskt bistånd som i stort är oförändrat mot förra året. Flyktningmottagningen har oförändrade intäkter, medan kostnaderna minskat med 2 mkr. Det beror på att K2-projektet avslutades under 2014, men samtidigt har kostnader för ensamkommande flyktningbarn ökat kostnaderna, främst genom externa boenden. Kostnaderna för ensamkommande flyktningbarn har tidigare år redovisats under barn- och ungdomsvård.

ÄLDREOMSORGENS nettokostnader har ökat med 3 procent (17 mkr). Personalkostnaderna har ökat med 7 procent (28 mkr), medan köp av verksamhet minskat med 4 procent (7 mkr) samtidigt som lokalkostnaderna i stort är oförändrade. Köp av hemtjänsttimmar från externa utförare har minskat med 15 mkr (15 %) samtidigt som våra egna hemtjänstkostnader ökat med 6 mkr (4 %). I slutet av 2014 ersattes LOV med upphandlad extern verksamhet enligt LOU (lagen om offentlig upphandling). Enligt beslut ska utförare vara 6 stycken vilket innebär att fördelningen mellan egenregi ökade och externa utförare minskade. Upphävandet av LOV innebar också att det totala antalet hemtjänsttimmar minskade med 9 procent.

Kostnaderna för köp av korttidsboende har ökat med 3 mkr (28 %). När det gäller övrigt boende har kostnaderna för köp av externa platser ökat med 7 mkr medan personalkostnaderna i egna boenden ökat med 19 mkr. Antalet boende både i egenregi extern regi har ökat med vardera ca 3 procent.

FÖRSKOLAN/SKOLBARNOMSÖRG har haft en nettokostnadsutveckling med drygt 2 procent (14 mkr). Personalkostnaderna har ökat med 2 procent, medan köp av platser ökat med 13 procent (8 mkr). De ökade köpen har skett framförallt från privata företag med 5 mkr (29 %) men även köp från föreningar stiftelser har ökat, 7 procent (2 mkr). Den statliga ersättningen för maxtaxan har sänkts enligt regeringsbeslut, men övriga statsbidrag har ökat. Antal förskolebarn har ökat med 8 stycken medan antalet i skolbarnsomsorgen ökat med 88 elever, vilket totalt motsvarar en ökning på 2 procent.

Förra året var det **VUXENVÅRDEN** som ökade mest (13 %), för att i år ha en nettokostnadsökning på knappt 2 procent (1 mkr). Då var det köp av verksamhet som var orsaken till den kraftiga ökningen, för att i år vara den post som håller nere ökningen genom en minskning med 14 procent, främst inom institutionsvård och skyddat boende. Personalkostnaderna har ökat med 6 procent (3 mkr) främst inom boende, familjerådgivningen samt inom öppna insatser.

Verksamhetsområdet **SAMHÄLLSBYGGNAD/MILJÖ/SKYDD** har minskat med 22 procent (-33 mkr). Här återfinns rea- och exploateringsvinster. Exkluderas dessa har nettokostnaderna i stället ökat med 9 procent (16 mkr) och avser främst drift och underhåll av anläggningar. Gatu- och väghållningens nettokostnader har däremot minskat. Övriga externa kostnader har ökat med 9 mkr, främst bestående av fysisk och teknisk planering (4 mkr), näringslivsfrågor (2 mkr) gällande Science Park och varumärkesarbete. Säkerhets-

avdelningen har bland annat köpt konsulter (1 mkr). Miljö och hälsa har ökat med 3 mkr (51 procent) med ökade personalkostnader på 8 procent.

GYMNASIESKOLANS nettokostnader är i stort oförändrade mot förra året. De har endast ökat med 1 mkr. Personalkostnaderna har minskat med 3 procent (4 mkr) och lokalkostnaderna med 13 procent (7 mkr). Den kostnad som ökat är köp av externa platser som ökat ovanligt mycket under året, närmare bestämt med 10 procent (20 mkr). Köpen från privata utförare har ökat med 13 procent och från andra kommuner med 10 procent. Elevantalet har ökat med 44 elever. Antalet elever som väljer externa skolor har ökat med 8 procent. Den totala andelen gymnasieelever som får sin utbildning i kommunen är 36 procent, andra kommuner/landsting 31 procent och friskolor 33 procent.

SÄRSKOLANS nettokostnader har minskat med 1 procent (-1 mkr), med något lägre personalkostnader och minskade kostnader för externa platsköp. Särskoleeleverna har minskat marginellt.

Den **ÖVRIGA** verksamheten som minskat med 11 procent (51 mkr) har påverkats av engångsposter. Förra året gjordes en nedskrivning av lånefordran på 31 mkr och i år har kommunen erhållit en återbetalning avseende AFA-premie på 28 mkr. Exkluderas dessa poster har nettokostnaderna endast ökat med 2 procent (8 mkr).

Kostnadsutveckling för verksamheten i 5-årsperspektiv

► **Se diagram 10**

Under den senaste femårsperioden är det grundskolan som ökat mest, 41 procent. Den ligger långt över den skatteutveckling vi haft under samma period på 27 procent. Även äldreomsorgen har ökat mer än skatterna, 32 procent d.v.s. 50 procent mer än skatteutvecklingen. Förskolan har ökat med 1 procent mer än skatteintäkterna och har ökat med 28 procent under de senaste fem åren. LSS-verksamheten har ökat lika mycket som skatterna. Övriga verksamhetsområden har ökat långsammare än skatteintäkterna. Vård och omsorg -övriga funktionshindrade ligger fem procentenheter under dvs. 23 procent. Den så kallade övriga verksamhet har ökat med 22 procent följt av barn- och ungdomsvården som ökat med 19 procent. Kultur och fritid tillsammans med samhällsbyggnad och miljö (exkl. rea- och exploateringsvinster) har ökat med vardera 14 procent. Gymnasieskolans nettokostnader har under de senaste fem åren ökat med 9 procent, medan särskolan ökat med 7 procent. Vi har två verksamhetsområden som haft en negativ utveckling. Enligt

diagrammet har vuxenutbildningen minskat med 12 procent som avser SFI-utbildningen. Nettokostnaderna påverkas kraftigt av ökade intäkter från schablonersättningen för flyktingar. I själva verket har verksamheten vuxit med drygt 30 procent. Arbete och försörjning har minskat med 18 procent som har att göra med att försörjningsansvaret för flyktingar överflyttats till Arbetsförmedlingen. Det ekonomiska biståndet har dessutom haft en låg kostnadsutveckling och ökat med endast 5 procent.

Volym – tillväxt och minskning i olika verksamheter

Verksamheter som ökat ...

- 16 533 fler vårddygn för barn och ungdom, + 18 procent
- 366 fler vårddygn på institution inom vuxenvård missbruk, + 9 procent
- 354 fler elever i grundskolan, + 3 procent
- 43 fler elever i gymnasieskolan, + 1 procent
- 116 fler årsplatser inom Sfi, + 4 procent
- 12 568 fler besök på fritidsgårdarna, + 14 procent
- 88 fler barn i skolbarnomsorgen, + 2 procent
- 628 fler besök i konsthallen, + 3 procent
- 5 902 fler besök på Torekällberget, + 5 procent

... och verksamheter som minskat

- 55 272 färre hemtjänsttimmar, inom äldreomsorg - 9 procent
- 261 färre invånare som erhållit försörjningsstöd, - 4 procent
- 26 692 färre besök inom kultur och fritids programverksamhet, - 22 procent
- 15 färre personer med personlig assistans, - 6 procent

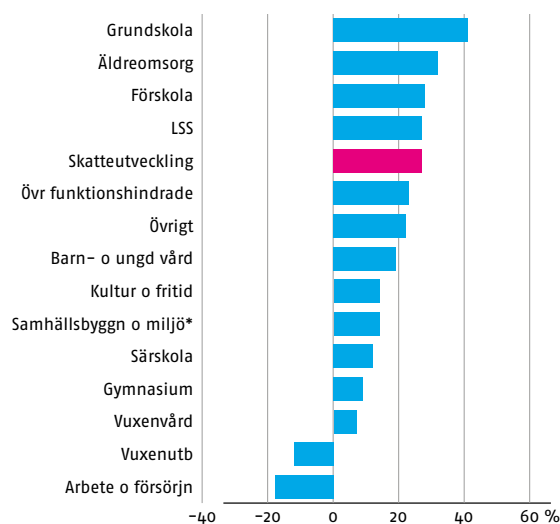
Kommunens intäkter ökar med hjälp av jämförelsestörande poster

Kommunens totala intäkter uppgår till 6 374 mkr och har ökat med 3 procent jämfört med föregående år. Skatterna är den största inkomstkällan för kommunerna. För Södertäljes del följer sedan statliga bidrag i olika former och finansiella intäkter.

Intäkterna från skatter och statligt utjämningsbidrag har sammantaget ökat med 4,6 procent och tillfört kommunen 222 mkr mer än förra året, varav 50 mkr avser extra medel för flyktingmottagning.

De finansiella intäkterna har sjunkit i och med att kommunen inte längre tar ut någon avkastning från sina bolag. Men även internbankens utlåningsverksamhet till kommunens bolag påverkar de finansiella intäkterna genom den låga räntan och att utlåningen minskat.

10 Nettokostnadsökning % 2010–2015

* Exklusive reavinster och exploatering

Verksamhetens olika intäkter har ökat med 14 procent. Exkluderas de jämförelsestörande intäkterna såsom exploaterings- och realisationsvinster samt återbetalningen av AFA-premier så har verksamhetens intäkter ökat med 8 procent. I posten övrigt ingår realisationsvinster för fastighetsförsäljningar och exploateringsvinster, vilka tillsammans är 49 mkr högre än förra året. Avgifter från kommuninvånarna för olika tjänster svarar endast för 3 procent av kommunens intäkter. I tabellen nedan återspeglas fördelningen av Södertälje kommuns intäkter 2015.

Externa intäkter 2015	mkr	Andel (%)	Förändr. mkr	Fg. år %
Kommunalskatt	3 387	53	+176	+6
Statligt utjämningsbidrag	1 656	26	+46	+3
Finansiella intäkter	328	5	-151	-31
Driftbidrag från stat m.fl.	479	8	+39	+9
Avgifter	186	3	+5	+3
Försäljningsintäkter	137	2	+19	+8
Övrigt	201	3	+59	+42
Summa	6 374	100	193	3

Skatteintäkterna ökar med 4,6 procent

De totala skatteintäkterna inkl utjämningsystem och regleringsbidrag uppgår till 5 043,4 mkr och har jämfört med 2014 ökat med 4,6 procent, eller 222 mkr. Under 2015 har kommunen intäktsbokfört 50 mkr av de 106 mkr i tillfälligt statsbidrag för flyktmottagning som kommunen erhållit. Exkluderas de 50 mkr så har de totala skatteintäkterna ökat med 3,6 procent. Under slutet av året har SKL reviderat ned skatteprognosen, vilket gjort att skatteutfallet blev 3 mkr sämre än i prognosen vid delårsbokslutet. Sammantaget har kommunen fått lika mycket i skatteintäkter som budgeterats.

Skatteintäkterna för den egna kommunalskatten växte med 5,5 procent under 2015 att jämföras med 2014 då ökningen var 3,2 procent. Skatteintäkterna är dock beroende av löne- och sysselsättningsutvecklingen i hela landet. Staten utjämnar skillnaderna mellan kommunerna, vilket gör att den egna skattekraften inte har så stor betydelse för kommunernas skatteintäkter. Inkomstutjämningsystemet garanterar alla kommuner 115 procent av medelskatte-kraften i landet. De kommuner som inte når upp till nivån (däribland Södertälje) erhåller inkomstutjämningsbidrag. Södertälje har erhållit 897 mkr i statlig inkomstutjämningsbidrag för året, vilket är en ökning med 4 procent jämfört med föregående år.

En utjämningsbidrag sker även för kommunernas kostnadsstruktur. Under 2015 har Södertälje erhållit 354 mkr i kostnadsutjämningsbidrag – en minskning med 8 procent.

LSS-utjämningsbidrag har tillfört kommunen 207 mkr, en ökning med 3 procent. Totalt har utjämningsbidragen ökat med 3 procent, men då ligger de extra 50 mkr avseende flyktmottagning medräknad. Exkluderas dessa så har skatteutjämningsbidraget minskat något.

Skatteintäkternas totala storlek beror även på vilken utdebitering kommunen har. Kommunalskatten i Södertälje har varit oförändrad sedan 2004 och uppgår till 20:13. Den totala kommunalskatten 2015, inklusive landstingsskatten, uppgick till 32:23. Den kommunala skattesatsen i medeltal för riket uppgick till 32:74. Södertälje ligger således under riksgenomsnittet. I jämförelse med Stockholms län ligger Södertälje tillsammans med Botkyrka högst följt av Sigtuna och Nykvarn.

Verksamhetens intäkter har ökat

Verksamhetens intäkter uppgår till 1 002 mkr och har ökat med 14 procent eller med 121 mkr. Exkluderas de jämförelsestörande intäkterna har intäkterna ökat med 65 mkr vilket motsvarar 8 procent. Det gäller framförallt ökade driftbidrag från skolverket (12 mkr) bland annat för att höja lärarnas kompetens samt att göra läraryrket mer attraktivt. Intäkterna från Migrationsverket har ökat med 11 mkr för återsökning av kostnader och med 7 mkr för ensamkommande flyktingbarn.

Intäkterna för lokalupplåtelser har dubblats och uppgår till 14 mkr till följd av att kommunen övertagit idrottsarena. Även försäljningsintäkterna har ökat kraftigt sedan kommunen övertagit den yttre skötseln av Telgebolagens fastigheter.

Kommunens kostnader ökar

De totala externa kostnaderna uppgår till 6 221 mkr och har ökat med 157 mkr eller 3 procent mot förra året. Inflationen under året har varit 0,1 procent (2014 -0,2 % och 2013 -0,05 %). De senaste fem åren har kostnaderna ökat med 11 procent. Exkluderar man de finansiella kostnaderna är dock ökningen 16 procent.

Externa kostnader 2015	mkr	Andel (%)	Förändr fg år mkr	%
Personalkostnader	2 980	48	+152	+5
Köp av v-het/entreprenader	1 362	22	+96	+8
Lokaldrift och underhåll	739	12	+15	+2
Bidrag/transferringar	326	5	+10	+3
Material, tjänster m m.	446	8	-22	-14
Avskrivningar	96	1	-2	-2
Finansiella kostnader	272	4	-92	-25
Summa	6 221	100	157	3

Nedan följer en genomgång av olika typer av kostnader och hur de utvecklats under året.

Personalkostnaderna ökar

Kommunens verksamhet är mycket personalintensiv och därför får personal- och löneutvecklingen normalt stor genomslagskraft på nettokostnadsutvecklingen. Personalkostnaderna uppgår till 2 980 mkr och har ökat med 5 procent, vilket innebär 152 mkr.

Lönekostnaderna uppgår till 2,1 mdkr och är 4 procent högre (89 mkr) än 2014. Löneöversynen för tillsvidareanställda gav en medellöneökning på i snitt 2,9 procent (2,7 % 2014). Om man räknar in även nyanställd personal har medellönen ökat med 3,0 procent. Detta tyder på att kommunen nyanställt personal i ett högre löneläge än tidigare. Personalvolymen, mätt vid årsskiftet, har ökat med 1,3 procent (2,1 % 2014).

Pensionskostnaderna inklusive löneskatt har ökat med 16 procent (35 mkr) mot 2014. De höjda arbetsgivaravgifterna för unga har också påverkat personalkostnaderna.

Personalkostnaderna har ökat mer inom vissa verksamhetsområden. Den största ökningen finns inom grundskolan där ökningen är 10 procent, vilket motsvarar 54 mkr. Miljö och hälsa har en ökning på 8 procent, men motsvarar enbart 1,6 mkr och avser miljövårdare som flyttats från verksamhetsområdet samhällsbyggnad till Naturcentrum. Äldreomsorgen har haft en ökning på 7 procent eller 28 mkr. Även vuxenvården har en ökning över kommunsnittet på 6 procent. Övriga verksamhetsområden har en personalkostnadsökning som ligger på 5 procent (kommunsnittet) eller lägre.

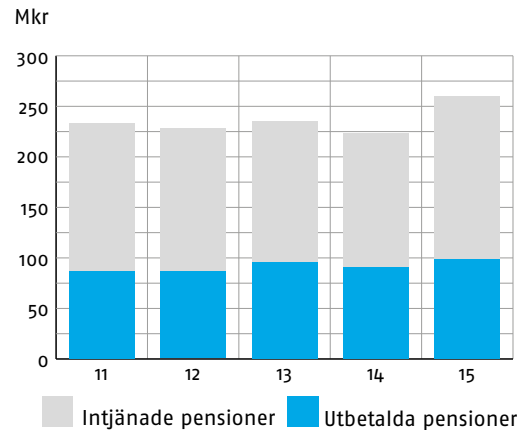
Pensionskostnaderna har ökat

Pensionerna är en växande kostnad för kommunerna. Blandmodellen för redovisning av pensionskostnaderna som infördes 1998 innebär att resultatet belastas både med nyintjänade pensioner för året samt utbetalningar för pensioner intjänade före 1998. Pensionskostnaderna innefattar även löneskatt för intjänade och utbetalda pensioner.

► [Se diagram 11](#)

Totalt uppgår kommunens kostnader för pensioner till 261 mkr, vilket är 35 mkr mer än 2014. Det är framförallt nyintjänande av pensioner som påverkat kostnadsökningen. Sett över en femårsperiod har de totala pensionskostnaderna stigit med 11 procent.

11 Pensionskostnader 2011–2015

Låga kostnadsökningar för lokaler och anläggningar

Drift och underhåll av lokaler och anläggningar har ökat med 2 procent eller med 15 mkr till 739 mkr. Hyreskostnaderna har ökat med 1,9 procent (12 mkr) medan den yttre renhållningen ökat med 48 procent (7 mkr) bland annat till följd av att kommunen utför och säljer denna tjänst till Telgebolagen och därmed har intäkter för detta. Nya driftsstarter är bland annat Västergård arena, Pershagens idrottshall samt Björkens förskola.

Material, tjänster mm.

Inköp av material och tjänster har minskat med 22 mkr och uppgår till 446 mkr (-14 %). Här låg dock en kundförlust förra året på 31 mkr då kommunen gjorde en nedskrivning av en lånefordran. Exkluderas denna post har material- och tjänster i stället ökat med 2 procent (10 mkr). Städning av lokaler har ökat med 11 procent (4 mkr) varav 2,5 mkr avser städkostnader för den pedagogiska verksamheten, varav merparten avser nytillkomna lokaler. Bemanningstjänster har ökat med 41 procent (4 mkr) och avser bl a köp av städ- och receptionsbemanning för Campus Telge. Konsultarvodena är 24 procent högre (4 mkr) främst hos säkerhetsavdelningen (2 mkr) och inom stadsbyggnadskontoret (2 mkr).

I övrigt har en hel del kostnader inom denna kategori minskat, såsom förbrukningsmaterial mm.

Köp av verksamhet fortsätter att öka

De externa köpen av verksamhet får en allt större påverkan på kostnadsutvecklingen, eftersom allt mer av den kommunala verksamheten bedrivs av andra än kommunen själv. Genom olika statliga och kommunala beslut har medborgarna fått ökad valfrihet att välja annan utförare än kommunen. Kommunen köper även från externa utförare för att komplettera sin egen kapacitet. Köpen av verksamhet har växt successivt under åren och svarar nu för 22 procent av kommunens kostnader (2014 20 %). De uppgår nu till 1 362 mkr och har ökat med 8 procent under året, vilket motsvarar 96 mkr. Förra året kunde en avmattning av köpen ses (+4%) men de har nu åter tagit fart.

Den största ökningen står kultur och fritid för med en ökning på 126 procent (3,4 mkr). Efter övertagandet av Scaniarinken köper kommunen driften av anläggningen från Södertälje sportklubb.

Externa verksamhetsköp inom arbete och försörjning har ökat med 58 procent (7 mkr) som avser platser för ensamkommande flyktingbarn.

Barn och ungdomsvården har ökat sina nettokostnader för externa verksamhetsköp med 17 procent (10 mkr) och avser främst familjehemsvård, men även institutionsvården har ökat hos privata utförare.

Flest externa köp görs inom omsorg och service enligt LSS där kostnaderna uppgår till 368 mkr, en ökning med 5 procent (18 mkr). Kostnaden för externa utförare inom personlig assistans har ökat, men även köp för korttidsvistelse och andra boendeformer har blivit större. Verksamhetsköp för övriga funktionshindrade under 65 år har endast vuxit med 1 procent (1 mkr).

För den pedagogiska verksamheten uppgår köp av externa elevplatser till sammanlagt 615 mkr och har ökat med 12 procent (65 mkr). Här har grundskolan ökat med 18 procent (39 mkr) som framförallt avser köp från privata utförare, men ökning har även skett från andra kommuner och landsting, medan köp från stiftelser och föreningar kraftigt minskat. Kostnaderna för köp av externa förskoleplatser har vuxit med 13 procent (8 mkr). Den största ökningen har skett från privata utförare, men ökning ses även från föreningar/stiftelser och andra kommuner. Gymnasieskolan köper 10 procent fler elevplatser (20 mkr). Ökning sker både från andra kommuner och från privata utförare. Fler och fler elever väljer bort kommunens egna gymnasieskolor. Andelen i andra skolor uppgår till 64 procent och har ökat med 4 procent. Köp av särskoleplatser och vuxenutbildning minskar dock med 1 procent (1 mkr) respektive 5 procent (2 mkr).

Äldreomsorgen har även i år minskat sina köp från externa utförare. I år med 4 procent vilket motsvarar ca 7 miljoner kronor. En minskning har skett inom hemtjänsten medan köp av platser för korttidsvård och särskilt boende ökat något.

Bidrag och transfereringar ökar igen

Kostnaderna för bidrag och transfereringar uppgår till 326 mkr och har ökat med 3 procent, vilket medfört en kostnadsökning på 10 mkr. Ökningen har uppstått inom verksamhetsområdet kultur och fritid, vars bidrag ökat med 52 procent (10 mkr). De största ökningarna av bidragen har gått till Oktoberteatern (+1,8 mkr), Friluftsförbundet (+2,3 mkr), Södertälje Sportklubb (+1,5 mkr), Futebol da Forca (+0,6 mkr) samt ett antal andra föreningar.

Inom området arbete och försörjning har bidragen minskat med 1 procent (-2 mkr), där ekonomiskt bistånd svarar för -0,2 mkr, flyktingmottagning med -1,3 mkr samt arbetsmarknadsåtgärderna med -0,6 mkr.

Verksamheten omsorg och service enligt LSS har en bidragsökning med 3 mkr (6 %) som främst avser bidrag till Försäkringskassan för personlig assistans.

Avskrivningarna något lägre

Avskrivningarna har minskat med 2 procent vilket motsvarar 2 mkr. Detta beror på att komponentuppdelning på investeringar gjorda före 2013 har genomförts vilket medfört minskade avskrivningar med 3 mkr. 60 procent av anläggningstillgångarna har setts över och delats upp på komponenter. Arbetet fortsätter kommande år.

Positivt finansnetto

Kommunen har ett fortsatt positivt finansnetto. De finansiella intäkterna överstiger kostnaderna med 56 mkr. Finansnettot har under året försämrats med 58 mkr som beror på att ingen utdelning erhöles från bolagen i Telgekoncernen (-60 mkr). Kommunen har beslutat att inte längre ta ut någon avkastning från sina bolag. Tidigare år har avkastningen uppgått till ca 4 procent av det kapital kommunen bundit i bolagen. Däremot har låneramsavgiften ökat med 7 mkr och uppgår till 54 mkr. En utdelning på 3 mkr har erhöles från Glasberga KB. Räntekostnaden för pensioner är i stort oförändrad mot förra året, medan räntenettet i övrigt försämrats.

Räntenettet försämrats

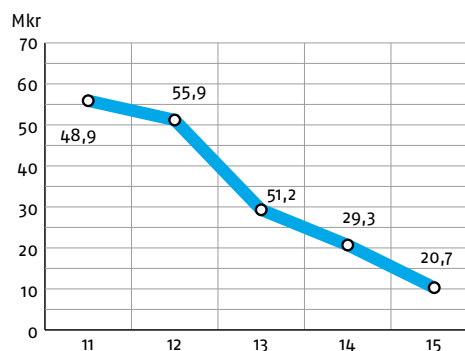
Räntenettet för kommunen, exkl. pensionsräntan uppgår till +10 mkr. Det positiva räntenettet har uppstått genom att kommunen lånar ut av egna medel. Jämfört med föregående år har räntenettet försämrats med 11 mkr, vilket beror på att kommunens utlåning av den egna likviditeten varit lägre under året och på den lägre räntenivån. De totala låneräntorna uppgår till 261 mkr som i sin helhet finansierats genom vidareutlåning. Under de senaste fem åren har kommunen förlorat 45 mkr i räntenetto vilket förklaras av sjunkande räntor och lägre utlåning av egna medel.

► Se diagram 12

Investeringsvolymen sjunker

Skatteintäkterna ska inte enbart täcka de löpande kostnaderna för verksamheten, utan ska även finansiera en del av kommunens investeringsbehov, vilket sker genom avskrivningar. Helst ska skatteintäkterna också täcka nya investeringar för att inte belasta framtiden med ökade finansiella kostnader. Andelen skatteintäkter som används till löpande verksamhet och avskrivningar uttrycks i måttet nettokostnadsandel och anger hur mycket kommunen har råd att investera. Utrymmet för 2015 gav 249 mkr att investera för, vilket motsvarar 5 procent av skatteintäkterna.

12 Räntenetto exkl. pensionsskuld ränta

Nettokostnadsandel	2011	2012	2013	2014	2015
Löpande verksamhet	100%	101%	97%	98%	96%
Finansnetto	-4%	-4%	-3%	-3%	-1%
S:a till drift	96%	97%	94%	95%	95%
Kvar till investeringar	4%	3%	6%	5%	5%

Årets investeringar uppgår till 130 mkr, vilket är 25 mkr mindre än föregående år, och är 73 mkr lägre än vad som budgeterats. Investeringarna har till fullo finansierats med egna medel.

Merparten av årets investeringar har avsett inventarier, gatuombyggnader inklusive gatubelysning, exploateringsvägar, utbyggnad av gång- och cykelvägar samt investeringar i stadskärnan. Bland annat har investeringar avseende Södertälje city i samverkan och exploateringar i bland annat Glasberga och Moraberg genomförts på totalt 35 mkr.

► **Se diagram 13**

Alla investeringar i verksamhetsfastigheter sker i kommunens bolag. Behovet av nya och förbättrade lokaler belastar kommunen i form av ökade hyreskostnader. Investeringar i kommunala verksamhetslokaler uppgick till 132 mkr 2015, vilket innebär att de totala investeringarna avseende kommunens verksamhet uppgår till 262 mkr att jämföras med 2014 då de totala investeringarna var 329 mkr.

► **Se diagram 14**

Genom tydligare prioriteringar av investeringar, som ett led i att hålla nere låneskulden, har investeringsnivåerna minskat mellan 2013 och 2015 till mer långsiktigt hållbara nivåer.

Kommunens soliditet ökar

Kommunens soliditet har ökat med 1,3 procentenheter sedan förra året och uppgår nu till 22,1 procent. Det positiva resultatet för 2015 samt en lägre balansomslutning genom att bolagen börjat amortera på sina lån är orsaken till att soliditeten förbättrats.

► **Se diagram 15**

Vidareutlåningen till bolagen inom Telge minskar

Av kommunens samlade tillgångar är 11,8 mdkr, motsvarande 81 procent, placerade i Telgekoncernen. Vidareutlåningen till bolagen har minskat med 220 mkr. Det är enbart tre av bolagen som ökat sin upplåning under året med tillsammans 409 mkr (Telge AB 2 mkr, Telge Fastigheter AB

280 mkr, Telge Nät AB 128 mkr), medan övriga har minskat sina lån till kommunen. Kommunens lån till bolagen svarar för 71 procent av tillgångsinnehavet. Lånefordringarna uppgår till 10,4 mdkr kronor. Resterande del av tillgångarna i Telgekoncernen avser aktier.

Kommunens övriga förmögenhet uppgår till 2,8 mdkr och har ökat med 40 mkr. Anläggningstillgångarna har, exklusive vidareutlåningen till Telgebolagen, minskat med 20 mkr. De likvida medlen har ökat med 81 mkr medan övriga omsättningstillgångar minskat med 21 mkr.

Totala låneskulden minskar

Kommunens låneskuld hos externa långgivare uppgår till 10,1 mdkr och har minskat med 302 mkr mellan åren. Kommunen lånar ut 11,0 mdkr till bolagen (inkl Söderenergi AB). Dessutom lånar kommunen ut till idrottsföreningar (32 mkr) och till samarbetskommunerna inom den gemensamma internbanken (100 mkr). Detta innebär att kommunen vid årsskiftet lånat ut 1,0 mdkr av egna medel, vilket är 21 mkr mindre än vid förra årsskiftet.

► **Se diagram 16**

Förvaltning av pensionsmedel

Kommunens pensionsåtagande inklusive löneskatt uppgår till 2,5 mdkr kronor. Endast en mindre del av åtagandet finns upptaget på balansräkningen som skuld till följd av att kommunerna ska tillämpa den s.k. blandmodellen.

År 2000 beslutade kommunen att de anställda själva ska placera pensionsmedlen hos olika försäkringsbolag med maximalt belopp. De individuella pensionsmedlen för 2015 på 97 mkr redovisas som kortfristig skuld och kommer att betalas ut i mars 2016. Även löneskatt på 23 mkr är skuldbokförd.

Pensionsåtaganden inkl. löneskatt 2015	mkr
Kortfristig skuld, avgiftsbestämd del 2015	119,9
Pensionsavsättning	403,3
Ansvarförbindelse för pensioner intjänade t o m 1997	1 938,8
Pensionsutfästelser f.d. anställda	0,8
Ansvarförbindelse pensioner politiker	6,8
Ansvarförbindelse Södertörns	
Brandförsvarsförbund	32,1
Summa	2 501,7

FLÖDE OCH RISK

Marginaler behövs i ekonomin

En kommun påverkas givetvis många gånger av händelser utanför dess egen kontroll. Det kan till exempel vara konjunktursvängningar eller förändrade lagar och förordningar. Kommunen har ett ansvar för att ha beredskap att hantera sådana händelser, både externa oförutsedda händelser och förändringar i den egna kommunen. Kommunen måste därför ha reserver och marginaler i sin ekonomi. Ett sätt att beskriva behovet och storleken av sådana reserver är att upprätta en känslighetsanalys som beskriver hur olika förändringar kan påverka kommunens finansiella situation. I tabellen nedan redovisas hur ett antal faktorer påverkar kommunens ekonomi under ett år.

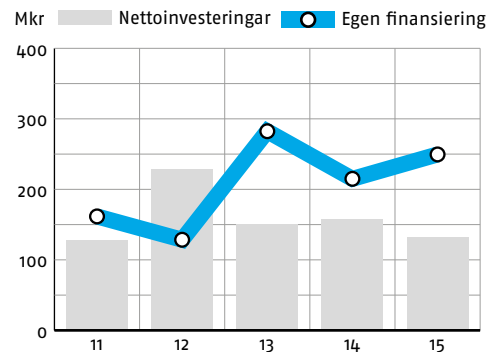
Känslighetsanalys

1 krona i utdebitering ökad skatteintäkt	168 mkr
1 % ränteförändring på lånen som förfaller på en 12-månadersperiod	18 mkr
Om 100 flyktingar inte kommer ut i egen försörjning efter introduktion	10,7 mkr
Lönekostnadsförändring 1 % (inkl P0)	20,3 mkr
10 nya tjänster inom vården	4,6 mkr
1 % ökat försörjningsstöd	2,1 mkr
1 barn- och ungdomsplacering, institution 6 mån	625 000 kr
1 plats i äldreboende	600 000 kr
1 LSS-insats boende vuxna	875 000 kr
LASS – kostnad för en person ett år	295 000 kr
1 elev i grundskolan, exkl. lokaler	79 000 kr
1 elev i gymnasieskolan exkl. lokaler	80 000 kr

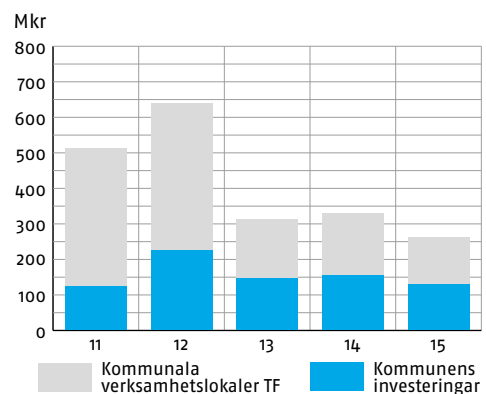
Ett attraktivt Södertälje

Kommunen verkar för att skapa ett attraktivt Södertälje på olika sätt. Detta sker exempelvis genom att skapa förutsättningar för byggande av attraktiva bostäder, för utvecklande av en stor och varierad arbetsmarknad, bra skolor och ett rikt föreningsliv. För detta krävs en god styrning utifrån svåra prioriteringar av resurser. Stockholmsregionen upplever stor efterfrågan på bostäder och företagsmark. Intresset för att bygga och köpa i Södertälje är stort, men det kräver också mer infrastruktur och fler skolor, förskolor och hem för äldre och funktionshindrade. En god ekonomi förutsätter också att befolkningstillväxten följer planeringen för utbyggnad i övrigt. Medborgarnas "betyg" på arbets- och utbildningsmöjligheter, kommunikationer, kommersiellt utbud, fritidsaktiviteter och trygghet har följts upp av SCB via en medborgarundersökning våren 2015. Samtliga områden har fått ett något bättre betyg än 2013 förutom när det gäller bostäder. Samtidigt visar senaste befolkningsprognoserna att befolkningsökningen

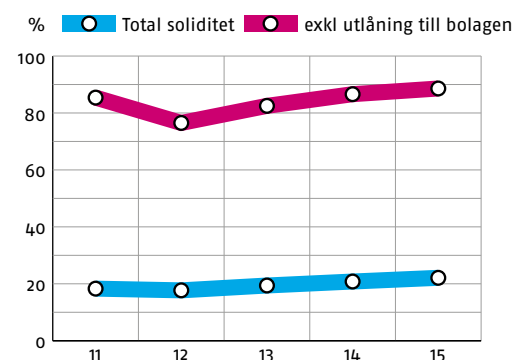
13 Investeringsvolym 2011–2015

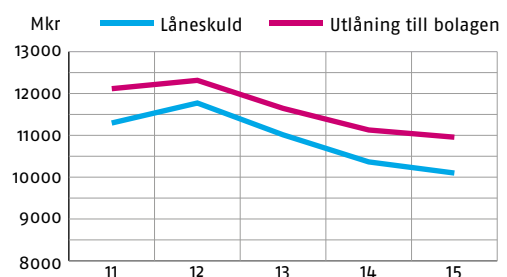
14 Totala investeringar, inkl. verksamhetslokaler hos Telge Fastigheter

15 Soliditet 2011–2015

16 Låneskuld och vidareutlåning

i Södertälje kommun är lägre än gjord prognos och den är också lägre i Södertälje än i riket.

Finansiella risker

Kommunens internbank tillgodoser kommunkoncernens behov av kapital på såväl lång som kort sikt, d v s både lån och likvida medel. Södertälje kommunkoncern är en stor låntagare och därmed utgör räntor en stor del av koncernens kostnader 2,9 procent (6,0 %). Detta gör att koncernen är känslig för förändringar i marknadsräntan men genom olika finansiella instrument begränsas risken. Kommunens finansfunktion har ett lågt risktagande vid likviditets- och skuldhantering.

Under 2015 gjordes en uppföljning av Standard & Poor´s kreditbedömning och Södertälje kommun bibehöll betyget AA+, vilket är det näst högsta betyget. Det innebär att möjligheterna att låna pengar till en lägre kostnad kvarstår. Dessutom har kommunen säkerställt en god betalningsberedskap genom olika kreditavtal. Genom avtalen begränsas upplåningsrisken, d v s. risken att inte kunna tillgodose kommunkoncernens kapitalbehov. Upplåningsrisken begränsas även genom att aktivt sprida upplåningen på olika finansieringskällor och löptider.

Bedömningen från Standard & Poor´s kommer dock förändras om inte Södertälje kommun uppfyller de förväntningar som satts upp. Förväntningarna är bland annat att man kan uppvisa stabila resultatnivåer över den kommande planeringsperioden 2016–2017 och att kommunens skuldnivå kommer att stabiliseras. Huruvida stabila resultatnivåer kommer att uppnås påverkas också av flera andra faktorer. Exempelvis hur Södertäljes befolkning kommer i arbete och hur väl anpassningar sker i volym och kvalitet i kommunens verksamheter.

Hög arbetslöshet

Södertälje är den kommun i Stockholms län med den högsta andelen inskrivna på arbetsförmedlingen. Befolkningsstrukturen påverkar andelen arbetslösa. I Södertälje har vi både många ungdomar och många utrikesfödda.

I januari 2016 var 3 371 personer arbetslösa i Södertälje, vilket är 56 färre än föregående år. Ytterligare 3 861 personer deltog i något program med aktivitetsstöd, vilket är 278 fler personer än föregående år. Den totala arbetslösheten uppgick i januari 2016 till 15,3 procent vilket är 0,3 procentenheter högre jämfört med januari 2015.

Om Södertälje inte lyckas matcha långtidsarbetslösa till jobb och om flyktingar inte kan etablera sig på arbetsmarknaden efter introduktionstiden riskerar kostnaderna för

ekonomiskt bistånd att ligga på en fortsatt hög nivå och kan till och med öka.

Fortsatta utmaningar i skolan

Skolan är viktig för kommunen. Totalt för den pedagogiska verksamheten är bedömningen utifrån sammanfattande måluppföljning att måluppfyllelsen är ok. Förskolans uppföljning av de prioriterade kunskapsområdena visar förbättrade resultat jämfört med föregående år. När det gäller resultaten i grundskolan har återigen meritvärdet förbättrats och skillnaden mellan pojkars och flickors resultat fortsätter att minska. Behörigheten till högskoleförberedande program är i stort densamma som föregående år men behörigheten till gymnasieskolans yrkesprogram har sjunkit något. Måluppfyllelsen inom gymnasieskolan bedöms ha brister. Trots en del förbättringar under året är det fortfarande närmare en tredjedel av eleverna som inte får behörighet eller examen. De orsaker som i huvudsak har identifierats är svårigheter för eleverna att klara det avslutande gymnasiearbetet, ur ett språkligt perspektiv, samt svårigheter i engelskan. Båda orsakerna hänger alltså ihop med den språkliga kunskapsutvecklingen.

Ökning av äldre och funktionshindrade

Enligt befolkningsprognosen ökar de äldre i Södertälje kommun. Det är framför allt åldersgruppen från 75 år som ökar. Den demografiska förändringen kommer att medföra att allt fler personer kommer att omfattas av äldreomsorgens insatser under de närmsta åren. Det är viktigt att säkerställa att kommunen har ett ändamålsenligt utbud av insatser och en kostnadseffektiv verksamhet.

Borgensåtaganden

Förutom utlåningen till bolagskoncernen har kommunen även ingått borgen på sammanlagt 919 mkr för Telgekoncernen. Gentemot föregående år har kommunens borgensåtagande för Telgebolagen minskat med 57 mkr, vilket till största del beror på minskad borgen till Telge Kraft.

Övrig borgen avser SYVAB (147 mkr) och Söderenergi AB (613 mkr). Här har borgensbeloppet ökat för SYVAB med 32 mkr och borgen har minskat för Söderenergi med 26 mkr jämfört mot föregående år. Dessutom går Söderenergi i borgen för en kredit om 6 mkr till Efo AB och där kommunens 42 procent utgör 2,5 mkr.

Borgen till småhus minskar stadigt och uppgår nu till 0,7 mkr. Till föreningslivet har kommunen borgat för närmare 8,7 mkr. Det totala borgensåtagandet i koncernen är 1 692 mkr, vilket är en minskning med 51 mkr jämfört med år 2014.

Bolagens ekonomi har stor betydelse för kommunen. De kommunala bolagens ekonomiska utveckling har stor betydelse för kommunens ekonomi. Huvuddelen av för-mögenheten ligger i dessa bolag. Kommunens engagemang i bolagen är betydande, inte bara som ägare och finansiär, utan också som kund. Kommunen köper för cirka 704 mkr årligen från Telgekoncernens olika bolag, vilket är cirka 11 procent av kommunens totala kostnader. De är därigenom vår största leverantör. För vissa av bolagen är vi också den största kunden.

STYRNING OCH KONTROLL

Uppföljning och prognos

En viktig del i styrningen och kontrollen av ekonomin är de uppföljningar och prognoser som görs under året. Arbetet med att utveckla den månatliga rapporteringen inom förvaltningen fortgår. Syftet är att säkerställa en gemensam bild av verksamhetens förutsättningar i hela förvaltningen. För förvaltningarnas månadsrapporter är målet att de utvecklas till ett verktyg för kontorens ledningsgrupper. Där fokus mer riktas mot analys av verksamhetens volymer och dess förändringar ställt i relation till nettokostadsutveckling för respektive verksamhetsområde. Arbetet med bedömningar av vår egen effektivitet och jämförelser med andra kommuner behöver utvecklas ytterligare.

Fusk och bedrägerier mot välfärden

Kommunstyrelsen beslutade under våren 2015 att utreda fusk och bedrägerier mot skattefinansierad verksamhet. Stadsdirektören gavs i uppdrag att i december 2015 återkomma med förslag till åtgärder, men även inleda samarbete och erfarenhetsutbyte med andra aktörer.

Arbetet har bedrivits i projektform. Inom projektet har sedan fyra delprojekt organiserats, inom vilka förslag till handlingsplanen har tagits fram.

- Fusk från leverantörer
- Fusk med bidrag från enskilda
- Fusk inom boendesektorn
- Mutor och bestickning

Utöver delprojekten har samarbete skett med andra aktörer från både offentlig och privat sektor. Syftet har varit att hitta övergripande förslag på åtgärder och initiativ som på systemnivå kan bidra till att förebygga fusk och bedrägerier.

Utredningen resulterade i en handlingsplan med förslag som innebär bl.a. att:

- kommunen ökar riskmedvetenheten i kommunens nämnder och verksamheter
- den interna kontrollen förbättras
- kommunen ska agera för att informationsutbytet mellan myndigheter ska underlättas
- obligatorisk utbildning för medarbetare och chefer i verksamheter utsatta för fusk och bedrägerier
- samarbete med andra kommuner och myndigheter stärks
- upphandling, kravställande och avtalsuppföljning förbättras
- intern organisation för arbete mot fusk och bedrägerier utreds

Den interna kontrollen är ett viktigt hjälpmedel och en integrerad del i verksamhetens grundläggande processer för att uppnå målen. Tidigare gjorda erfarenheter och en medvetenhet om att fusk och bedrägerier mot välfärds-systemet förekommer måste synliggöras och återspeglas i arbetet med intern kontroll. Arbetet med riskanalyser och riskhantering behöver utvecklas som ett medel för att både begränsa och hantera risker.

Mål och uppföljning av privata utförare

Kommunernas ansvar för uppföljning av verksamhet som utförs av privata utförare, har stärkts. Ett särskilt program med mål och riktlinjer samt hur uppföljning och kontroll ska ske när kommunal verksamhet utförs av privata utförare har beslutats.

Enligt programmet ska uppföljningen av privata utförares verksamhet ske inom ramen för respektive nämnds redan befintliga ansvar för att följa upp sin verksamhet, oberoende av om den utförs i egen regi eller av privata utförare. Programmet har utformats i enlighet med kommunens styrmodell och reglementen som innebär att fullmäktige i "Mål och Budget" fastställer övergripande mål och fördelar resurser, medan nämnderna ansvarar för att styra, utföra och följa att verksamheten bedrivs i linje med fullmäktiges beslut.

All verksamhet där privata utförare anlitas, omfattas av programmets krav. Under programperioden för 2016–2018 ligger särskilt fokus på uppföljning av verksamhet inom vård- och omsorg. ■

TELGEKONCERNEN TELGE AB

Koncernen

För 2015 redovisar koncernen ett resultat före skatt som uppgår till 491,8 mkr som kan jämföras med fjolårets 413,6 mkr. Resultatet efter skatt uppgår till 383,1 mkr mot fjolårets 343,4 mkr. Av årets skattekostnad på 108,7 mkr kommer koncernen betala 3,3 mkr medan resterande 105,4 är en beräknad uppskjuten skatt.

Koncernen har under 2015 haft ett starkt underliggande resultat och rörelseresultatet är 127,9 mkr bättre än föregående år. En mängd faktorer ligger bakom denna utveckling. Prishöjningar och intäkter från expansion främst inom Telge Näts infrastruktur står för en stor del av den ökade lönsamheten. Även effektiviseringar inom moderbolaget och Telge Fastigheter gör avtryck i den positiva utvecklingen. En del av förbättringen kommer även från K3-reglementet för redovisning. Den största negativa överraskningen under året stod Söderenergi för där elturbinen havererade i slutet av året, med påföljden att ingen el kunde produceras.

I övrigt har det inte inträffat några negativa oväntade händelser i form av kreditförluster, stormar, extremt höga elpriser eller översvämningar, vilket bidrar till den positiva resultatutvecklingen.

Koncernens resultat för året påverkas inte av några stora reavinst. Föregående års försäljningen av hyresfastigheter i Geneta och en tomt i Mariekäll, har i år endast ersatts av en försäljning av Brolunda centrum till Lidl med en mindre reavinst innan försäljningskostnader.

Koncernens stora tillgångsmassa värderas löpande för att säkerställa att tillgångarnas värde minst uppgår till bokfört värde. Vid årets värdering noterades det att man i Huben i Hovsjö och några K-märkta fastigheter i Telge Bostäder inte kunde försvara det bokförda värdet. Inte heller färjeterminalen i Södertälje Hamn gick att försvara värdet på.

Koncernen har även nått det finansiella målet att minska nettokoncernskulden per invånare. Koncernen amorterade 220,5 mkr på låneskulden till kommunen. Det är tredje året i rad som en amortering sker. Totalt har över 1 400 mkr amorterats. Detta har varit möjligt genom ett förbättrat resultat, en återhållsam investeringstakt och försäljningar av hyresfastigheter.

Utöver att den underliggande verksamheten utvecklar sig åt rätt håll kan läggas att den rating som Standard & Poor´s gjorde under året gav kommunkoncernen ett högt kreditbetyg (AA+/A-1+ Rating Affirmed On Very Strong

Management; Outlook Stable). Denna positiva värdering i samband med en fallande ränta och en lägre låneskuld gav en positiv ränteeffekt mot föregående år med 38,5 mkr.

Ekonomisk utveckling per bolag

Nedan kommenteras de helägda operativa bolagens ekonomiska resultat efter finansiella poster för 2015. Om bolaget har haft reavinst eller nedskrivningar så kommenteras även rörelseresultatet. Gemensamt för alla bolag i koncernen är att de kunnat ta del av en lägre ränta till följd av en positiv ränteutveckling i låneportföljen.

Moderföretaget

Telge AB redovisar ett resultat på -27,1 mkr (-51,4 mkr). Förra årets resultat var belastat med nedskrivningar på 10,1 mkr. Rörelseresultatet uppgår till -42,4 mkr (-47,9 mkr). Det förbättrade rörelseresultatet beror på en effektivare personalorganisation, samt att bolaget hållit igen på koncernövergripande marknadsföring.

Telge Bostäder

Telge Bostäder redovisar ett resultat på 111,2 mkr (221,4 mkr). Bolagets resultat från föregående år är påverkat av en reavinst på 104,2 mkr från försäljningen av två fastigheter i Geneta. Rörelseresultatet uppgår till 167,7 mkr (184,5 mkr). Det försämrade rörelseresultatet förklaras i huvudsak av ökade underhållskostnader, men även av ökade kostnader för fastighetsskötsel och VA. Investeringarna uppgår till 176,7 mkr (210,5 mkr). Den lägre investeringstakten beror på att ingen nyproduktion skett under året, istället har fokus legat på moderniseringsprojekten i Fornbacken och Järna.

Telge Hovsjö

Telge Hovsjö redovisar ett resultat på -15,3 mkr (-20,3 mkr). Resultatet från föregående år är belastat med nedskrivningar av Hovsjö Hub med 12,5 mkr. Årets nedskrivning uppgår till 14,3 mkr. Bolagets rörelseresultat uppgår till 12,2 mkr (8,4 mkr). Det positiva rörelseresultatet är i huvudsak en effekt av högre hyresnivåer till följd av de

investeringar man gjort. Årets investeringar uppgår till 37,3 mkr (54,9 mkr). Investeringarna avser både lägenhetsunderhåll och fastighetsunderhåll. Skillnaden mot föregående år är de investeringar som gjordes i förskolorna som i år såldes till Telge Fastigheter.

Telge Fastigheter

Telge Fastigheter redovisar ett resultat på 111,5 mkr (85,6 mkr). Föregående års resultat är påverkat av en reavinst och försäkringsersättningar. Årets resultat är påverkat av en reavinst på 4,8 mkr vid försäljning av Brolunda Centrum. Rörelseresultatet uppgår till 246,3 mkr (216,1 mkr). Det förbättrade rörelseresultatet är en effekt av att tillkommande hyresobjekt har kunnat hanteras på ett effektivt sätt. Årets försäljningar är Vikten 11 (Brolunda centrum) som såldes till Lidl Sverige AB för 7,5 mkr. Årets investeringar uppgår till 276,9 (212,9 mkr), där 137,1 mkr avsåg arenaköp. Ytterligare 28,3 mkr avsåg interna köp av förskolor i Hovsjö. Resterande investeringsmedel har i huvudsak gått till av Kommunstyrelsen beslutade projekt bl a återuppbyggnaden av Västergårdshallen och ombyggnad av förskolor.

Telge Nät

Telge Nät redovisar ett resultat på 194,4 mkr (182,2 mkr). Föregående års resultat är belastat med nedskrivningar av uttjänta oljepannor och undercentraler. Bolagets rörelseresultat uppgår till 257,2 mkr (214,2 mkr). Det positiva rörelseresultatet beror till stor del på de prishöjningar som gjorts på VA, men även på en ökad exploateringstakt i kommunen vilket driver anslutningsavgifterna. Årets investeringar uppgick till 238,5 mkr (217,8 mkr), och bestod till stor del av reinvesteringar enligt plan för att säkerställa driften av näten. Men även slutförande av exploateringar som Glasberga Gård, Dammkärr/Vattubrinken samt en utbyggnad av stadsnätet i bl a Järna.

Telge Återvinning

Telge Återvinning redovisar ett resultat på 16,3 mkr (10,0 mkr). Det förbättrade resultatet är en effekt av ökad insamling av wellpapp, plast och elektronik samt en ökad mängd industriavfall och jordförsäljning. Årets investeringar uppgår till 6,8 mkr (12,9 mkr) och avser i huvudsak reinvesteringar i maskiner och insamlingskärl. Den lägre investeringstakten beror på de anläggningsinvesteringar som gjordes föregående år.

Telge Energi

Telge Energi redovisar ett resultat på 60,8 mkr (50,9 mkr). Till följd av en fallande elmarknad och en växande kundstock har kraftnätet fortsatt att förbättras. Genom en återbetalning från en samarbetspartner så har även

kostnaderna minskat. För sjätte året i rad är Telge Energi också ett av Sveriges grönaste varumärken som har gett förutsättningen för tillväxten på ca 7 000 kunder även detta år.

Telge Kraft

Telge Kraft redovisar ett resultat på 22,1 mkr (20,1 mkr). Rörelseresultatet uppgår till 26,4 mkr (27,6 mkr). Både kundstock och intjäningsförmåga är relativt konstant, med kontrollerade och små inbördes variationer beroende på i huvudsak marknadsutvecklingen för elpriset. Det försämrade rörelseresultatet går att förklara med att drygt en miljon kronor reserverats för en tvist med en mindre kund.

Södertälje Hamn

Södertälje Hamn redovisar ett resultat på -7,7 mkr (0,9 mkr). Resultatet är belastat med en nedskrivning av färjeterminalen som inte längre används med 11,9 mkr. Rörelseresultatet uppgår till 8,5 mkr (4,4 mkr). Det förbättrade resultatet är en effekt av kraftigt ökade bilvolymerna, och ett bra försäljningsarbete med att öka andelen fast bulk i form av betongelement. Investeringarna uppgår till 12,1 mkr (7,2 mkr) och avser kundefterfrågade affärsinvesteringar med en avtalad affärsmässig lönsamhet.

Tom Tits

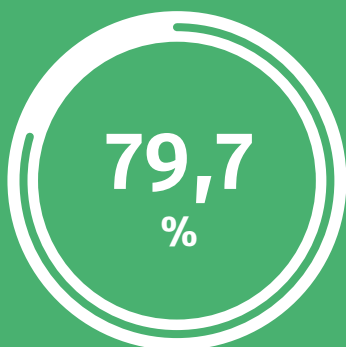
Tom Tits redovisar ett resultat på 3,0 mkr (-2,8 mkr). Den positiva resultatutvecklingen beror på ökade entréintäkter till följd av prishöjningar, en ökad lönsamhet inom restaurangverksamheten, samt att kommunen köpt mer tjänster. På den negativa sidan slår de höjda arbetsgivaravgifterna för ungdomar. Bolaget utsågs till Stockholmarnas favoritmuseum, och lockade ca 183 000 besökare.

Telge Inköp

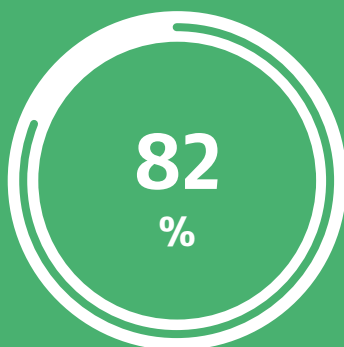
Telge Inköp redovisar ett resultat på 12,1 mkr (12,4 mkr). Det positiva resultatet förklaras av att 60 procent av bolagets kostnader tas in genom administrationsavgifter från tecknade ramavtal med leverantörerna. Även ökade volymer från Katrineholms, och Vingåkers kommun bidrar till resultatet. Avtalstroheten i koncernen uppgår till 88 procent vilket skapar goda förutsättningar för framtida upphandlingar.

Telge Tillväxt

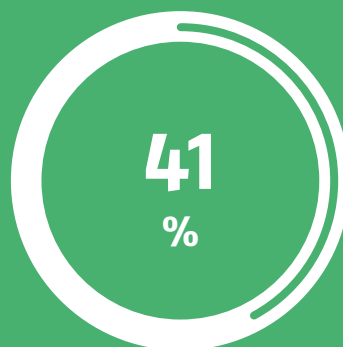
Telge Tillväxt redovisar ett resultat på -2,9 mkr (-1,1 mkr). Det försämrade resultatet beror på svårigheter att finna uthyrningsuppdrag bland delägarna och de externa kunderna. Trots den lägre omsättningen har bolaget anställt 140 ungdomar under året. Samtidigt har 118 personer slutat. Av de som slutat har 65 procent fortsatt till annat arbete eller studier.

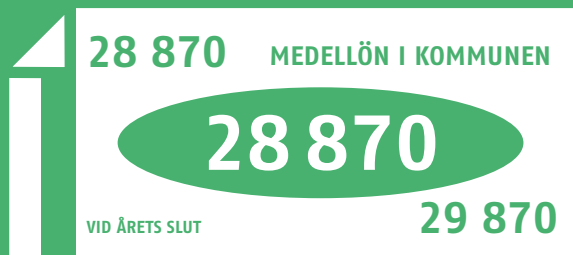
ANDEL MEDARBETARE
SOM ÄR KVINNOR

ANDEL MEDARBETARE MED
HELTIDSANSTÄLLNING

ANDEL MEDARBETARE MED
UTLÄNSK BAKGRUND

5 852

Antal medarbetare i kommunen,
Räknat i årsarbetare: 5 545 st.

94,4 %
KVINNORNAS MEDIANLÖN
I FÖRHÅLLANDE TILL MÄNNENS

45
MEDELÅLDERN
FÖR ANSTÄLLDA
I KOMMUNEN

27 %

AV KOMMUNENS MEDARBETARE
HAR INTE VARIT SJUKA EN ENDA
GÅNG UNDER ÅRET.

Total sjukfrånvaro i procent av arbetstiden
varav 50,1 procent är långtidssjukfrånvaro.

12 %
PERSONAL-
OMSÄTTNING

Kommunen som arbetsgivare

- Antalet medarbetare i kommunen är 5 852 personer, räknat i antalet årsarbetare är det 5 545.
- 79,7 procent av medarbetarna är kvinnor.
- 41 procent av medarbetarna har utländsk bakgrund.
- Medelåldern för anställda i kommunen är 45 år.
- Vid årets slut är medellönen i kommunen 28 870 kr.
- Kvinnornas medianlön motsvarar 94,4 procent av männens.
- 27 procent av kommunens medarbetare har inte varit sjuka vid ett enda tillfälle under året.
- Den totala sjukfrånvaron uppgår till 8,2 procent.
- Långtidssjukfrånvarons andel av den totala sjukfrånvaron är 50,1 procent.
- 82 procent av medarbetarna i kommunen har en heltidsanställning.
- Personalomsättningen i kommunen är 12 procent.

Personalstruktur

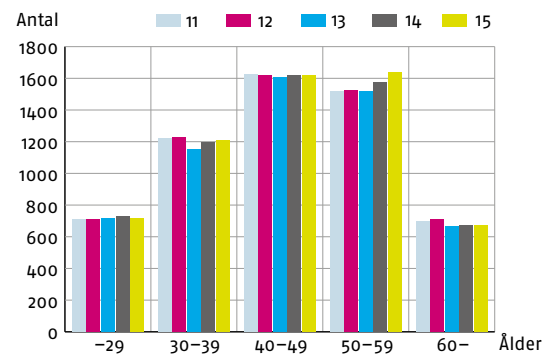
Den 31 december 2015 har Södertälje kommun 5 852 månadsavlönade medarbetare. Omräknat till antal årsarbetare motsvarar det 5 545. Under året varierar antalet anställda men sammantaget är personalvolymen större än 2014. Av de månadsavlönade medarbetarna i kommunen är 90 procent tillsvidareanställda.

Under 2015 har framförallt social- och omsorgskontoret ökat sitt antal årsarbetare, särskilt inom verksamheterna äldreomsorg och psykiatri. Sammantaget i kommunen är ökningen 67 årsarbetare.

Andelen heltidsanställda medarbetare den 31 december 2015 är 82 procent, vilket är en marginell ökning jämfört med föregående år. Av kommunens stora yrkesgrupper är det framför allt barnskötare, förskollärare, elevassistenter och boendehandledare som står för ökningen av andelen heltidsanställda. Andelen heltidsanställda män är åtta procentenheter högre än andelen heltidsanställda kvinnor. Skillnaden mellan kvinnor och män är större i år än föregående år.

Andelen kvinnor bland kommunens medarbetare är 79,7 procent under 2015. Detta är en marginell ökning jämfört med föregående år. Andelen kvinnor bland kommunens chefer är 73 procent, vilket därmed i stor utsträckning motsvarar könsfördelningen bland kommunens medarbetare totalt.

1 Åldersfördelning medarbetare 2011–2015

► Se diagram 1

Åldersfördelningen bland kommunens medarbetare har förändrats under det senaste året. Andelen medarbetare i åldern 50–59 år har ökat samtidigt som andelen medarbetare under 30 år har minskat. Medelåldern bland medarbetarna är dock densamma under 2015 som den var under föregående år, 45 år.

Personalomsättningen, det vill säga andelen tillsvidareanställd personal som slutat sitt arbete i kommunen, ökade under 2015 till 12 procent. Av dessa var andelen pensionsavgångar 2,2 procent.

Andelen medarbetare med utländsk bakgrund är 41 procent totalt i kommunen. I åldersgruppen 60–65 år är andelen betydligt lägre, 28 procent, för att därefter öka och som högst utgöra 47 procent i åldersgruppen 30–39 år. Av medarbetarna med utländsk bakgrund kommer 15 procent från Norden (utom Sverige), 26 procent från övriga Europa och 59 procent från övriga världen. Av kommunens chefer har 23 procent utländsk bakgrund. Detta är en ökning jämfört med tidigare år. Andelen chefer med utländsk bakgrund skiljer sig mycket åt mellan de olika chefsnivåerna och störst andel är bland chefer på gruppchefsnivå, 32 procent.

Timanställda

Under 2015 utfördes arbetstimmar motsvarande 549 årsarbetare av timavlönad personal. Detta är en markant ökning med 23 årsarbetare jämfört med 2014. Social- och omsorgskontoret står för i princip hela den totala ökningen och flest timmar utförs inom äldreomsorgen och inom funktionsnedsättningsområdet.

Övertid

Den ordinarie personalen har under året utfört cirka 71 400 timmar övertid och mertid. Detta motsvarar ungefär 36 årsarbetare och är en minskning från föregående år med cirka 1 årsarbetare.

Under året har cirka 14 miljoner kronor betalats ut i ersättning för övertid och mertid. Det är en marginell minskning jämfört med 2014.

Införandet av årsarbetstid 2001 ledde till ett minskat uttag av övertid och mertid fram till 2011, därefter ökade uttaget varje år fram till 2014 för att 2015 återigen minska.

Personalkostnader

Under året är personalkostnaderna totalt 2 991 mkr, vilket

är en ökning med cirka 5 procent jämfört med föregående år. I personalkostnader ingår förutom lönekostnader utgifter för rekrytering, kompetensutveckling, personalbefrämjande åtgärder, avgångsförmåner och företagshälsovård. Personalkostnadernas andel av de totala kostnaderna är under 2015 cirka 48 procent.

Lönekostnader

De rena lönekostnadernas andel av de totala kostnaderna är under 2015 cirka 33 procent, vilket är en ökning sedan föregående år. Lönekostnaderna i helhet har ökat med 4,4 procent från 2014. Den relativt stora ökningen kan bland annat förklaras av det ökade antalet årsarbetare, det ökade användandet av timavlönad personal samt av en förhållandevis hög medellöneökning under året.

Medellöneökningen för tillsvidareanställd personal i samband med löneöversynen 2015 var 2,91 procent, men medellöneökningen mellan 2014 och 2015 totalt ligger på 3,04 procent. Detta tyder på att kommunen har nyanställt personal i ett högre löneläge än tidigare.

Vid årets slut är medianlönen för kvinnor 27 100 kr och för män 28 700 kr. Kvinnorna tjänar därmed 94,4 procent av

männens lön, en ökning med 0,4 procentenheter jämfört med 2014. Som mått på eventuell lönediskriminering ska också betänkas att siffran även påverkas av strukturella förändringar av kommunens personal, som till exempel fördelning mellan olika yrkesgrupper, utbildningsnivå och ålder.

Sjukfrånvaro

Sjukfrånvaron i kommunen varierar mycket mellan olika verksamheter, till exempel har vård- omsorgsverksamhet högre sjukfrånvaro än till exempel gymnasieskola och administration. Totalt sett har sjukfrånvaron i kommunen ökat från 7,6 procent under 2014 till 8,2 procent under 2015. Bland kommunens stora yrkesgrupper har vårdbiträden, boendehandledare, undersköterskor, behandlingsassistenter, fritidspedagoger och barnskötare högst sjukfrånvaro, med över 10 procent.

Sjukfrånvaro i % av ordinarie arbetstid

	2011	2012	2013	2014	2015
Kön					
Kvinnor	6,6	6,9	7,8	8,4	9,1
Män	3,9	4,5	4,8	4,9	4,9
Ålder					
–29 år	6,5	7,1	7,6	7,8	8,4
30–49 år	5,5	5,7	6,6	7,5	7,8
50– år	6,5	7,0	7,6	7,7	8,5
Totalt	6,0	6,4	7,1	7,6	8,2

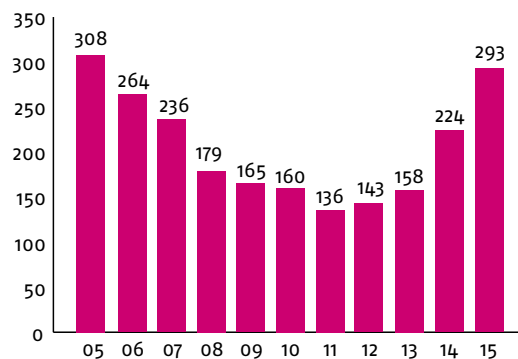
Sjukfrånvaron bland de unga medarbetarna, upp till 29 år, är fortsatt hög. Under året har dock sjukfrånvaron ökat i alla åldersgrupper. Sjukfrånvaron bland kvinnor har ökat markant under året och är nu nästan dubbelt så hög som männens frånvaro. Långtidssjukfrånvarons andel av den totala sjukfrånvaron har ökat under året och uppgår vid årets slut till 50,1 procent. Dessutom har antalet långtidssjuka personer vid årets slut ökat markant, från 224 personer 2014 till 293 personer 2015.

► Se diagram 2

Samtidigt har korttidssjukfrånvarons andel av den totala sjukfrånvaron minskat och är nu 34,9 procent. Detta betyder dock inte att den totala korttidssjukfrånvaron har minskat, eftersom sjukfrånvaron totalt i kommunen är högre än föregående år.

Kostnaden för sjukfrånvaron har ökat och uppgår under 2015 till ca 38 100 tkr, exklusive personalomkostnader (PO). Det är både kostnaderna för sjukfrånvaro dag 1–14 och kostnaderna för den längre sjukfrånvaron som ökar.

2 Antal långtidssjuka (>59 dagar)

Olycksfall och tillbud

Antalet rapporterade olycksfall och tillbud har fortsatt öka och är 1036 händelser under 2015. De vanligaste orsakerna till rapporterade händelser är hot- eller våldssituationer samt halk- eller fallolyckor.

Hållbart medarbetarengagemang

Under hösten genomfördes en webbenkät med nio frågor där kommunen för fjärde året i rad mätte Hållbart Medarbetarengagemang (HME).

Frågorna är indelade i tre delområden – Motivation, Styrning, Ledarskap och utifrån svaren tas ett indexvärde fram. Indexvärdet för 2015 är högre än föregående år på totalen samt inom var och ett av de tre delområdena. Vidare analys av resultatet kommer att ske per verksamhet.

Hänt under året

Karriärföretaget Jobtip har i sin årliga ranking – Karriärföretagen – slagit fast att Södertälje kommun är en av Sveriges 20 mest intressanta offentliga arbetsplatser 2015.

Ett flerårigt projekt, Hållbar Arbetshälsa, startades 2015. Syftet med projektet är att vända trenden med ökande sjukfrånvaro genom att identifiera faktorer för kommunens arbetsplatser och medarbetare för att förbättra arbetshälsan.

Personal i kommunkoncernen

I kommunkoncernen uppgår antalet årsarbetare vid årets slut till 6 307. Andelen kvinnor och män skiljer sig stort mellan kommunen och bolagen. I bolagen är 61 procent av medarbetarna män medan andelen män i kommunen endast är 20 procent. ■

Framtida utveckling – några viktiga frågor

Hållbar välfärd

Södertäljes flyktingmottagande har sedan ett år tillbaka minskat med 23 procent. Om hänsyn dessutom tas till de åtgärder som nu föreslås av Regeringen kommer det troligtvis innebära att mottagandet bromsas upp ytterligare. Förvaltningens bedömning är att fler förslag som syftar till att minska Sveriges flyktingmottagande kommer att komma.

Det finns alltså skäl att anta att Södertäljes akuta mottagandefas som pågått under ett decennium är förbi givet bl.a. den kommande lagstiftningen som träder i kraft 1 mars som innebär att samtliga Sveriges kommuner ska dela på ansvaret att ta emot flyktingar och ensamkommande barn.

Södertälje kommun ställer sig positivt till ett generöst mottagande. Kommunen har dock genom åren påvisat brister i mottagandet, vilket ytterst drabbar den enskilde migranten, varför vikten av ett värdigt mottagande är centralt. Kommunen har haft fokus på att de som kommer till Sverige ska ha likvärdiga förutsättningar att etablera sig på arbetsmarknads- och bostadsmarknaden.

Södertälje kommun är en av få kommuner i landet som har erfarenheter av vad som krävs för etablering i det svenska samhället. En erfarenhet är att så kallade säråtgärder för specifika grupper aldrig är lyckosamt. Istället bör åtgärder och insatser ske inom ramen för linjeverksamheten.

Samtidigt har den stora invandringen inneburit att Södertälje kommun tvingats hantera nationella strukturella problem i en lokal kontext som bl.a. handlar om högre arbetslöshet och social- och ekonomiskt utanförskap. Södertälje kommun har gjort stora insatser för enskilda människor i utanförskap men sett till kommunens behov av social- och ekonomisk utveckling så behöver nya metoder övervägas. I ett långsiktigt perspektiv är det inte rimligt att Södertälje framstår som mer social- och ekonomiskt utsatt än andra kommuner.

Enligt Arbetsförmedlingen dras den svenska arbetsmarknaden alltmer isär. Svenskfödda och högutbildade kommer snabbare i jobb jämfört med lågutbildade och utrikesfödda. För Södertäljes del med ca 30 procent av befolkningen födda i ett annat land innebär detta en viktig utmaning att lösa.

Arbetslösheten i kommunen är idag en av landets högsta (15,3%) varför effektivare samordning med arbetsförmedlingen är en central del av det framtida arbetet.

En annan viktig del i arbetet är att ytterligare stärka arbetslinjen i relation till de klienter som idag uppstår försörjningsstöd. Arbetslinjen kan även innebära utbildning och språkträning.

Framförallt pekar förvaltningen ut området hållbar välfärd vilket innebär en bredare ansats än tidigare. Det är viktigt att ha en välfärd som håller måttet över tid och ger människor hopp och framtidstro. Flera områden är centrala för att utveckla för det framtida arbetet:

- Utveckling av stadskärnan/ fler bostäder
- Förbättrad infrastruktur och kommunikationer (Ostlänken)
- Motverka fusk och bedrägerier inom välfärdssektorn.
- Förbättrade förutsättningar för etablering av företag/näringsliv/arbetsmarknad

Södertälje City i samverkan

Södertälje city – i samverkan är namnet på processarbetet som ska utveckla Södertäljes stadskärna. Södertälje ska utvecklas hållbart – socialt, miljömässigt och ekonomiskt. Den långsiktiga målsättningen är att fler ska flytta hit, fler företagare ska etablera sig, fler ska studera här, fler ska besöka kommunen och fler ska göra sina vardagsinköp, men även välja Södertälje för lördagsshoppingen och fikapausen.

Södertäljes framgång bygger på samverkan. Många aktörer samverkar för att skapa en levande stad. Samverkan sker mellan kommunförvaltning och koncern. Kommunen samverkar även med flera externa aktörer såsom fastighetsägarna och Södertälje centrumförening. Arbetet bedrivs på ett projekt- och processinriktat arbetsätt. En styrgrupp, sammansatt av förtroendevalda ledamöter eller ersättare i KS, har ansvar för de övergripande direktiven för de olika projekten.

För att framgångsrikt utveckla Södertälje kraftsamlas insatserna i fyra utvecklingsområden: stadens liv och innehåll, förnyelse i stadskärnan, förnyelse av Slussholmen och Kanalen och stadens hållbara kommunikationer.

© WHITE ARCHITECTS

Ostlänken

Ostlänken är den första sträckan i ett framtida system för höghastighetsjärnvägar för Sverige. Ostlänken är planerad mellan Järna och Linköping. Under 2015 har ett förslag till linjesträkning varit ute på samråd för områdena Järna, Hölö och centrala Södertälje. Den nya järnvägen föreslås i samrådsförslaget att följa väster om E4 förbi Järna och öster om E4 förbi Hölö. Tidplanen för Ostlänken är planerad byggstart 2017, men fysiskt kommer arbetet i Södertälje troligtvis påbörjas 2018 med planerat färdigställande 2028.

Finansieringen för Ostlänken är inte fullt beslutad utan sträckan ingår i den förhandling om finansiering av höghastighetsjärnväg som sker inom ramen för Sverige-förhandlingen. Södertälje kommun är delaktig i förhandlingen om sträckan inom kommunens gränser.

Fusk och bedrägerier mot välfärdssektorn

Flera rapporter visar att fusk och bedrägerier mot välfärds-systemet har blivit en stor del av de kriminellas levebröd. I Sverige beräknas cirka 150 miljarder årligen aldrig nå

skattesystemet eller betalas ut på fel grunder på grund av skattefusk, svartarbete eller fusk med bidrag. Samhällskostnaderna vid upptäckt av misstänkt brottslighet är också stora. Den pågående rättegången mot ett hemtjänstföretag beräknas kosta uppåt 400 miljoner kronor bara i tingsrättskostnader. Brottslighet mot välfärden är allvarligt då det är en attack mot hela det demokratiska systemet och tar resurser från verkligt behovande, men även i form av att människors tillit till välfärdssystemet urholkas.

I april 2015 beslutade kommunstyrelsen att genomföra en kartläggning av fusk och bedrägerier mot skattefinansierad verksamhet. Syftet var att ta fram förslag på hur kommunen kan stävja fusk mot kommunen. Arbetet har genomförts i kontakter med många andra samhällsaktörer, som också samlades i en konferens i Södertälje i november: för att formulera en bild av problemet och hur det måste bemötas.

Resultatet av arbetet presenterades för kommunstyrelsen i december som antog en handlingsplan mot fusk och bedrägerier med fokus på fyra områden: fusk från enskilda, fusk från leverantörer, fusk med boende samt korruption och mutor. Kommunens arbete har uppmärksammas nationellt och kommer också framöver ske i samarbete med SKL, andra kommuner och myndigheter. Kommunen ska också uppmärksamma viktiga systemfrågor som måste lösas på nationell nivå via till exempel lagstiftning. För att förebygga kriminalitet i välfärden är ökad myndighetssamverkan det mest centrala – "Nätverk ska bekämpas med nätverk".

Södertälje Science Park

Satsningen på Södertälje Science Park medverkar till en ökad attraktionskraft och ett stärkt näringsliv i kommunen.

Södertälje Science Park är en del i att skapa en kreativ nod för samverkan mellan näringsliv, akademi och samhälle. Det är en miljö där utbildning, forskning, innovationer och gränsöverskridande samarbeten skapar värden och ledande utveckling inom tre profilområden Hållbara Produktionssystem, Life Science och Hållbara Livsmedel. Här vidareutvecklar Södertälje sin världsledande kompetens och tar den in i framtiden. Här skapar vi en mötesplats för innovationer, nya tjänster, produkter och företag.

Som ett led i att driva utvecklingen av Södertälje Science Parks profilområden så har projektet MatLust startats utifrån profilområdet "Hållbara livsmedel". MatLust är ett femårigt EU-projekt som startade i september 2015 med syftet att utveckla små och medelstora företag inom livsmedelsnäringen i Stockholms län. MatLust utgör grunden för att på sikt skapa en regional nod för hållbara livsmedel i Södertälje." ■

02

SKATTEFINANSIERAD VERKSAMHET I NÄMNDERNA

Utbildning	66
Arbete och försörjning	70
Omsorg om barn, ungdomar och vuxna	72
Stöd och service till personer med funktionsnedsättning	74
Äldreomsorg	76
Kultur och fritid	78
Miljö	80
Samhällsbyggnad och offentlig miljö	82

Utbildning

Verksamhetstal	2013	2014	2015
Nettokostnad (mkr)	1 941,0	2 042,7	2 151,3

Boende barn/elever per 15 okt, SCB

Förskola	5 114	5 121	5 129
Skolbarnsomsorg (SBO)	4 394	4 317	4 405
Förskoleklass	1 115	1 116	1 115
Grundskola	9 670	9 894	10 249
Gymnasieskola	3 579	3 443	3 486
Grundskoleklass	140	135	137
Gymnasieskoleklass	85	82	88

Servicegrad

Förskola 1–5 år	87 %	87 %	86 %
SBO 6–9 år	78 %	75 %	75 %
SBO 10–12 år	28 %	26 %	27 %

► Se diagram 2

EKONOMISK ANALYS

Den fristående förskoleverksamheten växer

Barnantalet inom förskoleverksamheten var i stort sett oförändrat jämfört mot 2014. Nettokostnaden ökade samtidigt med 2 procent. Den största kostnadsökningen avser köp av verksamhet som har ökat med 13 procent. Detta beror på att barnantalet i den fristående verksamheten ökat samtidigt som barnantalet i den kommunala verksamheten minskat något. Personalkostnaderna i den kommunala verksamheten ökade med 2 procent under 2015.

► Se diagram 1

Totalt under perioden 2013–2015 har barnantalet endast ökat marginellt samtidigt som nettokostnaden ökat med 6 procent. Ökningen av nettokostnaderna beror utöver kostnaderna för köp av verksamhet som ökat med 18 procent på ökade personalkostnader och kostnader för lokaler som bägge ökat med 8 procent. Antalet anställda i den kommunala verksamheten har ökat med 17 årsarbetare.

Grundskolan fortsätter att växa

Både elevantalet och nettokostnad fortsätter att öka inom grundskolan. Under 2015 ökade elevantalet med 3 procent samtidigt som nettokostnaden ökade med 9 procent.

Ökningen av nettokostnaden beror utöver kostnader för köp av verksamhet som även här ökat med 18 procent, på personalkostnader som ökat med 9 procent och lokalkostnader med 8 procent. Samtidigt har de externa intäkterna ökat med 43 procent.

Under 2013–2015 har nettokostnaden ökat med 17 procent och antalet elever med 5 procent. Personalkostnaderna har ökat med 18 procent. Nettoeffekten av de ökade personalkostnaderna hålls dock nere något då externa intäkter i form av statsbidrag och driftbidrag ökat med närmare 49 procent. Antalet anställda har ökat med 122 årsarbetare på grund av att antalet elever har ökat och för att möta satsningarna på tvåläraresystem och den riktade satsningen på F–3. Lokalkostnaderna har ökat med 24 procentenheter eftersom verksamheten utökats genom ny- och ombyggnationer. Kostnaden för köp av verksamhet under perioden har ökat med 30 procentenheter då fler elever väljer skolor med andra huvudmän.

Trendbrott inom gymnasieskolan

Under 2015 har elevantalet inom gymnasieskolan ökat för första gången på flera år. Ökningen är endast 1 procentenhet men det signalerar likväl ett trendbrott och kommande år väntas elevantalet öka ytterligare. Nettokostnaden är i stort sett oförändrad mellan 2014 och 2015. Personalkostnaden har minskat med 3 procent, lokalkostnaden med 13 procent och övriga kostnader med 20 procent. Samtidigt har kostnaden för köp av verksamhet ökat med 10 procent.

► Se diagram 3

Under perioden 2013–2015 har elevantalet minskat med 3 procent och nettokostnaden ökat med 3 procent. Nettokostnadsökningen beror på att kostnaderna för köp av verksamhet som ökat med 15 procent. Under åren har en allt större

andel av eleverna valt gymnasieskola med annan huvudman. Den kommunala verksamhetens anpassning till ett vikande elevunderlag har medfört lägre personal- och lokalkostnader som för perioden minskat med 3 procent. Driftbidragen har ökat med 54 procent och övriga kostnader har minskat med 20 procent. Under perioden har antalet anställda minskat med 19 årsarbetare inom den kommunala gymnasieskolan.

Särskolan

Särskolan omfattar relativt få elever men det är stor skillnad mellan elevers behov och därmed kostnaden per elev. Det innebär att det kan bli stora svängningar i både elevantal och kostnader åren emellan.

► Se diagram 4

Mellan 2014 och 2015 ökar elevantalet för hösten med 4 procentenheter samtidigt som nettokostnaden sjunker något. Totalt för perioden 2013–2015 är dock elevantal och nettokostnad i stort sett oförändrade.

MÅL OCH INRIKTNING

Kommunfullmäktige har som mål att resultaten i förskolan och skolan ska förbättras. Utöver detta finns övergripande och specifika inriktningar för samtliga verksamheter. Nedan följer en redovisning av verksamhetens inriktningar och måluppfyllelse.

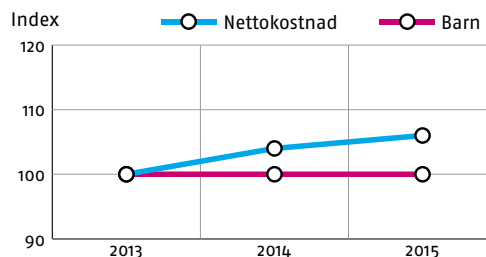
Förskolan

Verksamhetens måluppfyllelse

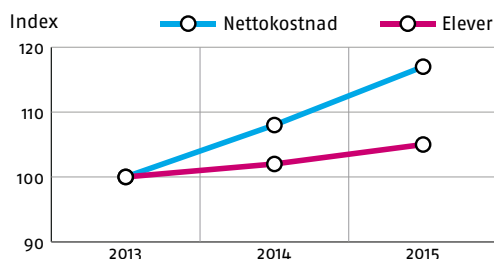
	2013	2014	2015
Språkutveckling	88,7	86,2	87,5
Lek och samspel	90,7	89,5	90,1
Naturvetenskap och teknik	84,3	84,8	87,3
Matematik	88,1	86,9	89,4

Under året har resultaten inom samtliga prioriterade kunskapsområden förbättrats. Arbetet utvecklas fortlöpande och bland annat förs det lärande samtal och bedömningskonferenser kring kriterierna och resultaten. Alla förskolor har idag områdesgemensamma verktyg för pedagogisk dokumentation. De förbättrade resultaten är en följd av det goda systematiska kvalitetsarbete som enheterna bedriver och även de utvecklingsinsatser och satsningar som görs inom förskolan, däribland förskollärare med särskilt utvecklingsuppdrag samt centrala pedagogister och ateljörister.

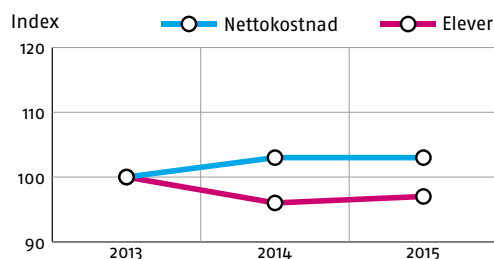
1 Förskolan

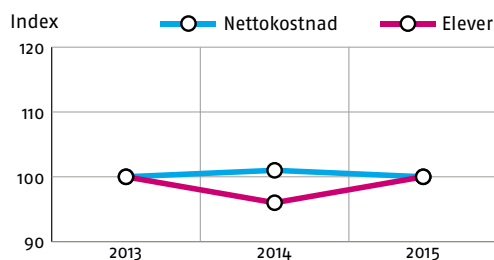
2 Grundskolan

3 Gymnasieskolan

4 Särskolan

Under året har det normkritiska arbetet nått olika grader av fördjupning i verksamheten. Medvetenheten har ökat men arbetet måste bli mer konkret framöver och förflyttas från förhållningssätt till arbetssätt. Alla förskoleområden ska under nästa år göra en norminventering för att synliggöra vilka normer som är bra för att barnens utveckling och för att stärka lärandet. För att ytterligare förbättra måluppfyllelsen kommer verksamheten att fortsätta med förskollärare med särskilt utvecklingsuppdrag samt centrala pedagoger och ateljörer. Förskolans relation med familjerna ska även stärkas, bland annat med målet att alla bättre ska kunna stödja barnens utveckling.

Grundskolan

Elever i årskurs 9, meritvärde, alla kommunala skolor

	2013	2014	2015
Alla	205,3	211,2	213,4
Flickor	218,3	221,8	221,7
Pojkar	193,7	201,8	204,6

Meritvärdet har återigen förbättrats i Södertäljes kommunala grundskolor. De senaste åren är det pojkarna som stått för den största förbättringen, men fortfarande är skillnaden mellan pojkar och flickor stor, åt flickornas fördel.

Behörighet för fortsatta studier, alla kommunala skolor

Andel behöriga för högskoleförberedande program

	2013	2014	2015
Alla	75,9	78,8	78,7
Flickor	78,1	81,1	77,8
Pojkar	73,8	76,8	79,6

Den genomsnittliga behörigheten till högskoleförberedande gymnasieprogram är i stort sett densamma som under föregående år. Bakom detta ligger dock att flickors behörighet sjunkit medan pojkars behörighet ökat. 2015 är första året som pojkar har högre behörighet än flickor.

Andel behöriga för yrkesprogram

	2013	2014	2015
Alla	78,5	82,0	78,8
Flickor	80,2	82,8	78,1
Pojkar	76,9	81,3	79,6

Den genomsnittliga behörigheten till gymnasieskolans yrkesprogram har det senaste året sjunkit. Både flickors och pojkars resultat har försämrats. Även när det gäller yrkesprogram så är 2015 det första året som pojkar har en högre behörighet än flickor.

Under året har ett kommundemensamt arbete för mottagande och gemensamma åtaganden samt en första kartläggning av nyanlända elevers kunskaper har identifierats. Tvåläraarmodellen finns idag på de flesta skolorna, dock i varierande omfattning. En stödstruktur har även tagits fram för att utveckla arbetsmetoder inom tvåläraarmodellen.

F-3-satsningen har fortsatt inom grundskolan. Utvecklingslärare och specialpedagoger har särskilt arbetat med resultatuppföljning och tidiga insatser och på varje skola finns nu en förstelärare i år F-3. Kommunövergripande utvecklingsmöten har hållits med fritidshemmen och sedan hösten 2015 ingår dessa i utvecklingsarbetet som bedrivs inom ramen för F-3-satsningen.

För att förbättra måluppfyllelsen framöver ska fokus fortsätta vara på tidig läs-, skriv- och matematikinläring. Fritidshemmen utgör en viktig roll för att stärka elevernas lärande. Studie- och yrkesvägledningen ska utvecklas utifrån elevernas behov och förutsättningar. Det ska bland annat tas fram gemensamma rutiner och strukturer för arbetet med extra anpassningar och särskilt stöd. Studiemotivation och studiero ska säkerställas genom ordning och reda samt höga förväntningar.

Gymnasieskolan

Högskolebehörighet

	2014	2015
Högskoleförberedande program	76 %	68 %
Examen från yrkesprogram	62 %	68 %
varav avgått med högskolebehörighet	31 %	37 %

När det gäller de högskoleförberedande programmen inom gymnasieskolan måste eleverna uppnå högskolebehörighet för att få en slutexamen. Under året har andelen elever som lyckats med detta sjunkit. När det gäller gymnasieskolans yrkesprogram kan eleverna få examen utan att uppnå högskolebehörighet. Under året har andelen som tagit examen ökat, likaså har andelen av dessa med högskolebehörighet ökat.

Jämförelsetal

	2014	2015
Högskoleförberedande program	13,99	14,50
Yrkesprogram	12,71	12,39

Under året har jämförelsetalen (f.d. meritvärde) inom de högskoleförberedande programmen ökat. Inom yrkesprogrammen har jämförelsetalen sjunkit. Detta är en omvänd utveckling jämfört med den för examen och högskolebehörighet. Den minskade andelen elever som tar examen från högskoleförberedande program går alltså utmed högre betyg. Den ökade andelen elever som tar examen från yrkesprogram går ut med lägre betyg än föregående år. Inom gymnasieskolan har året inneburit en fortsatt anpassning till ett vikande elevunderlag. Gymnasieskolans programerbjudande ses kontinuerligt över och förändras utifrån efterfrågan. Även kopplingen näringsliv och arbetsmarknad är viktig att utveckla och under året har ett strategidokument för detta tagits fram.

För att förbättra måluppfyllelsen framöver ska alla gymnasieskolor ha ett gemensamt fokus på språk- och kunskapsutvecklande ämnesundervisning. Bland annat ska en språksupport tas fram där ett tydligt språkstöd för flerspråkiga elever ska finnas.

HÄNDELSER AV BETYDELSE

Verksamheternas arbete med det systematiska kvalitetsarbete och mottagande av nyanlända elever inom grundskolan har väckt intresse hos många aktörer men även hos många andra kommuner. Inom förskola, grundskola och gymnasieskola initieras en ny typ av ledarskap – funktionellt delat ledarskap med två likställda chefer på samma enhet. En förskolechef/rektorer som är ansvarig för det nationella uppdraget och en enhetschef som är ansvarig för det kommunala uppdraget. Detta har intresserat forskare inom området skola och ledarskap.

Under hösten 2015 har ett forsknings- och utvecklingsprojekt kring förskolans arbete med pedagogisk dokumentation och journaler påbörjats. Forskare har även intresserat sig för.

FRAMTIDSBEDÖMNING

Den pedagogiska verksamheten har vuxit under flera år. Det är förskolan och grundskolan som har stått för tillväxten och förklaringen är demografiska förändringar. Antalet barn och elever i förskolan och grundskolan fortsätter att öka. Gymnasieskolans verksamhet har dock krympt, vilket

beror på minskade elevkullar i kombination med att fler elever väljer att gå i skolor som drivs i annan regi. En större samverkan med de fristående gymnasieskolorna i kommunen planeras utifrån ett gemensamt ansvarstagande och samarbete kring programutbud.

Den rådande humanitära situationen i världen bidrar till en osäkerhet kring den framtida utvecklingen och behovet av platser i förskola och skola. Oavsett hur stor gruppen nyanlända blir framöver, krävs beredskap att ta emot dessa barn och elever med en kvalitet som motsvarar skollagens och läroplanernas krav. Gruppen nyanlända förändras. Södertälje har liksom många andra kommuner i landet haft en ökning av ensamkommande barn som i vissa fall saknar studiebakgrund eller har upplevelser som kan vara av traumatiserande karaktär. Detta innebär att verksamheterna framöver med behöver se över hur verksamheten tar emot nyanlända, hur organisera deras skolgång och hur ge dem adekvat stöd utifrån ett pedagogiskt, ett socialt och ett psykologiskt perspektiv. Mer resurser behöver avsättas för modersmål och studiehandledning.

Resultaten i våra förskolor och skolor har över tid förbättrats. Skillnaderna mellan enheterna är dock stora vad gäller måluppfyllelse. Delvis beror detta på att kvaliteten varierar mellan enheterna. Men skillnaderna i måluppfyllelse beror också på faktorer som ligger utanför det som förskolan och skolan kan påverka. Det kan handla om föräldrars utbildningsnivå, andel nyanlända, boendesegregation och arbetslöshet. Många barn och elever i Södertäljes förskolor och skolor växer upp i en social kontext som inte är gynnsam för måluppfyllelsen.

Under flera år har ett intensivt arbete pågått för att etablera ett systematiskt kvalitetsarbete. Idag har alla verksamheter en systematik vad gäller planering, genomförande och uppföljning. Utifrån uppföljningen vidtas åtgärder för att öka måluppfyllelsen. Detta arbete ska fortsätta och utvecklas vidare. Barn och elevers framgång är alltid förskolan och skolans ansvar. För att säkra ett fortsatt ansvarstagande för barnens och elevernas lärande och utveckling krävs att det såväl på huvudmannanivå som på enhetsnivå säkras att vi använder våra resurser effektivt. ■

Arbete och försörjning

Verksamhetstal	2013	2014	2015
Nettokostnad totalt mkr	376,8	339,5	355,5
Vuxenutbildning	49,4	42,2	50,6
Arbetsmarknad och försörjn.	327,4	297,3	304,9

Vuxenutbildning	Årsplatser kommunal		
vuxenutbildning	1 043	1 050	1 071

Antal studerande			
Yrkeshögskola	84	148	119
SFI	2 850	2 938	3054
Särvux	76	62	51

Försörjningsstöd			
Antal innevånare som fått försörjningsstöd	6 991	6 075	5 814
Hjälpbid mån/hushåll	7,89	7,65	7,80

FOTO: ILLUSTRATION

svarar för har 83 procent av de studerande fått anställning inom sitt utbildningsyrke.

Arbetsmarknad och försörjning

Antalet södertäljebor som någon gång under året uppburit försörjningsstöd uppgick till 5 814, vilket var 261 färre (5 %) än 2014. Detta kan härledas till att arbetsmarknaden har blivit bättre men också ett intensivare arbete med att stötta personer som saknar inkomst att komma ut i egen försörjning.

Antalet hushåll med långvarigt bidragsberoende, det vill säga de hushåll som har bidrag i mer än tio månader, minskade från 1 593 hushåll i snitt 2014 till 1 522 hushåll i snitt 2015. Det innebär en minskning med 4 procent. Detta beror bland annat på ett förbättrat samarbete med primärvård och Försäkringskassan.

Antalet unga vuxna 18–24 år som fått försörjningsstöd har minskat med 13 procent från 195 i genomsnitt 2014 till 170 personer i genomsnitt 2015. Även detta kan förklaras av en bättre arbetsmarknad och ett fortsatt prioriterat arbete med intensivt stöd till unga vuxna som står utanför arbetsmarknaden.

Ett mål för arbetsmarknadsinsatser var att minst 55 procent skulle avslutas till egen försörjning eller till åtgärd hos Arbetsförmedlingen, resultatet var 33 procent. Vidare var målet att 25 procent av dem som fullföljer sin insats skulle avslutas till program inom Arbetsförmedlingen, resultatet var 6 procent. 95 procent av deltagarna i arbetslivskon-torets arbetsmarknadsåtgärder skulle genomföra sina insatser utan avbrott, resultatet var 92 procent. Trots att resultatet är svagare än ambitionen så har arbetsmarknadsenheten uppnått ett bättre resultat än 2014.

EKONOMISK ANALYS

Den totala nettokostnaden för arbete och försörjning har ökat med cirka 5 procent mellan 2014 och 2015.

Vuxenutbildning

Nettokostnaden för vuxenutbildning har ökat med 9 procent mellan 2014 och 2015. Den stora ökningen kan förklaras av att schablonintäkterna minskade kraftigt

Arbetsmarknad och försörjning

Nettokostnadsökningen för arbete och försörjning beror främst på ökade personalkostnader då man utökat antal SAS-anställda (Särskilt anställningsstöd) och haft en överbemanning för att komma tillrätta med personalomsättningen. Nettokostnaderna för utbetalt bistånd, även kallat försörjningsstöd, har minskat marginellt vilket beror på minskat inflöde och minskat antal hushåll.

MÅL OCH INRIKTNING

Vuxenutbildning

Måluppfyllelsen inom vuxenutbildningen har överlag varit god. 94 procent av alla SFI-studerande fick godkända betyg. Inom grundläggande vuxenutbildning klarade 98 procent av de studerande sina kurser, Motsvarande resultat inom gymnasiala vuxenutbildningen uppgick till 86 procent. Inom de yrkeshögskoleutbildningar som kommunen an-

HÄNDELSER AV BETYDELSE

Vuxenutbildning

Under året gjordes en ny upphandling av vuxenutbildningen tillsammans med fyra andra södertörnskommuner. Det nya avtalet gäller från och med 1 juli 2015. Antalet sökande till grundläggande och gymnasiala vuxenutbildningen är fortsatt högt, och trots tillskott av extra medel kan inte alla sökande till gymnasiala vuxenutbildningen antas.

Antalet studerande på SFI har ökat under 2015, Vuxenutbildningen ansökte hos statliga Yrkeshögskolemyndigheten om rätten att anordna utbildningar inom bristyrken i regionen, fyra av sex utbildningar beviljades.

Arbetsmarknad och försörjning

Under 2015 har nya arbets sätt införts för personer med rehabiliteringsbehov som är beroende av försörjningsstöd. Specifika metoder och modeller har utarbetats för att erbjuda sammanhållet stöd utifrån individuella behov i samverkan med andra aktörer så som Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan. Arbetet fortsätter under 2016.

Under 2015 var det färre personer än uppsatt mål som avslutade etableringsprogrammet utan att nå egen försörjning.

Verksamheten på försörjningsstöd arbetar strategiskt för att rekrytera och behålla personal, bland annat med en strukturerad introduktionsutbildning för nyanställda och rekrytering genom sociala medier.

Under året har Södertälje kommun tillsammans med Arbetsförmedlingen beviljats ESF-medel för att driva arbetsmarknadsprojektet MAP2020. Syftet med MAP 2020 är att stötta människor som står långt ifrån arbetsmarknaden att hitta nya vägar till försörjning. Projektet startar upp med deltagare den 1 mars 2016.

FRAMTIDSBEDÖMNING

Vuxenutbildning

Regeringen har föreslagit en utökad rätt till behörighetsgivande studier på vuxenutbildningen. Det innebär att alla vuxna ska ha rätt till utbildning på Komvux på gymnasial nivå för att få grundläggande behörighet till högskolestudier, motsvarande behörighet till yrkeshögskolan samt till särskild behörighet till högskolestudier. Detta är mycket positivt då söktrycket till vuxenutbildningen i Södertälje är högt. Kommunen måste dock få full ekonomisk kompensation från staten för att kunna bemöta behovet av utbildning som finns hos medborgarna.

Från och med den 1 juli 2016 tillämpas ändringarna i Utbildning i svenska för invandrare, som inte längre ska vara en egen skolform inom skolväsendet utan ska ingå i skolformen kommunal vuxenutbildning. Förändringen innebär större krav på tillgång till studie- och yrkesvägledare samt att individuella studieplaner upprättas för varje elev inom kommunal vuxenutbildning och särskild utbildning för vuxna.

Avtalet med leverantören av SFI löper ut vid årsskiftet 2016/2017, utan möjligheter till vidare förlängningar. En ny upphandling kommer därför att initieras i början av 2016.

Arbetsmarknad och försörjning

Under våren 2016 startar MAP 2020, ett arbetsmarknadsprojekt som delvis är finansierat av Europeiska socialfonden. MAP2020 kommer att pågå i tre år och riktar sig till personer som behöver stöd för att kunna komma ut på arbetsmarknaden. Projektet är ett samarbete mellan kommunen, Telgekoncernen och Arbetsförmedlingen.

Arbetsmarknaden är just nu god i hela Stockholms län. Enligt Arbetsförmedlingens prognos kommer många nya arbetstillfällen att skapas under 2016. Då befolkningen samtidigt ökar väntas arbetslösheten dock ligga kvar på samma nivå som under 2015 i länet, vilket innebär att behovet av försörjningsstöd inte väntas förändras radikalt. En stor del av personerna som har försörjningsstöd står också långt ifrån arbetsmarknaden. Det kan röra sig om behov av rehabiliterande och motiverande insatser eller behov av förbättrade kunskaper i svenska språket. Ett viktigt arbete framöver är att anpassa arbetsmarknadsinsatserna till målgruppens behov samt att verka som en kompletterande aktör till Arbetsförmedlingen.

I Södertälje finns många barnfamiljer som har haft försörjningsstöd under lång tid. Forskning visar att detta har en negativ effekt på bland annat barnens hälsa. Ett av verksamhetens fokus under 2016 är att arbeta för att synliggöra och ta hänsyn till barnens perspektiv i dessa familjer.

Stort fokus läggs på ESF-projektet MAP2020, där genomförandefasen startar i mars 2016.

Till följd av höjda arbetsgivaravgifter för unga kommer både feriepraktik och köp av tjänster från Telge Tillväxt påverkas. Antingen genom högre kostnader eller lägre volymer av deltagare och/eller köp av tjänster. Under våren 2016 genomförs en pilotundersökning gällande sociala klausuler i upphandlingar. Efter utvärdering kommer förtydligade riktlinjer att presenteras. ■

Omsorg om barn, ungdomar och vuxna

Verksamhetstal	2013	2014	2015
Nettokostnad totalt mkr			
Barn och ungdomsvård	193	205	221
Vuxenvård, missbruk	60	68	70
<i>Barn och ungdomar</i>			
Antal placerade barn/ ungdomar totalt	217	228	310
<i>Varav</i>			
Antal barn familjehem	99	103	102
Antal barn jourhem	89	90	177
Antal barn institution	29	35	31
Antal vård dygn totalt	66211	74005	90538
<i>Varav</i>			
Vård dygn familjehem	38288	42022	48076
Vård dygn jourhem	15139	19437	29362
Vård dygn institution	12784	12546	13100
<i>Vuxenvård missbruk</i>			
Antal placerade i familjehem/institution	29	20	21
Vård dygn institution	2091	3582	3948

EKONOMISK ANALYS

Vuxenvård – missbruk

Inom vuxenvården missbruk har nettokostnaderna ökat med 3 procent. Ökningen beror till stor del på ökade personalkostnader då man utökat verksamheten med två Lotsar och en anhörigkonsulent, som arbetar med anhöriga till personer med missbruksproblematik.

Barn och ungdomsvård

Inom barn och ungdomsverksamheten har nettokostnaderna ökat med 8 procent. Det beror delvis på ökade personalkostnader, då en utökning av verksamheten skett. Verksamheten har även ökat kostnaderna för externa placeringar på grund av ökat inflöde och en kraftig kostnadsökning per dygn för familjehems- och jourhemsplaceringar som beror på en stor efterfråga i hela landet. Antalet vård dygn har ökat med 22 procent. Den stora ökningen beror främst på att ensamkommande barn inte kan särskiljas ur volymerna.

MÅL OCH INRIKTNING

Barn- och ungdomsvård

Verksamheten har under 2015 arbetat med att minska de externa placeringarna främst genom nya öppenvårdsinsatser och förebyggande arbete.

Under året har verksamheten även arbetat med att stärka barnperspektivet och synliggöra barn och ungdomars delaktighet i utredningsarbetet. 93 procent av alla barn har kommit till tals i utredning och insats, vilket är bättre än målnivån på 80 procent som var uppsatt.

Vuxenvård – missbruk

Antalet vård dygn externt har ökat med 10 procent. Det är endast, när det föreligger speciella behov, som inte kan tillgodoses på hemmaplan, som externa boendeplaceringar görs. Antal vård dygn enligt Lagen om vård av missbruk i vissa fall har dock minskat.

Verksamheten har under året arbetat med att förbättra samverkan mellan myndighet och öppenvård för att snabbt erbjuda den sökande motivations- eller behandlingsinsatser. Detta har lett till att en större andel har motiverats att fullfölja insats.

HÄNDELSE AV BETYDELSE

Barn- och ungdomsvård

Under 2015 har antalet anmälningar, ansökningar och yttranden inom barn och ungdomsvården ökat med 6 procent. Majoriteten av alla anmälningar kommer från polis och skola och avser till stor del oro för barn och ungdom, kriminalitet och barnmisshandel. Under året har utveckling av nya insatser i öppna former skett med syfte att minska anmälningar och placeringar. En av insatserna är Krisstöd, som arbetar med barn på Barnahus och deras familjer. Syftet är att erbjuda akut krisstöd till alla barn och deras föräldrar/närstående i samband med polisutredning vid misstänkt våld/övergrepp mot barn.

Utbildningsinsatser, främst för socialsekreterare, har genomförts under 2015 med medel från Socialstyrelsen. Utbildningsinsatser kommer att fortsätta under 2016.

Vuxenvård – missbruk

Inom öppenvården har arbetet fortsatt med att utveckla behandlingsprogrammen och innehållet i de ”öppna grupper” som arbetar motiverande. Till den öppna gruppen kan man komma utan tidsbeställning eller biståndsbeslut och få information, stöd och rådgivning kring sin missbruksproblematik. Besökare, som önskar, får också hjälp att söka insatser hos en socialsekreterare.

FRAMTIDSBEDÖMNING

Barn- och ungdomsvård

Barn och ungdomsvården har ett fortsatt ökat inflöde av antalet anmälningar. Det krävs en fortsatt utveckling av insatser i öppna former. Även samverkan med polis, landsting, skola med flera för barn och ungdomar i riskzonen ska fortsätta under 2016.

Under 2016 kommer en Familjecentral man planerat att öppnas i samverkan med Landstinget. Syftet är att arbeta förebyggande och förbättra den fysiska och psykiska hälsan för barn i det aktuella området.

Vuxenvård – missbruk

Under 2016 kommer öppenvården att fortsätta arbetet med att utveckla innehållet i insatserna, så att de överensstämmer med de nationella riktlinjerna. Vuxenenheten Missbruk och Barn- och ungdom startar ett pilotprojekt tillsammans för att utveckla rutiner för samutredning i ärenden, där en eller båda föräldrarna har en missbruksproblematik. Samarbetet med Beroendecentrum behöver vidareutvecklas, så att alla klienter, som behöver stöd från båda huvudmännen, genom gemensamma insatser, får sina behov tillgodosedda. ■

Stöd och service till personer med funktionsnedsättning

Verksamhetstal	2013	2014	2015
Nettokostnad totalt mkr	738,2	770,4	801,2
Funktionshinder	666,2	691,8	716,4
Socialpsykiatri	72,0	78,6	84,8

Funktionshinderområdet

Bostad med särsk. serv.

antal vuxna	370	387	395
Varav extern regi	229	236	239

Totalt antal personer i

daglig verksamhet	540	525	493
Varav extern regi	259	237	230

Antal personer med

personlig assistans	245	280	265
---------------------	-----	-----	-----

Socialpsykiatri

Antal vård dygn boenden	16 759	17 015	18 620
Varav extern regi	1 697	2 883	3 145

EKONOMISK ANALYS

Den totala nettokostnaden för funktionshinderområdet uppgår till 801,2 mkr vilket motsvarar en ökning med 4,0 procent jämfört med 2014.

Inom verksamhetsområdet LSS har nettokostnaden ökat med 4,1 procent. Nettokostnadsökningen beror främst på ökade kostnader för externa köp av bostad med särskild service samt korttidsplatser.

Inom verksamhetsområdet SoL har nettokostnaden mellan år 2014 och 2015 minskat marginellt med 0,4 procent.

Inom socialpsykiatrin har nettokostnaden mellan 2014 och 2015 ökat med 7,9 procent. Ökningen beror främst på ökade kostnader för externa placeringar.

MÅL OCH INRIKTNING

Arbetet under året har präglats av brukarfokus. Under 2015 har funktionshinderområdet fortsatt arbeta med att implementera nya arbetssätt och metoder för att öka brukarinflytande.

FOTO: SCANDINAVISJÖREN WIKLUND

Alla enheter har metodombud i syfte att öka personalens engagemang och utveckla arbetsmetoder för att förstärka brukarnas möjlighet till inflytande och delaktighet. Förberedelser för att införa delaktighetsmodellen har startat, vilket är en samarbetsmodell för personal och brukare. Små grupper av brukare träffar personal tillsammans med en samtalsledare för att prata om frågor som finns. Ett arbete med att förtydliga vad barnperspektivet och FN:s konvention om barnets rättigheter och vad det innebär har också påbörjats.

Kompetenshöjande åtgärder har genomförts inom LSS handläggning gällande lagstiftning, rättspraxis, förhållningssätt, brukarperspektiv och barnperspektiv. Fokus har legat på ett professionellt förhållningssätt och att säkerställa den enskildes delaktighet och inflytande. Myndigheten har arbetat aktivt med förbättring och ut-

veckling av samverkansprocesser, exempelvis när brukaren går från barn till vuxen, samarbete med landstinget genom samordnade individuella planer och tätare samarbete med Försäkringskassan. Antalet handläggartjänster har även utökats.

HÄNDELSER AV BETYDELSE

Funktionshinderområdet

Södertälje har fått sin första kommundoktorand, tjänsten är ett samarbete mellan kommunen och Ersta Sköndal högskola och ska fortgå till år 2020. Syftet är att öka kopplingen mellan teori och praktik. I fokus står inflytande vilket kommundoktoranden ska undersöka både inom handläggning och också utförande.

Ett gemensamt arbete har inletts tillsammans med Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan för att inkludera unga människor med funktionsnedsättning i arbetslivet. Kommunen har via Samordningsförbundet tecknat en överenskommelse gällande övergången från gymnasiesärskolan till arbetslivet. Ett samordnat program för gymnasiesärskolans har tagits fram och syftet är att avgångseleverna ska vara väl förberedda så att de snabbt kan gå vidare till en sysselsättning som är anpassad efter den enskildes behov.

Från och med den 1 oktober 2015 övertog kommunerna i Stockholms län hälso- och sjukvårdsansvaret i boende med särskild service och daglig verksamhet enligt LSS. Läkarinsatserna påverkas inte utan fortsätter vara landstingets ansvar. Förändringen avser basal hemsjukvård, inklusive enstaka hembesök och primärvårdsrehabilitering, i bostad med särskild service och daglig verksamhet enligt LSS. Även förskrivning och kostnadsansvar för vissa hjälpmedel till målgruppen ingår. För att möta det nya ansvaret har kommunen skapat en ny organisation med ett LSS team bestående av sjuksköterskor, arbetsterapeut och fysioterapeut.

LSS teamet ansvarar för bostad med särskild service och daglig verksamhet i kommunal regi och i den externa regin. Vissa leverantörer har valt att, genom avtal med kommunen, driva hälso- och sjukvård med egna sjuksköterskor.

Socialpsykiatri

Under 2015 har verksamheten fokuserat på att samordna insatser för de personer som har stöd från olika aktörer. Samordningen syftar till att göra livet enklare för brukaren och att säkerställa att samhällets resurser används på bästa sätt.

Under 2015 har utbildningsinsatser kring neuropsykiatriska diagnoser genomförts.

FRAMTIDSBEDÖMNING

Antal personer som har behov av bostad och daglig verksamhet enligt LSS förväntas plana ut de kommande åren. Målgruppen med autismspektrumtillstånd har trendmässigt hittills ökat och bedömningen är att den kommer att fortsätta öka.

En viktig och stor utmaning på sikt blir att tillmötesgå dessa nya och tilltagande behov. Kommunen har omorganiserat stödet gentemot målgruppen för att bättre tillgodose de enskildes behov men frågan behöver fortsatt följas.

Dagens höga tempo inom digitalisering och hjälpmedelsutveckling öppnar upp för stora möjligheter. Verksamhet för funktionshinderområdet kommer att se över behovet av teknologiska lösningar för att möta den snabba utvecklingen.

I omsorgsverksamhet där hjälpmedel är en självklar del av vardagen kan nya teknologiska förutsättningar skapas för att både bibehålla och utveckla självständighet och upplevd trygghet.

Socialpsykiatri

Under 2016 och framåt kommer allt fler personer att bli aktuella för insatser inom området arbetsrehabilitering. Det beror till stor del på att allt fler personer med neuropsykiatriska diagnoser blir aktuella inom socialpsykiatrin. Många är unga och har behov av insatser som så småningom kan leda till arbete eller studier. ■

Äldreomsorg

Verksamhetstal	2013	2014	2015
Nettokostnad	626	624	641
Boende i vård- och omsorgsboende	503	504	517
<i>Därav</i>			
- egna lägenheter för permanent boende	410	400	410
- entreprenad	71	71	65
- externa	22	33	42
Antal hemtjänsttimmar	818 373	646 553	591 281

EKONOMISK ANALYS

Den totala nettokostnaden för äldreomsorg har ökat med 17,0 mkr, en ökning motsvarande 3 procent. Denna ökning kan delvis härledas till att den kommunala hemtjänsten i egen regi ökade sin bemanning i samband med att kommunen minskade antalet externa utförare och övergick från Lagen om valfrihet (LOV) till Lagen om offentlig upphandling (LOU) i december 2014. Efter hand har det totala antalet hemtjänsttimmar minskat successivt. En översyn av bemanningen kommer att göras under 2016.

Nettokostnadsökningen kan även härledas till att fler personer har haft behov av en vård- och omsorgsplats.

MÅL OCH INRIKTNING

Under 2013 fattades beslut om att införa en lokal värdighetsgaranti för vård- och omsorgsboende, hemtjänst och biståndshandläggning. Garantin omfattar områdena delaktighet, bemötande och trygghet. De uppföljningar som har gjorts, visar att brukarna till stora delar upplever att garantin är uppfylld. De avvikelser som hittats har rättats till.

Regeringen beslutade 2011 om omvårdnadslyftet. Syftet är att stärka både den grundläggande kompetensen samt specialistkompetensen inom äldreomsorgen. Under 2015 har 40 personer, anställda inom kommunens äldreomsorg, genomfört omvårdnadsutbildning.

HÄNDELSER AV BETYDELSE

Vård- och omsorgsboende

Under hösten 2015 stängdes Cederströmska gården och de brukare som bodde där flyttade till Solgläntan. Under 2016 planeras utbyggnad med nio platser på Wijbacken. I boendeplanen som årligen uppdateras, föreslås ytterligare ett boende med ett 50-tal lägenheter planeras till år 2017.

Trygg och säker hemgång

För att komma till rätta med eventuella brister i vårdkedjan och skapa goda förutsättningar för de äldre som skrivs ut från hälso- och sjukvården startades under året teamet "Trygg och säker hemgång". Syftet är att få en bättre behovsbedömning. Behovet av omvårdnad i hemmet kan initialt vara stort för att sedan minska över tid.

Stimulansmedel för ökad bemanning

Under perioden 2015–2018 satsar regeringen på att öka bemanningen inom äldreomsorgen i syfte att skapa ökad trygghet och kvalitet för den enskilde. 2016 får Södertälje kommun 14,7 mkr. Intentionen är att äldreomsorgen ska öka sin bemanning i den omfattning som stimulansmedlen medger.

Digitala trygghetslarm

Under hösten 2015 infördes digitala trygghetslarm och samtliga brukare har bytt ut sina larm.

FRAMTIDSBEDÖMNING

Ökad andel äldre

Enligt befolkningsprognosen ökar de äldres andel av kommunens totala befolkning. Den demografiska förändringen kommer att medföra att allt fler personer kommer att behöva äldreomsorgens insatser under de närmaste åren.

Digitalisering

För att klara den ökande efterfrågan på äldreomsorg kommer bland annat ny teknik att behöva utvecklas. Södertälje kommun deltar tillsammans med flera andra aktörer i ett projekt som ägs av Stockholms stad. Projektet Stockholm Digital Care sträcker sig över fem år. Syftet är att utveckla digitala produkter och tjänster, specifikt utformade för äldreomsorgen.

Hemtjänsten ska införa ett mobilt arbetssätt, vilket innefattar teknik för planering, tids- och insatsrapportering, nyckelhantering och dokumentation.

ÄBIC (Äldres behov i centrum)

Införandet av ÄBIC (Äldres behov i centrum) påbörjas. ÄBIC är en modell som utvecklats för att skapa förutsättningar för strukturerad vård- och omsorgsdokumentation.

Syftet med ÄBIC är att uppnå ett:

- Behovsriktat och systematiskt arbetssätt

- Gemensamt språk och strukturerad dokumentation
- Bättre underlag för planering och uppföljning

Regeringen säkerställer äldres trygghet dygnet runt
Regeringen har infört en ny bestämmelse i socialtjänstförordningen om tillgång till personal i särskilda boenden. Ändringen innebär ett förtydligande om att det ska finnas tillgång till personal dygnet runt som utan dröjsmål kan uppmärksamma om en boende behöver stöd och hjälp. Den nya bestämmelsen gäller från 15 april 2016. ■

Kultur och fritid

Verksamhetstal	2013	2014	2015
Nettokostnad mkr	183,4	194,6	212,9
Bidrag föreningar mkr	23,9	25,3	26,3
Utlåning bibliotek	334 697	326 134	330 583
Besök konsthall	28 808	21 069	21 697
Elever kulturskola	1 863	1 878	1 840
Besök fritidsgårdar	72 456	74 674	87 242
Besök Torekällberget	121 284	116 492	122 394
Besök program	127 493	146 297	119 605

EKONOMISK ANALYS

Nettokostnaderna för kultur- och fritid har ökat med 9,4 procent jämfört med 2014, samtidigt som de externa intäkterna ökat mer än förväntat under året.

Den främsta anledningen är lokalkostnader som ökat kraftigt i samband med övertagandet av ett antal idrottsanläggningar. Kostnaden för föreningsbidrag ökar också på grund av tillkommande finansiering för särskilda satsningar på barn och unga. Personalkostnaderna ökar genom övertagande av personal från andra kontor.

Nettokostnadernas andel för kultur- och fritid av kommunens totala kostnader har sjunkit från 5,0 procent år 2008 till 4,4 procent år 2015. Andelen kostnader avseende kultur och fritid av kommunens totala kostnader är något under riksgenomsnittet och snittet i Stockholms län.

MÅL OCH INRIKTNING

Kommunfullmäktige har beslutat om fyra mål för kultur och fritid.

1. Variationen inom utbudet för barn och ungdomar ska öka.
2. Flickors deltagande i idrottsaktiviteter ska öka.
3. Andelen Södertäljebor som nyttjar kultur- och fritidsutbudet ska öka.
4. Andelen Södertäljebor som är nöjda med kultur- och fritidsutbudet ska öka.

Utbudet för barn och unga har utökats.

Under året har satsningen på ökade möjligheter till spontanidrott fortsatt och flera konstgräsplaner, en så kallade Mullebana och klättersvampar har bl a tillkommit. Idrott

utan gränser har utökat sin verksamhet och verkar idag i 17 skolor. Futebol da Forca möjliggör att fler unga flickor spelar fotboll. Ung fritid har väsentligt utökat utbudet i samarbete med flera föreningar.

Södertälje International Football cup genomfördes för första gången. Torekällberget genomförde andra upplagan av sin Living History-vecka, 1800-talsveckan.

Programverksamheten på biblioteken utökade sitt utbud för barn och unga. En mobil bioanläggning har införskaffats vilket möjliggör arrangemang med hög kvalitet för barn och unga i hela kommunen.

I övrigt kan nämnas ett utökat samarbete med Kungliga filharmoniska orkestern inom El Sistema, och en utökad satsning på Nova med skapande verksamhet för unga i Lunagallerian.

Flickor deltar mer i idrottsaktiviteter

Antalet unga flickor som deltar i idrottsaktiviteter har ökat med 5,2 procent jämfört med föregående år.

Ett flertal åtgärder bidrar till detta, bland annat administratörsbidraget som gynnar föreningar med flickor, förbättrade förutsättningar för gymnastiken genom att flickor fått tillgång till en hall i Bollhallen, projektet Futebol da forca där tjejer utbildas att leda tjejer samt att ett flertal fritidsgårdar tillsammans med andra aktörer har arrangerat aktiviteter för tjejer med idrottsinriktning. En ridsportutredning har genomförts för att ge bättre förutsättningar för denna tjejdominerade sport.

Hög nyttjandegrad av kultur- och fritidsutbudet

Nyttjandet av kommunens anläggningar har ökat med 8,3 procent under året, samtidigt som antalet föreningsbidragsansökningar också går upp. Fritidsgårdarna har ökat kraftigt med 17 procent fler besökare, och likaså besöken på Torekällberget har ökat med 5 procent.

Biblioteken ökar utlåningen och går därmed mot den nationella trenden med minskade boklån.

Även konsthallen har fler besökare, medan stadsscenens verksamhet minskar något. Likaså en marginell minskning av kulturskolans elever.

Kultur- och fritid är en uppskattad verksamhet

Kommunens stora medborgarundersökning genomfördes av SCB under våren 2015.

Betygen av Nöj Kund Index (NKI) för både kultur och idrott ökar. Enligt NKI ökar kulturen från värde 61 till 62, och idrotten från 53 till 58.

Under året har flera enheter genomfört egna mätningar. Kulturskolans elevenkät visar på en fortsatt hög nöjdhet med verksamheten. Fritidsgårdarnas brukarundersökning 2015, inom ramen för det riksomfattande KEKS-nätverket (Kvalitet och kompetens i samverkan), visar att gårdsbesökarna fortfarande är mycket nöjda. Resultatet för samtliga index låg bättre än snittet för deltagande förvaltningar inom KEKS.

Responserna på den genomförda 1800-talsveckan från besökarna, via besöksenkäter och spontan respons, var väldigt positiv och satsningen uppskattades av både barn och vuxna.

Samarbete stärker verksamheten

Kultur- och fritidsverksamheten är beroende av och inriktad mot att utvecklas genom ökat externt samarbete och finansiering. Även kommuninternt samarbete och gemensam finansiering av projekt som är riktade på både barn och unga samt äldres utveckling har prioriterats under året.

Exempel på lyckade externa samarbetsprojekt under året inkluderar:

- Kungliga filharmoniska orkestern, genom El Sistema, vilket fortsatt och utökats i samarbete med skola och social- och omsorg. Man har dessutom under året erhållit extern finansiering.
- Berättarministeriet, med skivrarverkstad i Luna kulturhus, i samarbete med dess stiftelse och skolan i Södertälje kommun.
- Fritidsgårdarna i Hovsjö och Telgehallen som drivs av externa aktörer.
- Ytterjärna kulturhus som genom avtal med kommunen arbetar för att stärka kulturutbudet i Södertälje.
- Idrott Utan Gränser som under året utvecklats till att omfatta 17 skolor i kommunen.
- Kultur 365, som anordnar kulturaktiviteter för äldre varje dag bland annat genom extern finansiering från kulturrådet.
- Södertälje International Football Cup.

HÄNDELSE AV BETYDELSE/ARRANGEMANG

Kulturskolan sjösatte en ny pedagogisk modell som innebär mer gruppundervisning och fler lektionstillfällen.

Biblioteken genomförde en organisationsförändring för att öka effektiviteten och arbetsglädjen.

På Torekällberget genomfördes den andra "Living History"-veckan, kallad 1800-talsveckan, med syfte att berätta om Södertäljes historia på 1800-talet. Det gav många nöjda besökare, framför allt Södertäljebor.

Södertälje International Football Cup har för första gången genomförts under sommaren med 135 deltagande lag från 15 länder. Arrangemanget är tänkt bli årligen återkommande.

Kringelfestivalen genomfördes igen med ett brett lokalt och nationellt utbud vilket uppskattades av gamla som unga.

Nya Pershagenhallen och Västergård Arena invigdes under året.

FRAMTIDSBEDÖMNING

Under 2016 kommer en ny hall för friidrott och gymnastik att uppföras vid Södertälje IP. Satsningen på spontanidrott kommer fortsätta. Södertälje International Football Cup återkommer. Likaså återkommer Torekällbergets 1800-talsvecka som fortsätter utvecklas.

Biblioteken fortsätter genomföra sin strukturplan som bl a innebär fortsatt satsning på barn och unga.

Ung fritid kommer fortsätta satsa på utveckling av utbudet, ungdomsinflytande och jämställdhetsarbete.

Stadsscenen kommer se över möjligheten att starta en filmfestival.

Konsthallen utvidgar sin programverksamhet. Och en ny extern aktör, Grafikens Hus, kommer att etablera sig i Södertälje och bidra till konst- och kulturlivet.

Arbetet med att ta fram en övergripande strategisk kulturplan och en idrottsplan kommer att påbörjas. Samarbetet med externa parter ska fortsätta utvecklas och är en viktig förutsättning för att hålla en fortsatt hög kvalitet på verksamheterna.

Miljö

Verksamhetstal	2013	2014	2015
Nettokostnad, mkr	6,1	5,8	8,7

EKONOMISK ANALYS

Nettokostnaden har ökat med 44 procent från 2013 till 2015, vilket främst beror på att verksamheten utökades under 2014 då Södertäljes naturskola slogs samman med naturvårdsenheten till ett nybildat Naturcentrum. Den minskade nettokostnaden mellan 2013 och 2014 var en tillfällig effekt av uteblivna personalkostnader på grund av flera längre vakanser.

MÅL OCH INRIKTNING

Avveckling av fossila bränslen

Kommunkoncernen ska bli fossilbränslefri.

Stora utsläppsminskningar har uppnåtts 2015 inom de egna tunga transporter. Kommunen och Telgekoncernen har tankat evolutionsdiesel som innehåller 50 procent förnyelsebar tallolja. Under året har man upphandlat och börjat tanka HVO som är ett fossilfritt drivmedel för tunga transporter.

Telge Energi bygger ut produktionen av solel, och har nu över 500 villaägare som har installerat solpaneler och säljer sitt överskott till bolaget. På detta sätt erbjuder Telge Energi klimatsmarta lösningar som bidrar till utbyggnaden av solkraft i Sverige.

Telge Bostäder har ersatt oljan i den sista oljepannan med biodiesel.

Energieffektiv organisation

Kommunen har i samverkan med Telgekoncernen förstärkt arbetet med energieffektivisering genom att införa en ny standard för källsortering på samtliga skolor och förskolor. Under året har 50 enheter fått den nya standarden "Miljönären" på plats i sina verksamheter.

Södertälje arbetar tillsammans med de övriga Södertörnskommunerna med att samordna kommunens leveranser. Under hösten 2015 har samordnad leverans av livsmedel och kontorsmaterial påbörjats.

Telge Bostäder arbetar systematiskt med modernisering av miljöprogramsområden, där det ingår att sänka energiför-

brukningen genom tilläggsisolering, fönsterbyte, återvinning av värme i frånluft, vattensparåtgärder och ökad täthet av klimatskalet. I pågående projekt ingår sex hus med totalt 262 lägenheter.

Bättre avloppshantering

Andelen kretsloppslösningar i beviljade tillstånd för enskilda avlopp ska årligen öka. Andelen kretsloppslösningar var 43 procent år 2014 och blev 35 procent år 2015. Antalet tillstånd för kretsloppslösningar var ungefär lika många båda åren medan det totala antalet beviljade tillstånd ökade, med traditionella avloppslösningar. Det kan bero på vilken typ av bebyggelse som tidigare fått tillsyn och krav på att åtgärda avloppet. För befintliga hus kan avsteg från kretsloppslösningar komma ifråga om det blir oskäligt dyrt att bygga om WC i husen. Under året har tillsyn på avloppsanläggningar fortsatt inom Mölnboåns avrinningsområde.

Skydd och vård av natur

Kommunen ska öka skyddet av värdefull natur. Ett förslag har tagits fram om ett nytt naturreservat i Brandalsund, vid kusten nordöst om Järna. I Farstanäs naturreservat har skyltning och gränsmarkering blivit klar, och en ny parkeringsplats anlagd. I vården av jätteträdmiljöer har ytterligare några ekmiljöer gallrats fram. Arealen hagmarker har ökat med 2 hektar i Brandalsund och 1,3 hektar i Moraåns dalgång genom att nya marker har restaurerats och stängslats.

Livsmedel – ekologiskt, lokalt odlat, rättvisemärkt

Kommunens inköp av ekologiska och lokalproducerade livsmedel ska öka. Andelen ekologiska inköp har ökat till 56 procent, från 47 procent år 2014. Konceptet "Östersjövänlig mat" är fortsatt grundläggande i måltidsplaneringen. Det innebär en strävan att maten ska vara god och hälsosam, ekologiskt producerad, innehålla mindre kött till förmån för mer grönsaker, baljväxter och fullkorn, samt tillagas på närproducerade råvaror efter säsong.

Andelen svenskt kött år 2015 var 87 respektive 92 procent inom skola och förskola.

Södertälje är med i Fairtrade City och strävar efter att köpa rättvisemärkt. År 2015 var andelen rättvisemärkt kaffe 92 procent, te 50 procent, kakao 72 procent och bananer 72 procent.

HÄNDELSER AV BETYDELSE

Fornbackaskolan fick under hösten Grön flagg-certifikat enligt konceptet från Håll Sverige Rent. Arbetet med att bli certifierade startade år 2013 och nu kunde man gå i mål genom alla elevers delaktighet i miljöarbetet.

Södertälje kommun har i samarbete med Telge Energi etablerat sju laddstolpar för elbilar på olika platser i kommunen. Solceller har installerats på Telges huvudkontor. De har producerat ca 66 MWh el sedan starten i maj.

I november samlades 65 barn från jordens alla hörn till Barnens klimatkonferens (Children's Climate Conference) i Södertälje Stadshus. Barnens diskussioner resulterade i en appell som presenterades för världens ledare vid klimatkonferensen i Paris.

Under året har slittålig asfalt lagts i syfte att minska partikelhalterna i luften vid särskilt utsatta ställen, t.ex. Birkakorset i Södertäljes stadskärna.

FRAMTIDSBEDÖMNING

Det nu aktuella miljöprogrammet löper ut under 2016 och ska revideras under året till en ny version. Arbetet fotsätter med att ta fram en vattenplan, som handlar om hur sjöar, vattendrag och grundvatten ska uppnå god status. En ny VA-plan (om dricksvatten och avlopp) ska antas under året.

Sjön Måsnaren har prioriterats för konkreta vattenvårdsåtgärder. Södertälje kommun ska under 2016 påbörja ett tvåårigt projekt om att förbättra Måsnarens ekologiska status, med stöd av statligt anslag inom lokala vattenvårdsåtgärder (LOVA).

Allt mer fokus läggs på frågor om kemikalier. En kemikalieplan ska tas fram för en giftfri vardagsmiljö. Planen ska omfatta kommunens verksamheter och Telgebolagen. ■

Samhällsbyggnad och offentlig miljö

VERKSAMHETEN OMFATTAR översikts- och detaljplaner, bygglov, kartor, fastighetsbildning, anläggning och drift av kommunala gator och vägar samt skötsel av parker och skogsmark. Även förvaltning, försäljning och exploatering av kommunens egendom ingår i verksamhetsområdet.

Verksamhetstal	2013	2014	2015
Nettokostnad, mkr	131,8	145,20	108,9
Nettokostnad exkl			
exploatering, mkr	173,1	174,5	169,0
Vinterväghållning, kr per kvm	11,32	7,61	9,09
Underhållsbeläggning, kr per kvm	4,7	4,85	6,62
Andel av total gatuyta som underhållits	2%	2%	3%
Energi per ljuspunkt/kWh	503	469	436
Driftkostnad (kr)/ljuspunkt	767	660	675

EKONOMISK ANALYS

Verksamhetens nettokostnad 2015 var 108,9 mkr. Omfattningen av kommunens markförsäljning varierar mellan åren och påverkar nettokostnaden för den sammanlagda samhällsbyggnadsverksamheten. Nettointäkten 2015 var 60,1 mkr varav markfastigheten Venus vid Stortorget stod för 12,3 mkr. Exklusive exploateringsverksamhetens positiva resultat är nettokostnaden 169,0 mkr, en minskning med 3 procent som kan förklaras av något lägre kostnader för vinterväghållningen (18,8 mkr).

Energin per ljuspunkt sjunker i takt med att kommunen byter äldre armaturer mot nya LED-armaturer som har lägre elförbrukning.

Vintern 2014–2015 började inte förrän efter nyår. Trots relativt små mängder snö var det mycket halkbekämpning under första delen av året på grund av stora temperaturskillnader mellan dag och natt. Det var också många utryckningar, för t.ex. sandning. Sammantaget krävde vinterväghållningen jämförelsevis något lägre insatser än mer ”normala” vintrar. Fördelningen av kostnader för vinterväghållning mellan första och andra halvan av året visas i diagram 1.

► Se diagram 1

Det stora intresset för att bygga bostäder i Södertälje håller i sig. Under 2015 inkom 1 397 bygglovsärenden. Det är 21 procent fler än under 2014, då 1 159 ärenden kom in. Det var bland annat bygglovsansökningar för ändrad användning av lokalerna i Snäckviken, ansökan för nya fabriken i Gärtuna (Astra) och ett stort antal ansökningar om bygglov i Glasberga, Björkmossen och Kallfors.

► Se diagram 2

Det finns inga tecken på att intresset för att bygga minskar på grund av konjunkturen. Prioriterat under 2015 har varit att förbättra tillgängligheten för medborgarna per telefon, hemsida och personlig mottagning.

Investeringar

Under 2015 har investeringar genomförts för 100,8 mkr, varav 38,8 mkr är reinvesteringar, 29,0 mkr inom exploateringsverksamheten och 33,0 mkr avser utbyggnad av GC-vägar, Ritorpsleden och Södertälje City i samverkan. Reinvesteringar har gjorts för att förbättra lekpark, parker, gatubelysning och parkeringsplatser. Åtgärder har också genomförts för att öka tillgängligheten samt att förbättra gång- och cykelvägar.

MÅL OCH INRIKTNING

Samhällsbyggnadsverksamheten har till stor del uppnått de mål och inriktningar som kommunfullmäktige satt upp. Kommunfullmäktiges mål anger att svarstiderna inom kommunens verksamheter för samhällsbyggnad och offentlig miljö ska klara lagens krav och kommunens garantitider. Det har också skett.

Medborgarnas uppfattning om Södertälje som en plats att bo och leva i ska förbättras, det gäller t ex kommunikation, bostäder, gator och vägar, gång- och cykelvägar, trafiksäkerhet och parker.

SCB:s medborgarundersökning våren 2015 visar ett bättre resultat än den tidigare som gjordes 2013. Medborgarnas ”betyg” på arbetsmöjligheter, utbildningsmöjligheter, kommunikation, kommersiellt utbud, fritidsmöjligheter och trygghet har utvecklats positivt sedan 2013. Samtliga

FOTO: POINTUS ABRE

områden får ett något bättre betyg än 2013 utom bostäder som har försämrats kontinuerligt sedan 2011. En utveckling som delas av flertalet kommuner i Stockholms län. Även betyget för gång- och cykelvägar, gator och vägar, renhållning och sophämtning har förbättrats.

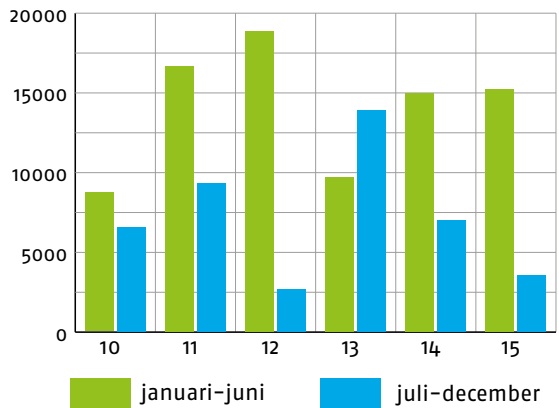
Svarstider bygglov:

Enligt Plan- och bygglagen ska beslut i bygglovsärenden meddelas inom 10 veckor efter det att remissförfarandet är avslutat. Under 2014 har 93 procent fått svarsbesked inom Plan- och bygglagens 10-veckorsgaranti. Det är 2 procentenhet högre andel än 2014 trots att antalet ärenden var fler. Under 2015 inkom 1 397 bygglovsärenden som är 21 procent fler än under 2014.

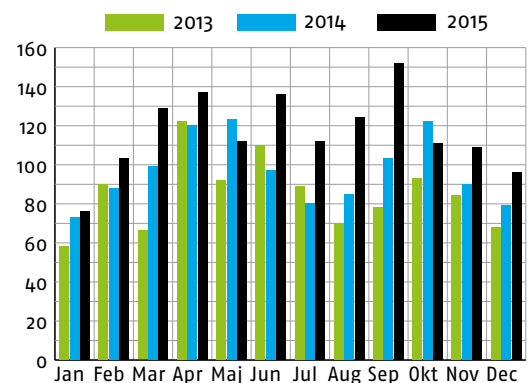
Svarstider planbesked:

Under 2015 har 47 förfrågningar om planändring/planbesked inkommit. Planbeskeden ska enligt plan- och bygglagen besvaras inom fyra månader. Av dessa förfrågningar har 44 fått planbesked i tid och övriga har fått besked att frågan måste utredas innan svar ges.

1 Vinterväghållning – fördelning vår och höst

2 Inkomna ärenden bygglov 2013–2015

Svarstider markupplåtelse:

Målet för tjänstegarantin som avser remisser från polisen om lämpligheten i att upplåta mark är att kontoret ska besvara 80 procent inom garantitiden 5 dagar. Under 2015 har 123 remissförfrågningar inkommit från polisen och kontoret har svarat på samtliga remisser och 87 procent lämnades inom de 5 arbetsdagar som tjänstegarantin anger. Det är en bit över målet 80 procent.

Mark för företagsetablering

Ytan kommunägd mark för företag har minskat med 6,2 hektar jämfört med 2014. Under året har kommunen sålt 7 hektar mark bland annat i Moraberg (ICA och Bitema) och Vasa.

Vid årets slut är ytan planlagd mark 42,6 ha och ytan etableringsklar mark är 20,2 vilket innebär att målet är uppnått.

I framtiden blir Almnäs kommunens stora område för företagsetableringar. Tre detaljplaner har antagits under

2015 varav två är kommunens. En av dessa är överklagad. Tillsammans ger detaljplanerna drygt 80 hektar ny företagsmark i Almnäsområdet.

Antalet nytilkomna bostäder per år ska öka

Under 2015 har 255 nya bostäder inrapporterats; 203 i småhus och 52 i flerbostadshus. De nya bostäderna finns huvudsakligen i Glasberga sjöstad, Ritorp och i kv. Lejonet. Under 2014 färdigställdes 402 bostäder vilket är det högsta antalet sedan 1991. 2015 är ett mellanår då flera projekt dragits igång men färre bostäder har färdigställts. Under 2016 bedöms 400 bostäder bli färdiga och 2017 närmare 600 bostäder.

HÄNDELSER AV BETYDELSE

Dialog om trivsel och trygghet

Under Kringelfestivalen i augusti hade samhällsbyggnadskontoret åter igen dialog med södertäljeborna. Inom ramen för utvecklingsarbetet Södertälje city – i samverkan ville kommunen veta om södertäljeborna trivs och känner sig trygga i centrum. Tusentals besökte vårt tält och många av dem lämnade sina synpunkter. Många synpunkter handlade om mötesplatser, andra om vikten av en ren och fin stad. I tältet fanns chefer från olika kommunala verksamheter, politiker från alla partier och andra medarbetare.

Arkeologer grävde ut kvarteret Venus

Under två och en halv månad grävde arkeologer ut kvarteret Venus inför byggstarten av NCC:s bostadshus. Arkeologerna hittade en mängd olika fynd. Det mest anmärkningsvärda är en skärva ostindiskt porslin från 1700-talet, ett mynt från 1766 samt en äldre skridsko av ben, en så kallad islägg. I det sydöstra hörnet av undersökningsområdet samsas rester efter flera hus – minst fyra generationer av husgrunder och källare. Utgrävningarna lockade många besökare, både skolklasser och andra södertäljebor.

Första spadtaget för bostäder i kvarteret Venus

I september togs första spadtaget för NCC:s bostadshus i kvarteret Venus. På ett av Södertäljes bästa lägen, bakom Gamla rådhuset – ett stenkast från kanalen, gågatan och kollektivtrafik – bygger NCC 42 bostadsrätter och 300 kvadratmeter butiker i gatuplanet. Bostadshuset är det första bostadsbygget i stadskärnan inom ramen för Södertälje city – i samverkan.

Ny avfallsplan antagen

I början av februari antog kommunfullmäktige den nya avfallsplanen. Den ska gälla fram till 2020. Planen är ett verktyg för att minska avfallsmängderna, öka återvinningen och

förebygga nedskräpning. Den årliga uppföljningen av planen ger också en bild av hur avfallsarbetet utvecklas över tid, vilka mängder som uppstår i kommunen och hur avfallet tas omhand. En annan viktig del är att öka kunskapen hos samtliga aktörer. Tillsammans med Telge Fastigheter och Telge Återvinning har kommunen med utbildningskontoret startat upp utvecklingsprojekt "miljönären", som har fokus på barn och ungdomar. Projektet drivs på kommunens skolor där sopkärlen har fått olika färger för att barnen lättare ska känna igen vart skräpet ska slängas.

Södertälje bra på att hålla rent

Föreningen Håll Sverige Rent rankade Södertälje som den åttonde bästa kommunen i Sverige för sitt förebyggande arbete mot nedskräpning. Rankingen baseras bland annat på antalet skräpplockare och på kommunens förebyggande arbete i frågan.

Årets byggnad och årets renovering

Varje år utnämner Södertälje kommun och Södertälje Byggnadsförening Årets Byggnad och Årets Renovering. Syftet med utmärkelserna är att lyfta fram god modern arkitektur och hållbart byggande samt uppmuntra till varsam renovering i Södertälje. 2015 fick två byggnader i centrala Södertälje utmärkelserna. Årets byggnad blev Brf Gräshoppan vid Doktor Martingatan. Årets renovering tilldelades Uranus vid Nygatan/Järnagatan.

Ny bilpolicy för kommunens fordon

En ny bilpolicy med riktlinjer för en mer hållbar fordonsflotta i kommunen/koncernen.

FRAMTIDSBEDÖMNING

- Kommunen fortsätter att utveckla Stadskärnan genom Centrum i samverkan:
- Utreda olika trafiklösningar och vilka investeringsbehov och parkeringslösningar som varje alternativ kräver med hjälp av en trafikmodell/verktyg för att simulera fram de olika lösningarna
- En samordnad parkeringsstrategi för centrum och övriga tätorten.
- Utbyggnaden och sammanlänkandet av gång- och cykelvägnätet fortsätter.
- Beslut ska fattas om en ny VA-plan för kommunen/koncernen. ■

ETT STENKAST FRÅN KANALEN,
GÅGATAN OCH KOLLEKTIVTRAFIK BYGGS
DET 42 BOSTADSRÄTTER OCH 300
KVADRATMETER BUTIKER I GATUPLANET

03

VÅRA RÄKENSKAPER

Resultaträkning, kommunkoncernen	88
Kassaflödesanalys, kommunkoncernen	88
Balansräkning, kommunkoncernen	89
Driftsredovisning, kommunen	90
Driftsredovisning, kommunkoncernen	91
Investeringsredovisning, kommunen	92
Investeringar, kommunens bolag	93
Noter till resultat- och balansräkning	94
Redovisningsprinciper	106
Revisionsberättelse	108
Ordlista	110

88 VÅRA RÄKENSKAPER

RESULTATRÄKNING, MKR

	Not	Koncernen*		Budget	Kommunen	
		2015	2014	2015	2015	2014
Verksamhetens intäkter	1	5 887,5	6 314,3		1 002,0	881,0
Verksamhetens kostnader	2	-9 414,1	-9 809,2	-4 900,2	-5 852,5	-5 601,0
Avskrivningar	3	-591,3	-588,1	-95,0	-96,2	-98,4
Verksamhetens nettokostnad	4	-4 117,9	-4 083,0	-4 995,2	-4 946,7	-4 818,4
<i>Därav jämförelsestörande poster</i>	5	102,5	-21,3		118,3	31,8
Skatteintäkter	6,8	3 387,2	3 210,6	3 406,2	3 387,2	3 210,6
Generella statsbidrag och utjämning	7,8	1 656,2	1 609,8	1 637,2	1 656,2	1 609,8
Finansiella intäkter **	9	37,0	173,2	55,8	328,2	478,9
Finansiella kostnader**	9	-311,4	-367,2		-272,3	-364,6
<i>Därav jämförelsestörande finansiell post</i>	32	0,3	129,1		0,3	-0,8
Resultat efter finansiella poster		651,1	543,4	104,0	152,6	116,3
Skatt och minoritetsandel	2	-103,2	-89,8			
Årets Resultat	10, 25	547,9	453,6	104,0	152,6	116,3

* Koncerninterna ekonomiska förhållanden framgår av not 34 ** Intäktsräntor swap har nettats mot kostnader swap i efterhand 2014

KASSAFLÖDEANALYS, MKR

Årets verksamhet	Not	Koncernen		Budget	Kommunen	
		2015	2014	2015	2015	2014
Årets resultat		547,9	453,6	104,0	152,6	116,3
Avskrivningar	3	591,3	588,1	95,0	96,2	98,4
Nettoreavinst/förlust imateriella anläggningstillgångar	11	0,2	1,4		0,0	
Nettoreavinst/förlust materiella anläggningstillgångar	11	-1,7	41,6	-5,0	-17,5	-10,1
Nettoreavinst/förlust finansiella anläggningstillgångar	11	-1,0	-130		-1,0	
Utrangeringar		0,4	0,4		0,4	0,4
Omklassificering		-0,9	-3,6		0,5	
Förändring kapitalbindning	13	105,5	209,3	21,2	-72,4	215,0
Upplösning statlig infrastruktur		-1,0	-1,2		-1,0	-1,2
Förändring avsättningar pensioner inkl löneskatt	26	137,7	72		39,1	16,9
Kassaflöde från verksamheten		1 378,4	1 231,6	215,2	196,9	435,7
Investeringsverksamhet						
Investeringar i materiella anläggningstillgångar		-925,3	-925,8	-203,3	-128,9	-154,6
Investeringsbidrag materiella anläggningstillgångar					22,1	9,3
Investeringar i immateriella anläggningstillgångar		-1,9	-0,8		-0,7	-0,8
Leasing		-8,3	-3,2		-8,3	-3,2
Försäljningar	12	56,1	212	10,0	19,2	10,3
Kassaflöde från investeringsverksamheten		-879,4	-717,8	-193,3	-96,6	-139,0
Medelsbehov att finansiera		499,0	513,8	21,9	100,3	296,7
Finansiering						
Upplåning/amortering	14	-315,4	-617,7	99,9	-299,0	-609,4
Förändring långfristig fordran mm		-94,3	222,4	-121,8	279,4	523,3
Förändring av likvida medel		89,3	118,5	0,0	80,7	210,6

BALANSRÄKNING, MKR

TILLGÅNGAR	Not	Koncernen		Kommunen	
		2015	2014	2015	2014
Anläggningstillgångar					
Immateriella anläggningstillgångar	15	36,1	39,0	7,7	15,4
Materiella anläggningstillgångar					
Mark och byggnader	16,17,19	11 413,3	11 099,5	1 114,1	1 051,7
Maskiner och inventarier	18,19	2 836,0	2 830,7	149,3	167,1
Leasingtillgångar		577,6	603,8	15,0	11,6
Bidrag till statlig infrastruktur	20	18,7	28,2	18,7	28,2
Finansiella anläggningstillgångar*	21	637,9	531,7	12 483,2	12 754,6
S:a anläggningstillgångar		15 519,6	15 132,9	13 788,0	14 028,6
Omsättningstillgångar					
Exploatering		90,2	75,4	90,2	75,4
Förråd		149,6	139,6	2,2	2,5
Fakturafordringar	22	561,5	609,0	54,5	47,6
Övriga fordringar	23	682,7	919,3	316,9	358,7
Kassa Bank	24	423,4	334,1	370,2	289,5
S:a omsättningstillgångar		1 907,4	2 077,4	834,0	773,7
S:a TILLGÅNGAR		17 427,0	17 210,3	14 622,0	14 802,3
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER					
Eget kapital					
Eget kapital exkl avsatta medel		2 624,6	2 171,0	3 052,0	2 928,8
Social Fond				24,0	24,0
Medel utsatta stadsdelar				6,4	13,3
Årets resultat		547,9	453,6	152,6	116,3
S:a eget kapital	25	3 172,5	2 624,6	3 235,0	3 082,4
Avsättningar					
Pensioner	26	425,8	393,7	303,1	273,4
Pensioner förtroendevalda politiker kommunen		21,5	19,7	21,5	19,7
Uppskjuten skatt/löneskatt*		489,2	389,9	78,7	71,1
Övriga avsättningar		93,7	89,1		
Skulder					
Långfristiga lån	27, 28	8 897,9	9 298,9	8 897,9	9 298,9
Långfristiga skulder	29	391,0	439,7	2,6	2,9
Långfristig leasingkund		567,3	587,1	10,6	8,3
Investeringsbidrag		84,2	64,4	84,2	64,4
Kortfristiga lån	28,30	1 248,2	1 113,8	1 200,9	1 102,1
Kortfristiga skulder	31	2 008,3	2 163,2	782,2	875,0
Kortfristig leasingkund		27,4	26,2	5,3	4,1
S:a skulder		13 224,3	13 693,3	10 983,7	11 355,7
S:a EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER		17 427,0	17 210,3	14 622,0	14 802,3
Ställda panter och ansvarsförbindelser					
Soliditet (%)	33	18,2%	15,3%	22,1%	20,8%

DRIFTSREDOVISNING, MKR | KOMMUNEN

Nämnd	Kostnader	Intäkter	Kommunbidrag Förmedl.bidrag	Resultat	Budgeterat resultat
Järna kommunalnämnd, Järna	216,2	32,4	185,9	2,1	0,0
Hölö-Mörkö kommunalnämnd	99,2	11,2	89,6	1,6	0,0
Vårdinge-Mölnbo kommunalnämnd	43,5	1,7	44,4	2,6	0,0
Enhörna kommunalnämnd	89,0	17,9	68,3	-2,8	0,0
S:a kommundelar	447,9	63,2	388,2	3,5	0,0
Arbetslivsnämnd	187,5	99,1	90,5	2,1	0,0
Omsorgsnämnd	827,2	113,1	700,9	-13,2	0,0
Socialnämnd	801,2	100,4	678,3	-22,5	
Äldreomsorgsnämnd	727,4	153,2	563,2	-11,0	0,0
Överförmyndarnämnd	9,4	1,4	8,4	0,4	0,0
Utbildningsnämnd	2 155,6	232,0	1 911,2	-12,4	0,0
Kultur- och fritidsnämnd	232,0	33,8	194,1	-4,1	0,0
Stadsbyggnadsnämnd	48,2	36,7	14,3	2,8	0,0
Miljönämnd	23,4	13,2	10,5	0,3	0,0
Teknisk nämnd	251,8	146,8	104,2	-0,8	0,0
KS/kommunstyrelsens kontor	280,6	36,0	255,2	10,6	0,0
KS/politisk ledning	71,0	0,2	68,9	-1,9	0,0
Revision	1,9		2,1	0,2	0,0
S:a facknämnder	5 617,2	965,9	4 601,8	-49,5	0,0
Centrala poster	122,1	5 311,7	-4 990,0	199,6	104,0
Interbanken	265,8	264,8		-1,0	
S:a före extraordinära poster	6 453,0	6 605,6	0,0	152,6	104,0

DRIFTSREDOVISNING, MKR, KOMMUNKONCERNEN

	Rörelsens intäkter	Resultat efter finansiella poster	Årets Resultat	Tillgångar	Avkastning på eget kapital %	Soliditet %
SÖDERTÄLJE KOMMUNKONCERN	10 930,9	651,1	547,9	17 427,0	21%	18,2%
<i>varav skatteintäkter och stadsbidrag</i>	5 043,4					
Södertälje kommun	6 045,4	152,6	152,6	14 622,0	4,7	22,1%
<i>varav skatteintäkter och stadsbidrag</i>	5 043,4					
Koncernen Södertälje Kommuns						
Förvaltnings AB	5 409,2	491,9	383,1	14 037,5	33,2%	11,9%
<i>varav</i>						
Södertälje Kommuns Förv. AB	0,0	-31,0	0,0	2 313,1	neg	42,5%
Avgår: koncernelimineringar		0,1	0,0	-3 263,1		
Delsumma Telge-gruppen	5 409,2	522,8	383,1	14 987,5	18,6%	20,0%
<i>varav</i>						
Telge (i Södertälje) AB	93,7	-27,1	-0,5	2 127,0	neg	42,5%
Telge Energi-koncernen	913,1	60,8	0,0	437,7	182,5%	7,6%
Telge Nät AB	1 073,3	194,4	236,1	3 422,5	26,5%	24,9%
Telge Kraft-koncernen	1 859,4	22,1	-0,1	468,0	95,4%	4,9%
Telge Återvinning	182,9	16,3	-2,8	227,1	41,5%	16,7%
Telge Bostäder AB	758,1	111,2	71,9	4 175,5	6,7%	40,4%
Telge Fastigheter-koncernen	810,1	111,5	39,0	5 464,6	29,4%	7,3%
Södertälje Hamn AB	83,1	-7,7	0,0	180,4	neg	6,9%
Tom Tits Experiment AB	63,8	3,0	0,0	30,2	24,0%	40,8%
Telge Hovsjö AB	139,0	-15,3	0,0	523,3	neg	5,6%
Telge Inköp AB	32,2	12,1	0,0	17,1	604,1%	11,7%
Telge Almnäs AB (vilande)	0,0	0,0	0,0	1,0	-	-
Telge Miljöteknik AB (vilande)	0,0	0,0	0,0	0,1	-	-
Telge Hamn AB	2,2	-2,0	0,0	152,3	neg	0,1%
Telge Tillväxt i Södertälje AB	17,1	-2,9	0,0	7,1	neg	28,0%
Telge Dotterbolag AB (vilande)	0,0	0,0	0,0	0,1	-	-
Avgår: koncernelimineringar	-618,8	46,4	39,5	-2 246,5		
Delägda bolag						
Söderenergi AB 42%	488,0	8,6	14,2	1 445,5	5,2	11,4%

INVESTERINGSREDOVISNING, TKR | KOMMUNEN

Nämnd	KF/KS beslutade projekt		Nämndbeslutade projekt		Tot. invest.
	Budget	Redovisning	Budget	Redovisning	
Järna kommunalnämnd	5 600,0	4 914,6	3 624,0	2 357,9	7 272,5
Hölö-Mörkö kommunalnämnd	1 050,0	651,2	935,0	333,4	984,6
Vårdinge-Mölnbo kommunalnämnd	450,0	485,4	607,0	65,0	550,4
Enhörna kommunalnämnd	950,0	676,1	790,0	203,5	879,6
S:a kommunalnämnder	8 050,0	6 727,3	5 956,0	2 959,8	9 687,1
Facknämnder					
Arbetslivsnämnd			622,0	316,4	316,4
Omsorgsnämnd	2 000,0	201,5	443,0		201,5
Socialnämnd	2 700,0		1 375,0	552,5	552,5
Äldreomsorgsnämnd			3 153,0	2 328,2	2 328,2
Överförmyndarnämnd					0,0
Utbildningsnämnd	5 500,0	1 459,3	15 826,0	5 101,2	6 560,5
Kultur- och fritidsnämnd	1 750,0	2 297,2	7 512,0	3 503,2	5 800,4
Stadsbyggnadsnämnd	360,0	39,6	321,0	409,0	448,6
Miljönämnd					0,0
Teknisk nämnd	72 050,0	62 068,0	60 780,0	38 779,1	100 847,1
KS/kommunstyrelsens kontor	3 500,0	940,4	11 412,0	1 903,5	2 843,9
KS/politisk ledning och revision					0,0
S:a facknämnder	87 860,0	67 006,0	101 444,0	52 893,1	119 899,1
Centrala poster					
Investeringar					0,0
S:a investeringsprojekt	95 910,0	73 733,3	107 400,0	55 852,9	129 586,2

INVESTERINGAR MKR | KOMMUNENS BOLAG

	Redovisning
Telge AB	0,9
AB Telgebostäder	176,7
Telge Fastigheter AB	276,9
Södertälje Hamn AB	12,1
Tom Tits experiment AB	7,2
Telge Nät AB	238,5
Telge Energi	0,0
Telge Återvinning AB	6,8
Telge Hovsjö AB	37,5
Telge Brandalsund AB	0,0
Telge Hamn AB	0,0
Telge Tillväxt	0,2
S:a investeringar SKFAB	756,8
Söderenergi (kommunens andel 42%)	40,7
S:a investeringar	797,5
Investeringar totalt i kommunkoncernen	
Kommunen	129,6
SKFAB-koncernen	756,8
Söderenergi 42%	40,7
Summa investeringar koncernen	927,1

NOTER TILL RESULTAT- OCH BALANSRÄKNING

	Koncernen		Kommunen	
	2015	2014	2015	2014
Not 1 Verksamhetens intäkter				
Från driftsredovisningen			6 605,6	6 719,5
Skatteintäkter			-5 043,4	-4 820,4
Finansiella intäkter			-328,2	-783,4
Interna poster			-232,0	-234,7
Summa externa intäkter	5 887,5	6 314,2	1 002,0	881,0
<i>Fördelas enl nedan</i>				
Avgifter	1 410,5	1 383,4	186,3	181,1
Aktiverat arbete för egen räkning	29,1	26,5		
Försäljningsmedel			63,1	49,0
Försäljning primär verksamhet			73,7	70,7
Hyror och arrenden	1 782,4	1 735,4	91,4	84,0
Driftbidrag			478,8	439,6
Övrigt	2 665,5	3 169,0	108,7	56,6
S:a intäkter	5 887,5	6 314,3	1 002,0	881,0
Not 2 Verksamhetens kostnader	2015	2014	2015	2014
Från driftsredovisningen			6 453,0	6 603,2
Avskrivningar			-96,2	-98,4
Räntor			-272,3	-669,1
Interna poster			-232,0	-234,7
Summa externa kostnader	9 414,1	9 809,2	5 852,5	5 601,0
<i>Fördelas enligt nedan:</i>				
Råvaror och handelsvaror	3 183,9	3 722,3		
Personalkostnader	3 554,1	3 389,9	2 979,2	2 826,9
Lokaler, fastigheter och anläggningar	107,3	127,9	738,7	724,1
Datastöd, inventarier och maskiner			138,4	140,5
Övrigt material och tjänster	2 568,8	2 569,1	308,0	326,6
Köp av primär verksamhet			1 362,4	1 266,7
Bidrag, transfereringar			325,8	315,3
Summa kostnader	9 414,1	9 809,2	5 852,5	5 600,1
<i>Minoritetsandel</i>				
Skatt	103,2	89,8		
<i>Summa Verksamhetens kostnader inkl skatt och minoritetsandel</i>	<i>9 517,3</i>	<i>9 899,0</i>	<i>5 852,5</i>	<i>5 600,1</i>
Not 3 Avskrivningar	2015	2014	2015	2014
Planenliga avskrivningar not 17, 18	535,2	532,1	82,5	84,7
Nedskrivningar	10,9	2,0	0,3	
Återföring av nedskrivningar	-3,9	0,0		
Avskrivning Immateriella anläggningstillgångar	14,7	20,3	8,5	9,6
Avskrivning Leasingavtal	34,4	33,7	4,9	4,1
S:a avskrivningar	591,3	588,1	96,2	98,4

Not 4 Verksamhetens nettokostnad

Verksamhetens nettokostnad i kommunen uppgår till 4 946,7 mkr och har ökat med 2,7 % sedan 2014. Koncernens nettokostnader uppgår till 4 117,9 mkr och har ökat med 0,9 %.

Not 5 Jämförelsestörande poster	Koncernen		Kommunen	
	2015	2014	2015	2014
Verksamhetens kostnader				
Reaförluster	-22,3	-59,9	0,0	0,0
Nedskrivning av lån till SSK Arena AB	0,0	-31,0	0,0	-31,0
Verksamhetens intäkter				
Reavinster	25,0	16,9	18,5	10,1
Exploateringsvinster för sålda tomter	60,1	19,3	60,1	19,3
Återbetalning AFA försäkring	28,0	0,0	28,0	0,0
Stimulansbidrag utsatta stadsdelar	0,0	13,2	0,0	13,2
Flyktingar ankomna 2012 (2010/2011)	11,7	11,8	11,7	11,8
Avslut projekt flyktingschablon från 2007	0,0	8,4	0,0	8,4
S:a jämförelsestörande poster	102,5	-21,3	118,3	31,8

Not 6 Skatteintäkter	2015	2014	2015	2014
Allmän kommunalskatt	3 390,2	3 219,7	3 390,2	3 219,7
Skatteavräkning föregående år	-7,0	-9,7	-7,0	-9,7
Skatteavräkning innevarande år	4,0	0,6	4,0	0,6
S:a skatteintäkter	3 387,2	3 210,6	3 387,2	3 210,6

Skatteintäkterna har ökat med 5,5 % sedan 2014.

Not 7 Generella statsbidrag och utjämning	2015	2014	2015	2014
Inkomstutjämningsbidrag	896,7	862,8	896,7	862,8
Kommunal fastighetsavgift	135,1	131,5	135,1	131,5
Tillf stb för flyktingar	50,0		50,0	
Strukturbidrag	9,6	9,4	9,6	9,4
Bidrag för LSS	207,4	201,9	207,4	201,9
Regleringsavg	-3,5	21,1	-3,5	21,1
Komp arb.giv.avg unga	6,9		6,9	
Kostnadsutjämning	354,0	383,1	354,0	383,1
S:a generella statsbidrag och utjämning	1 656,2	1 609,8	1 656,2	1 609,8

Statliga utjämningsbidragen m m har ökat med 2,9 % sedan 2014.

Not 8 Skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning

Skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning har ökat med 4,6 % sedan 2014.

96 VÅRA RÄKENSKAPER

	Koncernen		Kommunen	
	2015	2014	2015	2014
Not 9 Finansiella intäkter och kostnader				
Finansiella intäkter				
Ränta i övriga bolag inom SKFAB	0,0	0,0	269,0	359,5
Utdelning	3,4	0,0	3,4	60,1
Resultat från värdepapper	3,2	119,8	0,0	0,0
Valutakursvinst	0,0	0,0	0,0	0,0
Ränteswap	0,0	0,0	0,0	0,0
Räntor mm	30,4	12,1	1,9	12,1
Låneramsavgifter	0,0	0,0	53,9	47,2
Övrigt	0,0	41,3		
S:a finansiella intäkter	37,0	173,2	328,2	478,9
Finansiella kostnader				
Aktieägartillskott	0,0	0,0	0,0	0,0
Valutakursförlust	0,0	0,0	0,0	0,0
Räntor	306,0	268,4	194,4	268,4
Leasing ränta	0,6	0,3	0,6	0,3
Ränteswap*	0,0	82,2	65,6	82,2
Diskonteringsränta pensioner	0,0	0,0	0,0	0,0
Ränta pensionsskuld	4,7	4,6	4,7	4,6
Orealiserad värdeförändring			-0,3	
Övrigt	0,0	11,7	7,3	9,1
S:a finansiella kostnader	311,3	367,2	272,3	364,6
S:a finansiellt netto	-274,3	-194,0	55,9	114,3

Ekonomiska engagemang per bolag finns i tabell, se not 34.

* Intäktsräntor swap har nettats mot kostnader swap i efterhand 2014

Not 10 Resultat enligt balanskravet	2015	2014	2015	2014
Årets resultat enligt resultaträkningen			152,6	116,3
<i>Balanskravsjusteringar:</i>				
reducering av samtliga realisationsvinster			-18,5	-10,1
återföring av realisationsvinster enligt undantagsmöjlighet			0,0	0,0
återföring av realisationsförluster enligt undantagsmöjlighet				0,0
orealiserade förluster i värdepapper				0,8
återföring av realiserade förluster i värdepapper			-0,3	0,0
Årets resultat efter balanskravsjusteringar			133,8	107,0
Reservering av medel till resultatutjämningsreserv			0,0	0,0
Användning av medel från resultatutjämningsreserv			0,0	0,0
Balanskravsresultat			133,8	107,0

Uppgifter specificeras ej i koncernen.

Not 11 Nettoresultat/-förluster	2015	2014	2015	2014
Reavinst maskiner/inventarier	1,4	1,5	0,0	0,0
Reaförlust maskiner/inventarier	-5,6	-17,5	0,0	0,0
Reavinst fastigheter o övr	22,6	15,4	17,5	10,1
Reaförlust fastigheter	-16,7	-41,0	0,0	
Reaförlust immateriella anläggningstillgångar	-0,2	-1,4		
Reavinst finansiella anläggningstillgångar	1,0	130,0	1,0	0,0
Nettoresultat	2,5	87,0	18,5	10,1

Not 12 Försäljningar

För kommunen har försäljningar under året skett enl följande: Finansiella AT 1,2 mkr, Fastigheter 17,9 mkr och maskiner/inventarier 0,0 mkr. För koncernen enligt följande: Finansiella AT 1,2 mkr, Fastigheter 51,2 mkr och Maskiner och inventarier 3,6 mkr.

Not 13 Förändring kapitalbindning	Koncernen			Kommunen		
	2015	2014	Förändr.	2015	2014	Förändr.
Kortfristiga fordringar	1 244,2	1 528,4	284,2	371,4	406,3	34,9
Förråd	149,6	139,5	-10,1	2,2	2,5	0,3
Exploatering	90,2	75,4	-14,8	90,2	75,4	-14,8
Kortfristiga skulder	-2 035,7	-2 189,5	-153,8	-782,2	-875,0	-92,8
S:a kapitalbindning	-551,7	-446,2	105,5	-318,4	-390,8	-72,4

Not 14 Upplåning	Koncernen			Kommunen		
	2015	2014	Förändr.	2015	2014	Förändr.
Kortfristig leasing	27,4	26,2	1,2	5,3	4,1	1,2
Kortfristiga lån	1 220,8	1 087,6	133,2	1 200,9	1 102,1	98,8
Långfristiga lån	8 897,9	9 298,9	-401,0	8 897,9	9 298,9	-401,0
Långfristig leasingsskuld	567,3	587,1	-19,8	10,6	8,3	2,3
Övriga långfristiga skulder	475,2	504,2	-29,0	2,6	2,9	-0,3
S:a upplåning	11 188,6	11 504,0	-315,4	10 117,3	10 416,3	-299,0

Not 15 Immateriella tillgångar	Koncernen		Kommunen	
	2015	2014	2015	2014
Ingående bokfört värde	39,0	56,4	15,4	24,2
Årets inköp	1,9	0,8	0,7	0,8
Omklassificeringar	10,1	3,5		
Utrangeringar	-0,2	-1,4	0,0	
Avskrivning/nedskrivning	-14,7	-20,3	-8,4	-9,6
Utgående bokfört värde	36,1	39,0	7,7	15,4

Not 16 Mark och byggnader

inkl. pågående nyanläggningar	Koncernen		Kommunen	
	2015	2014	2015	2014
Verksamhetsfastigheter	3 608,7		51,9	56,3
Fastigheter för affärsverksamhet	5 629,1			
Publika fastigheter	886,9		886,9	796,8
Fastighet för annan verksamhet	22,9		22,9	23,7
Övriga fastigheter	430,5	10 357,4	0,1	0,1
Markreserv	77,3		77,3	104,2
Pågående nyanläggningar	757,9	742,1	75	70,6
S:a mark och byggnader	11 413,3	11 099,5	1 114,1	1 051,7

Mark och byggnader har delats upp från 2015 i koncernen.

Not 17 Mark och byggnader inkl.

pågående nyanläggningar	Koncernen		Kommunen	
	2015	2014	2015	2014
Ingående bokfört värde	11 099,8	10 727,3	1 051,7	975,3
Periodens anskaffning	895,5	884,1	109,2	121,4
Omklassificering	-225,7	-128,2	-0,5	0,0
Utrangering/avyttring	-45,4	-99,2	-0,6	-0,6
Reavinst				
Avskrivningar not 19	-300,0	-282,3	-45,4	-44,4
Nedskrivningar	-10,9	-1,9	-0,3	0,0
Utgående bokfört värde	11 413,3	11 099,8	1 114,1	1 051,7

Utav kommunens mark och byggnader har 60 % av anskaffningar före 2013 komponentuppdelats.

För åren 2013 tom 2015 har alla anskaffningar till fullo uppdelats i komponenter.

98 VÅRA RÄKENSKAPER

	Koncernen		Kommunen	
	2015	2014	2015	2014
Not 18 Maskiner och Inventarier exkl. leasing				
Ingående bokfört värde	2 830,7	2 935,4	167,1	174,3
Periodens anskaffning	29,8	41,6	19,7	33,2
Omklassificering*	214,7	124,7		0,0
Utrangering/avyttringar	-7,9	-21,1	-0,4	0,0
Reavinst	0,0	0,0		0,0
Avskrivningar not 19*	-235,2	-249,8	-37,1	-40,3
Nedskrivningar	3,9	-0,1	0,0	-0,1
Utgående bokfört värde	2 836,0	2 830,7	149,3	167,1
Not 19 Summa av inventarier, mark och byggnader				
Ingående bokfört värde	13 930,5	13 662,7	1 218,8	1 149,6
Periodens anskaffning	925,3	925,7	128,9	154,6
Omklassificering*	-11,0	-3,5	-0,5	
Utrangering/avyttringar	-53,3	-120,3	-1,0	-0,6
Reavinst	0,0	0,0		
Avskrivningar (se avsnitt redovisningsprinciper)*	-535,2	-532,1	-82,5	-84,7
Nedskrivning	-7,0	-2,0	-0,3	-0,1
Utgående bokfört värde	14 249,3	13 930,5	1 263,4	1 218,8
Not 20 Bidrag till statlig infrastruktur				
Trafikplats Almnäs E 20.	18,7	28,2	18,7	28,2
<i>Upplösning sker fr.o.m. 2013 under 25 år.</i>				
Not 21 Finansiella anläggningstillgångar				
Aktier, andelar, bostadsrätter				
Södertälje kommuns Förvaltnings AB			1 392,4	1 392,4
Glasberga Fastighets AB	0,2	0,2	0,1	0,1
(antal 1 000 nominellt värde 100 kr)				
AB Världus	0,5	0,5	0,5	0,5
(antal 2 555 nominellt värde 200 kr)				
Stockholmsreg Försäkr AB	8,2	8,2	8,2	8,2
(antal 81 791 nominellt värde 100 kr)				
SSK Arena				
Fotbollsarena S e AB				
Andelar i Kommuninvest	79,7	4,1	79,7	4,1
Bostadsrätter	0,8	1,0	0,8	1,0
Övriga långfristiga värdepapper	0,0	0,0		
S:a aktier andelar bostadsrätter	89,4	14,0	1 481,7	1 406,3
Långfristiga fordringar				
Fordran Söderenergi			585,5	636,0
Långfristiga fordringar Telgekoncernen			10 384,8	10 605,2
<i>Summa långfristiga fordringar</i>			<i>10 970,3</i>	<i>11 241,2</i>
Övrigt	548,5	517,7	31,2	107,1
S:a långfristiga fordringar	548,5	517,7	11 001,5	11 348,3
S:a finansiella anläggningstillgångar	637,9	531,7	12 483,2	12 754,6

	Koncernen		Kommunen	
	2015	2014	2015	2014
Not 22 Fakturafordringar				
Totalt fakturerat*			549,5	488,7
Fakturafordringar	561,5	609,0	54,5	47,6
Därav förfallna*			27,7	13,1

Nedskrivna kundfordringar i kommunen har under året belastat resultatet med 3,4 mkr.

	Koncernen		Kommunen	
	2015	2014	2015	2014
Not 23 Övriga fordringar				
<i>Stats- och landstingsbidragsfordringar</i>				
AMS	0,8	1,5	0,8	1,5
Särskilda statsbidrag	13,9	0,4	13,9	0,4
EU-bidragsfordringar	0,8	4,1	0,8	4,1
S:a Stats- och landstingsbidragsfordringar	15,5	6,0	15,5	6,0

Övriga kortfristiga fordringar				
Förutbetalda kostnader/upplupna intäkter	578,6	582,1	269,2	315,8
Mervärdeskatt			32,2	36,9
Övriga kortfristiga fordringar	88,6	331,2		
S:a övriga kortfristiga fordringar	667,2	913,3	301,4	352,7
S:a övriga fordringar	682,7	919,3	316,9	358,7

	Koncernen		Kommunen	
	2015	2014	2015	2014
Not 24 Likvida medel				
Nordea (kreditlimit 600 mkr)			369,9	289,2
Kassor			0,3	0,3
S:a likvida medel	423,4	334,1	370,2	289,5

Uppgifter kan ej specificeras i koncernen.

	Koncernen		Kommunen	
	2015	2014	2015	2014
Not 25 Eget kapital				
Ingående Eget kapital exkl soc fond	2 624,6	2 171,0	3 052,0	2 928,8
Ks beslut §63 2012 Avsättning till en social fond att användas 2013–15			24,0	24,0
Avsättning Utsatta stadsdelar Ks §48 2014			13,3	19,3
Under året utnyttjat			-6,9	-6,0
Söderenergi K3-justering				
Årets resultat	547,9	453,6	152,6	116,3
S:a eget kapital	3 172,5	2 624,6	3 235,0	3 082,4
varav:				
Anläggningsskapital	4 549,1	3 850,4	4 389,4	4 289,9
Rörelsekapital	-1 376,6	-1 225,8	-1 154,4	-1 207,5

100 VÅRA RÄKENSKAPER

Not 26 Avsättningar	Koncernen		Kommunen	
	2015	2014	2015	2014
<i>Aktualiseringsgrad för kommun är 96 %</i>				
Ingående pensionsavsättning**	320,1	307,3	273,4	258,5
Pensionsutbetalningar	-8,3	-8,0	-8,3	-8,0
Nyintjänad pension	33,4	20,0	33,4	20,0
Ränte- och basbeloppsuppräknig, nyintjänad pension	4,9	3,5	4,9	3,5
Övrigt**	-5,1	-2,7	-0,3	-0,6
S:a avsatta pensioner	345,0	320,1	303,1	273,4
Pensavsättn förtroendevalda politiker**	22,2	23,3	19,7	21,0
Årets förändring**	1,3	-1,1	1,8	-1,3
S:a avsättning förtroendevalda politiker	23,5	22,2	21,5	19,7
Ingående löneskattskuld (kommunen)*	71,1	67,8	71,1	67,8
Årets löneskatteförändring (kommunen)* **	7,6	3,3	7,6	3,3
S:a avsatt löneskatt	78,7	71,1	78,7	71,1
Ingående avsättningar för skatt	389,9	337,5		
Årets avsättning skatt	99,3	52,4		
S:a avsatt skatt	489,2	389,9	0,0	0,0
Ingående övriga avsättningar	89,0	84,5		
Efterbehandlingskostnader Telge Återvinning (förändring)	4,6	4,6		
S:a övriga avsättningar	93,6	89,0	0,0	0,0
S:a avsatta pensioner, löneskatt och övrigt	1 030,0	892,3	403,3	364,2

*Bolagen redovisar löneskatt under upplupna kostnader

**Uppgifter ändrade på år 2014

Not 27 Långfristiga lån	2015	2014	2015	2014
Reverslån	1 533,3	1 633,3	1 533,3	1 633,3
Obligationslån	4 856,7	5 156,7	4 856,7	5 156,7
Obligationslån med real ränta	1 429,1	1 430,2	1 429,1	1 430,2
Lån i utländsk valuta	1 078,8	1 078,7	1 078,8	1 078,7
S:a långfristiga lån	8 897,9	9 298,9	8 897,9	9 298,9
Genomsnittlig räntesats under året, %			2,6	3,1
Genomsnittlig räntebindning, år			2,4	3,3
Genomsnittlig kapitalbindningstid			3,3	4,0

Kapitalförfall per år – andel av lånen	2015-12-31	2014-12-31
2016/2015	38%	23%
2017–2018/2016–2017	23%	35%
2019–2020/2018–2019	15%	13%
2021–framåt/2020–framåt	24%	29%

Finanspolicyn för Södertälje kommun omfattar även Telgekoncernen samt finansieringen av den andel av Söderenergi AB som kommunen äger. Internbanken är kommunkoncernens samlade centra för all dialog och transaktioner med kapitalmarknaden. Kommunen har en riskavert hållning gentemot likviditets- och refinansieringsrisk. Kapitalförsörjningen ska tryggas med en låg finansieringsrisk genom en god diversifiering avseende lånens förfallostruktur, upplåningsformer, långivare och en väl avvägd betalningsberedskap. Ränterisken i koncernen baseras på en analys av kommunkoncernen konsoliderad. För att begränsa motpartsrisken ska det finnas standardiserade ISDA avtal med motparter samt att det i finanspolicyn finns tydliga riktlinjer för motpartsrisken. Ingen valutarisk tillåts.

Not 28 Marknadsvärde säkringsinstrument	Koncernen		Kommunen	
	2015	2014	2015	2014
Säkrad låneskuld			10 099,0	10 402,0
Marknadsvärde säkringsinstrument			-639,0	-573,5
	Exkl. derivat	Exkl. derivat	Inkl. derivat	Inkl. derivat
Räntekostnader inkl upplupen ränta	193,3	263,7	275,1	332,1
Genomsnittsränta %	1,79	1,97	2,59	2,91
Genomsnittlig räntebindningstid, år	1,5	2,10	2,40	3,30

Årets räntekostnad per 2015-12-31 har varit 89,5 mkr högre jämfört med räntekostnaden exklusive derivat. Uppgifterna avser finansieringen av Södertälje Kommuns hela låneportfölj, dvs inklusive Telge och den del av Söderenergi som kommunen äger.

SÄKRINGSdokumentation PER 2015-12-31

Syftet med säkringen

Kommunen har en skuld på totalt 10 099 mkr med löpande förfall fram till det längsta lånets slutfallodatum 2034-03-21. Kommunen bedömer det som mycket sannolikt att skulden kommer att refinansieras i takt med förfallen. Syftet med säkringen är att minska variabiliteten i framtida kassaflöden avseende betalning av rörlig ränta och jämna ut räntekostnaderna över åren samt att anpassa ränterisken till de regler som anges i finanspolicy som beslutats av Kommunfullmäktige. Finanspolicy anger ett intervall för genomsnittlig räntebindning som är en avvägning mellan risk och förväntad kostnad.

Säkrad risk

Den säkrade risken utgörs av variabiliteten i framtida räntebetalningar på grund av förändringar i basräntan, ofta STIBOR 3M samt av effekten av räntekurvans lutning som ger högre långräntor. Den utgörs också av valutarskilda till följd av lån i annan valuta än svenska kronor.

Säkrad post

Framtida betalningar av rörlig ränta hänförlig till den rörliga delen av upplåningen utöver befintliga lån kan även prognostiserade framtida upplåningstransaktioner komma att utgöra säkrad post framtida räntebetalningar i annan valuta än svenska kronor som är hänförliga till lån i Euro eller Norska kronor.

Säkringsinstrument

Säkringsinstrumenten utgörs av en portfölj innehållande olika typer av räntederivat. Säkringsinstrumenten består av vanliga ränteswappar där kommunen erhåller/betalar rörlig ränta och betalar/erhåller fast ränta, men även instrument med olika typer av optionalitet inkluderas.

I de fall instrument med utställd optionalitet ingår i portföljen, kommer de inte i något fall att medföra en risk för att i förväg okända och för kommunen negativa marknadsvärdesförändringar kan komma att realiseras om motparten utnyttjar sin option. Om optionaliteten innebär att kommunen kan komma att behöva betala en fast ränta, är den fasta räntan känd i förväg.

Bedömning av säkringsförhållandets effektivitet

En utvärdering av säkringsförhållandets effektivitet kommer att göras i samband med årsbokslutet och tertialbokslut genom att jämföra de huvudsakliga villkoren för säkringsinstrumentet med de huvudsakliga villkoren för den säkrade posten. De kritiska villkoren utgörs av nominella belopp, löptid, samt räntebas. Säkringarna anses vara effektiva om säkringsinstrumentens nominella belopp netto inte överstiger säkrad posts nominella belopp samt att längsta löptid på säkringsinstrumenten inte överstiger längsta löptid på säkrad post. Arbete med att utveckla bättre metoder för effektivitetsprövning pågår.

Portföljtänket medför svårigheter att bedöma effektiviteten på det sätt som anges som exempel i RKR 21 för hela portföljen och det finns ännu ingen etablerad praxis för effektivitetsmätningen. Bedömningen per 2015-12-31 är att säkringsförhållandet anses vara effektivt med hänvisning till ovan nämnda villkor.

Dokumentation

Samtliga säkringar den säkrade posten och metod för effektivitetsmätning redovisas i detalj i särskild dokumentation. Räntederivat som inte kvalificerar för säkringsredovisning redovisas i samma dokumentation.

Redovisning

Räntekostnaderna för derivat inom ramen för säkringsredovisning redovisas löpande i resultaträkningen som en del av kommunens räntekostnader med hänsyn tagen till periodisering av upplupen ränta. Derivat som faller utanför ramen för säkringsredovisning marknadsvärderas dessutom och redovisas till det lägsta av anskaffningsvärdet och marknadsvärdet på balansdagen. 2014-12-31 uppgick derivatskulden till 802 tkr.

Per 2015-12-31 har derivatskulden minskat till 473 tkr och därför har 329 tkr återförts i resultaträkningen.

102 VÅRA RÄKENSKAPER

	Koncernen		Kommunen	
	2015	2014	2015	2014
Not 29 Långfristiga skulder				
Div långfristiga skulder	391	439,7	2,6	2,9
S:a långfristiga skulder	391,0	439,7	2,6	2,9
Not 30 Kortfristiga lån	2015	2014	2015	2014
Nordea företagskredit (kreditlimit 600 mkr)				
Söderenergis checkräkningskredit	12,0	7,5		
Kortfristiga lån	1 189,2	1 103,7	1 200,9	1 099,5
skatteskulder	47,0			
Amortering tom 1 år framåt	0,0	2,6		2,6
S:a kortfristiga lån	1 248,2	1 113,8	1 200,9	1 102,1
Not 31 Kortfristiga skulder	2015	2014	2015	2014
Förutbetalda intäkter, upplupna kostnader	1 239,5	1 425,5	148,4	156,0
Leverantörsfakturor	400,4	419,4	94,0	94,9
Prelskatt, arbetsgivaravgifter			141,1	137,1
Skattekonto hos Skatteverket	46,8	34,2	2,4	5,4
Skatteskuld staten	17,7		17,7	
Retroaktiva löner			8,1	8,3
Semesterskuld (exkl PO)*	141,4	140,7	116,6	115,6
Ej kompenserad övertid (exkl PO)*			3,6	3,4
Upplupna pensioner	111,4	102,6	96,5	90,0
Upplupen löneskatt pensioner	34,5	32,2	23,4	21,8
Periodiserade räntekostnader			44,6	130,7
Statliga projektmedel			43,3	42,1
Flyktingbidrag			40,3	50,4
Infrastruktursbidrag				18,4
Övrigt	16,6	8,6	2,2	0,9
S:a kortfristiga skulder	2 008,3	2 163,2	782,2	875,0
* Kommunens semesterskuld inkl PO 161,4 mkr, övertid inkl PO 5,0 mkr.				
Not 32 Jämförelsestörande finansiella poster	2015	2014	2015	2014
Finansiella kostnader				
Sänkning av diskonteringsränta pensioner				
Orealiserade förluster/återföring i värdepapper	0,3	-0,8	0,3	-0,8
Finansiella intäkter				
Försäljning av dotterbolag/intressebolag	0	129,9		
S:a jämförelsestörande finansiella poster	0,3	129,1	0,3	-0,8

Not 33 Ställda panter och ansvarsförbindelser	Koncernen		Kommunen	
	2015	2014	2015	2014
<i>Ställda panter</i>				
Kapitalförsäkring SKFAB	0,8	0,8		
Fastighetsinteckningar Telge Fastigheter-koncernen	189,8	189,8		
Borgenförbindelser och övriga ansvarsförbindelser				
Borgen och andra förbindelser mot kommunens företag	1 679,7	1 730,0	1 679,7	1 730,0
Kommunal borgen- och förlustansvar för egna hem och småhus med bostadsrätt	0,7	0,9	0,7	0,9
Borgen och andra förpliktelser mot kommunens föreningar	8,6	9,3	8,6	9,3
Övriga förpliktelser kommunen	0,0	0,0	0,0	0,0
Förvaltningsuppdrag	3,2	2,8	3,2	2,8
Infriade borgensåtaganden			0,0	0,0
Borgen för EFO checkräkningskredit, SöE	2,5	2,5		
Pensioner				
Beräknad pensionsskuld upparbetad tom 31/12 1997				
Ingående balans	1 589,7	1 661,4	1 589,7	1 661,4
Pensionsutbetalningar	-71,9	-69,9	-71,9	-69,9
Ränte- och basbeloppsuppräknin	28,6	17,4	28,6	17,4
Aktualisering	-0,5	-4,2	-0,5	-4,2
Bromsen	0,0	-8,0		-8,0
Övrigt (inkl deln Nykvarn)	-4,6	-7,0	-4,6	-7,0
Utgående saldo	1 541,3	1 589,7	1 541,3	1 589,7
Ingående beräknad löneskatt	385,7	403,0	385,7	403,0
Årets ökning	11,8	-17,3	11,8	-17,3
Utgående beräknad löneskatt	397,5	385,7	397,5	385,7
Pensionsutfästelser (inkl löneskatt) avser 1 person.	0,8	1,6	0,8	1,6
Ansvarsförbindelse Södertörns Brandförsvarsförbund (inkl löneskatt)	32,1	33,0	32,1	33,0
Pensioner politiker inkl löneskatt ber Ib	6,8	12,9	6,8	12,9
Årets förändring	0,0	-6,1	0,0	-6,1
Utgående pensioner politiker inkl löneskatt	6,8	6,8	6,8	6,8
Egna medelsförvaltning (sker via sidoordn red)	0,2	0,1	0,2	0,1
Leasingåtaganden				
Operationella leasingåtaganden Mask/Invenr	28,2	35,8	28,2	35,8
Kostnad för åtaganden för nästkommande år	13,4	14,3	13,4	14,3
Betalda operationella leasingavgifter under året * Anges ej för koncernen.			18,2	19,1
Förfaller inom 1 år			636,1	597,8
Förfaller mellan 1–5 år			2 259,0	1 709,3
Förfaller senare			7 646,4	6 924,8

Södertälje kommun har i (oktober 2012) ingått en solidarisk borgen såsom för egen skuld för Kommininvest i Sverige AB:s samtliga nuvarande och framtida förpliktelser. Samtliga 280 kommuner som per 2015-12-31 var medlemmar i Kommuninvest ekonomiska förening har ingått likalydande borgensförbindelser.

Mellan samtliga medlemmar i Kommuninvest ekonomiska förening har ingåtts ett

regressavtal som reglerar fördelningen av ansvaret mellan medlemskommunerna vid ett eventuellt ianspråktagande av ovan nämnda borgensförbindelse. Enligt regressavtalet ska ansvaret fördelas dels i förhållande till storlek på de medel som respektive medlemskommun lånat av Kommuninvest i Sverige AB, dels i förhållande till storleken på medlemskommunernas respektive insatskapital i Kommuninvest ekonomiska förening.

Vid en uppskattning av den finansiella effekten för Södertälje kommuns ansvar enligt ovan nämnd borgensförbindelse kan noteras att per 2015-12-31 uppgick Kommininvest i Sveriges AB:s totala förpliktelser till 325 621 mkr och totala tillgångar till 319 574 mkr kronor. Kommunens andel av de totala förpliktelserna uppgick till 1 617 mkr och andelen av de totala tillgångarna uppgick till 1 576 mkr.

104 VÅRA RÄKENSKAPER

Not 34 Större ekonomiska interna engagemang 2015 – kommunkoncernen

	Försäljning		Långa lån		Borgen		Räntor		Utdelning	
	Köpare	Säljare	Givare	Mottagare	Givare	Mottagare	Givare	Mottagare	Givare	Mottagare
Södertälje Kommun	703,8		10 970,5		1 679,7		356,9			0,0
Telge AB		1,1		458,3		32,8		23,9		
AB Telge Bostäder		6,3		2 134,6		5,4		63,0		
Telge Fastigheter AB		616,7		3 772,8		0,0		104,2		
Södertälje Hamn AB		0,0		153,3		2,3		4,3		
Telge Hamn AB		0,0		151,6		0,0		4,2		
Tom Tits Experiment AB		15,3		-10,2		0,0		0,0		
Telge Nät AB		9,7		2 013,6		0,0		52,0		
Telge Energi AB		9,1		-104,9		0,0		0,0		
Telge Kraft AB		0,0		-2,5		803,8		3,8		
Telge Krafthandel AB		0,0		-15,4		0,0		0,0		
Telge Återvinning AB		1,0		9,1		75,0		0,8		
KB Luna		25,2		496,5		0,0		13,8		
KB Maren		0,0		394,6		0,0		11,2		
Telge Hovsjö AB		2,4		455,5		0,0		13,5		
Telge Inköp AB		6,3		-8,3		0,0		0,0		
Telge Brandalsund AB		0,0		103,9		0,0		2,9		
Telge Tillväxt AB		10,7		2,5		0,0		0,0		
Telge Almnäs		0,0		-1,0						
SKFAB				380,9		0,0		10,5		0,0
Summa	703,8	703,8	10 970,5	10 384,9	1 679,7	919,3	356,9	308,1	0,0	0,0
Söderenergi (100%)				585,6		613,2		48,8		
Syvab						147,2				
Summa	703,8	703,8	10 970,5	10 970,5	1 679,7	1 679,7	356,9	356,9	0,0	0,0

FOTO: SANDRA VESTERDAHL

Redovisningsprinciper

Södertälje kommun följer den kommunala redovisningslagen (FS 1997:614) och de rekommendationer som lämnats av Rådet för kommunal redovisning.

Förändrade redovisningsprinciper

Från år 2015 har kommunen redovisat såväl erhållen som betald ränta på swappen som en del av räntekostnaderna i resultaträkningen enligt RKR 21. Jämförelsesiffror för år 2014 har justerats.

Sammanställd redovisning

Sammanställd redovisning av Södertälje kommunkoncern är ett sammandrag av kommunens och koncernbolagens resultat- och balansräkningar. Med koncernbolag avses de företag i vilka kommunen innehar en röstandel på minst 20 procent och ett väsentligt inflytande.

Förvärvsmetoden med proportionell konsolidering har använts, vilket innebär att kommunens bokförda värden på aktier och andelar i koncernbolagen eliminerar mot koncernbolagens redovisade egna kapital. I underkoncernen SKFAB har full konsolidering använts. Söderenergi har konsoliderats direkt i kommunkoncernen med proportionell metod, trots att de ingår i SKFAB-koncernen.

I den sammanställda redovisningen ingår:

- Södertälje kommun
- Koncernen Södertälje kommuns förvaltnings AB, (SKFAB), 100 %
- Söderenergi, 42 % (ingår i SKFAB men har konsoliderats direkt med kommunen)

Från räkenskapsåret 2009 gäller rekommendation 8.2 om sammanställd redovisning som medger att bolag av obetydlig omfattning kan undantas från den sammanställda redovisningen. Delägda företag vars omsättning och

omslutning är mindre än 2 procent av kommunens skatteintäkter och statsbidrag får uteslutas förutsatt att de tillsammans inte överskrider 5 procent av skatteintäkter och statsbidrag.

Följande bolag har undantagits:

- Glasberga AB och KB, indirekt 50 %
- SYVAB AB 16,7 %
- SSK Arena AB 20 %
- Telgehallen AB 10 %

Dessa bolags omsättning utgör tillsammans 1 procent av Södertälje kommuns skatteintäkter och generella statsbidrag och deras omslutning utgör tillsammans 2 procent. Kommunkoncernens ingående bolag och ägarandelar framgår av organisationsschema.

Rekommendationerna innebär också att koncernen ska ställas upp jämte kommunens räkenskaper och ha gemensamma noter.

Jämförelsestörande poster

Jämförelsestörande poster särredovisas när dessa förekommer i not till respektive post i resultaträkningen och/eller kassaflödesanalysen

Skatteintäkter

Skatteintäkterna har periodiserats genom att en beräknad slutavräkning för innevarande år har intäktsbokförts. Som grund har Sveriges Kommuner och Landstings (SKL) decemberprognos använts i enlighet med RKR 4.2.

Övriga intäkter

Investeringsbidrag och gatukostnadsersättningar tas from 2010 upp som en förutbetalad intäkt och redovisas bland långfristiga skulder och periodiseras över anläggningens nyttjandeperiod i kommunen. Tidigare redovisades dessa så att de reducerade det bokförda värdet. Sedan 2012 hanteras anslutningsavgifter inom VA-verksamheten på samma sätt. Intäkterna redovisas dock inte som en skuld till abonnenterna, däremot örönmärks det egna kapitalet för VA-delen.

Finansiella kostnader

Från år 2015 har kommunen redovisat såväl erhållen som betald ränta på swappen som en del av räntekostnaderna i resultaträkningen enligt RKR 21. Jämförelsesiffror för år 2014 har justerats.

Avskrivningar och avskrivningstid

Avskrivningstiderna beräknas utifrån bedömd nyttjandetid. Avskrivningstid för immateriella tillgångar är 3–5 år (5–25 år i Telgebolagen), maskiner/inventarier 3–50 år, byggnader 3–50 år (10–100 år i Telgebolagen) emedan mark och gatukropp inte har någon värdeminskning.

Kapitalkostnader beräknas för investeringar gjorda under året från och med månaden efter anskaffandet. För större investeringar beräknas kapitalkostnader från idrifttagandet av anläggningen. Avskrivningarna beräknas enligt nominell, linjär metod. Internräntan har under år 2015 varit 3 procent i kommunen.

Komponentavskrivning

Komponentavskrivningar har börjat tillämpas i kommunen avseende nya investeringar från 2013. På tillgångar i form av mark, konst och pågående arbeten görs inga avskrivningar. När det gäller gatukropp förekommer avskrivning om marken är av sämre kvalitet, exempelvis sankmark.

Det finns ett uppdrag i kommunen att titta på äldre investeringar som ska delas upp i komponenter i efterhand. Planen är att börja med investeringar som har högst bokfört värde. Kommunen började med komponentavskrivning för nya investeringar år 2013. Det finns ett uppdrag att titta på äldre investeringar som ska delas upp i komponenter i efterhand. Planen är att börja med investeringar som har högst bokfört värde. För 2014 var målsättningen att gå igenom alla in-

vesteringar som har ett bokfört värde på över 10 mkr, vilket genomförts och för 2015 skulle alla investeringar som har ett bokfört värde på mellan 5–10 mkr gås igenom. Detta har också genomförts. Resultatet har påverkats så att det blev 2,7 mkr bättre. Efter att vi nu komponentuppdelat alla äldre investeringar på 5 mkr eller mer så har 60% av anläggningsregistret gått igenom.

Löner

Timanställdas löner har periodiserats sedan 2008 i kommunen men inte i bolagen. Bolagen har dock få timanställda varför beloppen inte bedöms påverka boksluten i någon större omfattning.

Personalomkostnader (PO i kommunen)

Arbetsgivaravgifter/personalomkostnader har påförts respektive verksamhet genom automatiska procentpåslag på intjänade löner under året. Följande procentsatser har tillämpats under 2015:

• Anställda (inkl lärare)	38,46
• Förtroendevalda och övriga uppdragstagare	31,42
• Beredskapsarbetare	38,36
• Löner till anställda över 65 år	15,91
• Löner till anställda mellan 18 och 25 år tom 31 juli och Från 1 augusti	25,46
• Löner till anställda födda före 1938	0,1

TILLGÅNGAR

Materiella anläggningstillgångar

En anskaffning av tillgång med en varaktighet på minst tre år skall redovisas som en tillgång och får inte kostnadsbokföras omgående. Beloppsgränsen för vad som ska anses vara inventarier av mindre värde och därför inte behöver aktiveras är för kommunen ett basbelopp (44 500 exkl. moms år 2015). I de kommunala bolagen är beloppsgränsen 20 000 kr.

Immateriella anläggningstillgångar

En immateriell tillgång är en identifier-

bar icke monetär tillgång utan fysisk form. Tillgången ska redovisas som immateriell om den förväntas ge upphov till framtida ekonomiska fördelar, antingen i form av intäkter eller som kostnadsbesparingar.

Kommunen redovisar immateriella tillgångar sedan 2004 och avser främst anskaffningar inom IT-området.

Finansiella anläggningstillgångar

Sammansatta instrument

När det gäller redovisning av sammansatta finansiella instrument redovisar kommunen utan uppdelning av komponenter.

Emissionskostnader

Kommunens emissionskostnader periodiseras månadsvis under innevarande bokslutsår.

Finansiell leasing

I stället för att köpa en tillgång så kan man leasa den under en avtalad tid. De finansiella leasingavtal kommunen har, gäller leasing av fordon som påbörjades 2003 eller senare. Övriga leasingavtal klassas som operationella och redovisas i not med årets kostnad samt återstående åtagande.

Exploateringsredovisning

Kommunen följer gällande lagstiftning och normering i samband med kommunal markexploatering. Exploateringsområden för bostäder och arbetsområden redovisas som omsättningstillgångar. Vid försäljning resultatredovisas varje tomt tillsammans med matchande kostnader. Utgifter för gator och andra tillgångar som ska kvarstå i kommunens ägo aktiveras. Gatukostnadsersättningsavtal där avtal finns bokförs från 2010 som en skuld och intäktsbokförs under nyttjandeperioden.

Nästkommande års amorteringar

Avbetalning/amorteringar på långfristiga lån avseende nästkommande år redovisas som kortfristigt lån. På samma sätt redovisas inkomstamorteringar på utlämnade lån som kortfristigt fordran.

AVSÄTTNINGAR

Pensionssskuld/ pensionsavsättningar

Kommunens pensionssskuld är beräknad enligt RIPS modellen och redovisas enligt den sk blandmodellen, vilket innebär att pension som intjänats före år 1998 (gäller ej garantipensioner) inte behandlas som skuld eller avsättning. Denna del av pensionssskulden behandlas istället som en ansvarsförbindelse.

Kommunen har beslutat att de anställda själva ska få placera maximalt belopp av intjänade pensionsmedel från 1998. Denna sk individuella del av pensionssskulden har bokförts som kortfristig skuld. Från och med 2004 har kommunen skuldbokfört beslutade garantipensioner som ännu ej finns uppdaterade hos KPA. Pension för förtroendevalda politiker har bokförts från 2012. Det ingående värdet har bokats mot eget kapital. Ett nytt avtal (OPF-KL) för förtroendevalda politiker har skett under 2015. Kommunen har manuellt räknat 4,5 procent utifrån utbetalda arvoden, plus löneskatt för de som inte tidigare ingått i pensionssskultsberäkning för förtroendevalda.

Förpliktelser för pensionsåtaganden för anställda i de företag som ingår i kommunkoncernen redovisas enligt årsredovisningslagen och bokföringsnämndens allmänna råd för större företag.

Södertälje kommun ingick 2009 ett avtal om att ge bidrag till statlig infrastruktur om 30 mkr för området Almnäs. Dessa bidrag har tagits upp som tillgång och årlig upplösning påbörjades 2013.

Revisorerna
i Södertälje kommun

Till
Fullmäktige i Södertälje kommun

Revisionsberättelse för år 2015

Vi, av fullmäktige utsedda revisorer i Södertälje kommun, har granskat den verksamhet som bedrivits i kommunstyrelsen och nämnderna och vi har som lekmanarevisorer granskat verksamheten i kommunens företag.

Styrelse och nämnder ansvarar för att verksamheten bedrivs i enlighet med gällande mål, beslut och riktlinjer samt de föreskrifter som gäller för verksamheten. De ansvarar också för att upprätta rättvisande räkenskaper och att det finns en tillräcklig intern kontroll samt återrapportering till fullmäktige.

Revisorernas ansvar är att granska verksamhet, kontroll och redovisning och pröva om verksamheten bedrivits i enlighet med fullmäktiges uppdrag.

Granskningen har utförts enligt kommunallagen, kommunens revisionsreglemente, och god revisionssed i kommunal verksamhet. Granskningen har genomförts med den inriktning och omfattning som behövs för att ge rimlig grund för bedömning och ansvarsprövning.

Vi har biträtt av Ernst & Young AB som varit vårt sakkunniga biträde.

Styrningen i styrelser och nämnder

Kommunens resultat uppgår till 153 mkr. Såväl fullmäktiges resultatkrav som det lagstadgade balanskravet har klarats. Resultatet exklusive engångsposter är -15 mkr och har försämrats med drygt 100 mkr jämfört med föregående år. Den ekonomiska

utvecklingen väcker oro inför framtiden. Styrelser och nämnder behöver prioritera ekonomistyrning och kostnads kontroll. Detta gäller i synnerhet Äldrenämnden, Omsorgsnämnden och Socialnämnden som redovisar underskott 2015. Vi vill också lyfta fram att kommunalnämndernas målstyrningsprocess behöver stärkas.

God ekonomisk hushållning

Kommunstyrelsens uppföljning och bedömning av god ekonomisk hushållning utgår från nedanstående delområden och har följande utfall (i parentes framgår föregående års utfall):

- Finansiella mål: Bra (Bra)
- Kommunfullmäktiges verksamhetsmål: Ok (Ok)
- Södertälje kommun som arbetsgivare: Ok (Ok)

Kommunstyrelsens samlade bedömning för 2015 är att God Ekonomisk Hushållning är **Ok**. Bedömningen görs i förhållande till de mål som fullmäktige har fastställt.

De finansiella målen bedöms av kommunstyrelsen med lägesbedömningen **Bra**. Sju av nio verksamhetsmål bedöms **Ok**, ett bedöms **Bra** och ett bedöms **Har brister**. Arbetsgivar målen, bedöms som **Ok**.

Det finansiella målområdet utvärderas utifrån tre mål. Målnivåerna är relativt lågt satta i förhållande till andra kommuner. Samtliga tre mål har klarats inom det finansiella perspektivet. Resultatnivån måste dock förbättras de kommande åren för att ha de mar-

ginaler som krävs och klara en högre egenfinansiering av kommunkoncernens investeringsbehov.

Tidigare år har vi kommenterat att de resultatnivåer som tillämpas tydligare behöver definieras och vi vidhåller att detta är väsentligt. Kriterierna för respektive nivå "Bra". "Ok, och "Har brister" bör vara tydliga likaså hur de sammantagna bedömningarna görs av de uppföljningar som den slutliga lägesbedömningen baseras på. I årsredovisning och verksamhetsberättelser bör verksamhetsresultaten i större utsträckning jämföras med andra kommuner.

Ansvarsfrihet

Vi tillstyrker att fullmäktige beviljar ledamöterna i kommunstyrelsen och nämnderna ansvarsfrihet.

Årsredovisning

Vi tillstyrker att kommunens årsredovisning för 2015 godkänns.

Jäv

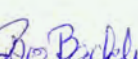
På grund av valbarhetshinder har Kommunfullmäktige undantagit Jan Wattsgård från granskning av Arbetslivsnämnden. Vid bedömning av ansvarsfrågan avseende Socialnämnden, vad gäller barn och ungdom, har Elisabet Komheden inte deltagit på grund av jäv. Av samma skäl har Sören Lekberg inte deltagit vid bedömningen av ansvarsfrågan avseende Stadsbyggnadsnämnden.

Vi åberopar i övrigt bifogad verksamhetsredogörelse och rapporter.

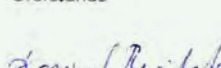
Södertälje den 8 april 2016

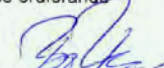

Christer Björk
Ordförande

Elisabet Komheden
Vice ordförande

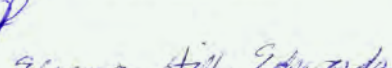

Bo Backlund

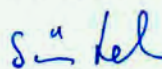

Andreas Birgersson

Konrad Breidenstein

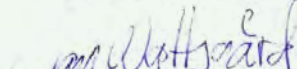

Bo Fredriksson

Severios Halef

Eleanor Hill Edwards

Sören Lekberg

Ester Rudolfsson Mattsson

Jan Wattsgård

TILL REVISIONSBERÄTTELSEN HÖR BILAGORNA:

- Revisorernas verksamhetsredogörelse
- De sakkunnigas rapporter nr 1–12.
- Granskningsrapporter från lekmannarevisorerna och revisionsberättelser i bolagen:
 - Södertälje Kommuns Förvaltnings AB
 - Telge (i Södertälje) AB
 - Telge Bostäder AB
 - Södertälje Hamn AB
 - Telge Nät AB
 - Telge Fastigheter AB
 - Söderenergi AB
 - Telge Återvinning AB
 - Telge Energi AB
 - Tom Tits Experiment AB
 - Telge Kraft AB
 - Telge Hovsjö AB
 - Telge Inköp AB
 - Telge Brandalsund AB
 - Telge Tillväxt (i Södertälje) AB

Ordlista och förklaringar

Anläggningstillgång

Fasta och lösa tillgångar för stadigvarande bruk som fastigheter, anläggningar, maskiner, inventarier m.m.

Avskrivning

Planmässig värdeminskning av anläggningstillgång på grund av ålder och nyttjande.

Balansräkning

Visar den ekonomiska ställningen och hur den förändrats under året. Tillgångarna visar hur kommunen använt sitt kapital (i anläggnings- och omsättningstillgångar) respektive hur kapitalet anskaffats (lång och kortfristiga skulder samt eget kapital).

Derivatinstrument

Ett finansiellt instrument vars värde kan härledas från ett underliggande värdepapper. Exempel på derivatinstrument är valutaterminer, aktieoptioner, ränteterminer, ränteooptioner, elterminer, ränteswappar, caps, floors, collars etc.

Eget kapital

Det egna kapitalet består av tidigare års resultat tillsammans med årets resultat.

Finansiella intäkter och kostnader

Poster som inte är direkt hänförliga till verksamheten, exempelvis räntor och bolagens låneramsavgifter.

Kassaflödesanalys

Översiktlig sammanställning av hur årets drift-, investerings- och låneverksamhet m.m. bidragit till rörelsekapitalets (likviditetens) förändring.

Finansnetto

Är skillnaden mellan finansiella kostnader och intäkter.

Kommunbidrag

Respektive nämnds del av kommunens skatteintäkter och statsbidrag.

Kommuncertifikat

En kortfristig skuldförbindelse som en kommun har emitterat. Placeraren köper certifikatet av kommunen mot en viss ränta och kommunen förbinder sig att återbetala dess nominella belopp en viss dag. Certifikaten kan även omsättas på en eftermarknad.

Komponentavskrivning

Uppdelning av en tillgång i olika delar beroende av olika nyttjandetider och därmed olika avskrivningstider.

Kortfristiga fordringar

Fordringar som förfaller till betalning inom ett år från balansdagen.

Kortfristiga skulder

Den del av de totala skulderna som avses betalas inom ett år.

LSS

Lagen om Stöd och Service. Den innebär att den funktionshindrade ska få möjlighet att leva sitt liv som alla andra. Syftet är att åstadkomma jämlika levnadsvillkor och delaktighet i samhällslivet.

LOV

Lagen om valfrihetssystem gällande vård och omsorgstjänster

Långfristiga fordringar

Fordringar som förfaller till betalning senare än ett år från balansdagen.

Långfristiga skulder

Den del av de totala skulderna där återbetalningstiden sträcker sig över en tidsperiod längre än ett år.

Likviditet

Betalningsberedskap på kort sikt.

Låneramsavgift

En avgift på låneramen som ett kommunalt bolag betalar för kommunens risktagande tillhandahållande av säkerhet, service och kompetens.

Nettokoncernskuld per invånare

Kommunens samtliga förpliktelser med avseende på långa och korta skulder, avsättningar, ansvarsförbindelser och borgensåtaganden med avdrag för placeringar och tillgångar i kassa/bank delat med antalet invånare i kommunen vid måttillfället.

Omsättningstillgångar

Tillgångar i form av tillgodohavanden i kassa, bank, kortfristiga placeringar, kortsiktiga fordringar, exploatering och förråd.

Resultaträkning

Översiktlig sammanställning av årets intäkter och kostnader och hur det påverkat eget kapital.

Räntenetto

Skillnaden mellan ränteintäkter och räntekostnader.

Ränteswap

Ett derivatinstrument som används för att hantera ränterisk. Vanligen byter man rörliga räntebetalningar mot betalningar med fast ränta, eller tvärtom.

Rörelsekapital

Skillnaden mellan omsättningstillgångar och kortfristiga skulder. Rörelsekapitalet avspeglar kommunens finansiella styrka.

SFB

Socialförsäkringsbalken

Skatteintäkter

Är summan av kommunalskatten, fastighetsavgift, inkomst- och kostnadsutjämning, LSS-utjämningen, regleringsposten och slutavräkningarna.

Soliditet

Andelen eget kapital av de totala tillgångarna d.v.s. graden av egenfinansiering av tillgångarna.

Utdebitering

Avser hur stor andel av varje intjänad hundralapp som betalas av kommuninvånarna i kommunalskatt.

Södertälje kommun
151 89 Södertälje

